

Miljö- och jordbruksutskottets betänkande 2020/21:MJU8

Fiskeripolitik

Sammanfattning

Utskottet föreslår att riksdagen avslår samtliga motionsyrkanden om fiskeripolitiska åtgärder från allmänna motionstiden 2020/21. Förslagen handlar bl.a. om åtgärder för att ytterligare främja svenskt vattenbruk, revidering av det svenska spårbarhetssystemet för fiskeriprodukter och utflyttning av trålgården till sjöterritoriets gräns i havet. Utskottet hänvisar framför allt till redan vidtagna åtgärder och pågående utredningsarbete.

I ärendet finns 24 reservationer (M, SD, C, V, KD, L) och sju särskilda yttranden (M, SD, C, V, KD, L).

Behandlade förslag

Cirka 150 yrkanden i motioner från allmänna motionstiden 2020/21.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut.....	4
Redogörelse för ärendet	7
Ärendet och dess beredning.....	7
Utskottets överväganden.....	8
Åtgärder för ett konkurrenskraftigt hållbart fiske	8
Åtgärder för ett miljömässigt hållbart fiske	30
Motioner som bereds förenklat.....	60
Reservationer	61
1. Stöd till nyföretagande inom vattenbruk, punkt 1 (M)	61
2. Stöd till nyföretagande inom vattenbruk, punkt 1 (C)	62
3. Stöd till nyföretagande inom vattenbruk, punkt 1 (L)	62
4. Forskning och kunskap om vattenbruk, punkt 2 (C).....	63
5. Lättnader för och ekonomiskt stöd till utsatta fiskare och vattenbruksföretagare, punkt 3 (M)	63
6. Anpassning av det svenska spårbarhetssystemet till europeisk procedur, punkt 4 (M, KD)	64
7. Spårbarhet genom företagens egna affärsmodeller, punkt 5 (KD).....	65
8. Det småskaliga fiskets betydelse för livsmedelsproduktionen, punkt 6 (M).....	66
9. Det småskaliga fiskets betydelse för livsmedelsproduktionen, punkt 6 (SD)	66
10. Vetenskapliga underlag för hållbara fiskekvoter, punkt 7 (M)	67
11. Vetenskapliga underlag för hållbara fiskekvoter, punkt 7 (SD).....	68
12. Vetenskapliga underlag för hållbara fiskekvoter, punkt 7 (C).....	68
13. Vetenskapliga underlag för hållbara fiskekvoter, punkt 7 (V).....	69
14. Vetenskapliga underlag för hållbara fiskekvoter, punkt 7 (L)	70
15. Utflyttning av trälgränsen till sjöterritoriets gräns i havet, punkt 8 (M).....	71
16. Utflyttning av trälgränsen till sjöterritoriets gräns i havet, punkt 8 (SD)	71
17. Fiske i skyddade marina områden, punkt 9 (M)	72
18. Fiske i skyddade marina områden, punkt 9 (L)	73
19. Hållbart fritidsfiske, punkt 10 (M).....	73
20. Hållbart fritidsfiske, punkt 10 (L).....	74
21. Artspecifika regleringar, punkt 11 (M).....	75
22. Fredningsområden och andra fiskevårdande åtgärder, punkt 12 (SD)	75
23. Fredningsområden och andra fiskevårdande åtgärder, punkt 12 (KD)	76
24. Fredningsområden och andra fiskevårdande åtgärder, punkt 12 (L)	77
Särskilda yttranden	78
1. Utflyttning av trälgränsen till sjöterritoriets gräns i havet, punkt 8 (V)	78
2. Motioner som bereds förenklat, punkt 13 (M).....	78
3. Motioner som bereds förenklat, punkt 13 (SD)	78
4. Motioner som bereds förenklat, punkt 13 (C).....	79
5. Motioner som bereds förenklat, punkt 13 (V)	79
6. Motioner som bereds förenklat, punkt 13 (KD).....	79

7. Motioner som bereds förenklat, punkt 13 (L)	79
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag	80
Motioner från allmänna motionstiden 2020/21	80
<i>Bilaga 2</i>	
Motionsyrkanden som avstyrks av utskottet	93

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

Åtgärder för ett konkurrenskraftigt hållbart fiske

1. Stöd till nyföretagande inom vattenbruk

Riksdagen avslår motionerna

2020/21:777 av Daniel Bäckström och Fredrik Christensson (båda C),

2020/21:1974 av Johan Hultberg (M) yrkandena 5 och 6,

2020/21:1975 av Johan Hultberg (M) yrkande 3,

2020/21:2917 av Ulrika Heie m.fl. (C) yrkande 44,

2020/21:3257 av Nina Lundström m.fl. (L) yrkande 12 och

2020/21:3352 av Jessica Rosencrantz m.fl. (M) yrkandena 31 och 32.

Reservation 1 (M)

Reservation 2 (C)

Reservation 3 (L)

2. Forskning och kunskap om vattenbruk

Riksdagen avslår motionerna

2020/21:1975 av Johan Hultberg (M) yrkande 1 och

2020/21:2917 av Ulrika Heie m.fl. (C) yrkandena 41 och 43.

Reservation 4 (C)

3. Lättnader för och ekonomiskt stöd till utsatta fiskare och vattenbruksföretagare

Riksdagen avslår motionerna

2020/21:923 av Roland Utbult (KD) och

2020/21:3352 av Jessica Rosencrantz m.fl. (M) yrkandena 11 och 33.

Reservation 5 (M)

4. Anpassning av det svenska spårbarhetssystemet till europeisk procedur

Riksdagen avslår motionerna

2020/21:2806 av Magnus Oscarsson m.fl. (KD) yrkande 4,

2020/21:2808 av Magnus Oscarsson m.fl. (KD) yrkande 32 och

2020/21:3352 av Jessica Rosencrantz m.fl. (M) yrkande 21.

Reservation 6 (M, KD)

5. Spårbarhet genom företagens egna affärsmodeller

Riksdagen avslår motionerna

2020/21:2806 av Magnus Oscarsson m.fl. (KD) yrkande 5 och

2020/21:2808 av Magnus Oscarsson m.fl. (KD) yrkande 33.

Reservation 7 (KD)

6. Det småskaliga fiskets betydelse för livsmedelsproduktionen

Riksdagen avslår motionerna

2020/21:2508 av Sanne Lennström och Elin Lundgren (båda S),

2020/21:3352 av Jessica Rosencrantz m.fl. (M) yrkandena 16–18 och

2020/21:3668 av Aron Emilsson (SD) yrkande 5.

Reservation 8 (M)

Reservation 9 (SD)

Åtgärder för ett miljömässigt hållbart fiske

7. Vetenskapliga underlag för hållbara fiskekvoter

Riksdagen avslår motionerna

2020/21:394 av Elin Segerlind m.fl. (V) yrkandena 5 och 6,

2020/21:731 av Runar Filper m.fl. (SD) yrkande 4,

2020/21:2917 av Ulrika Heie m.fl. (C) yrkande 52,

2020/21:3257 av Nina Lundström m.fl. (L) yrkandena 5, 25 och 26 samt

2020/21:3352 av Jessica Rosencrantz m.fl. (M) yrkandena 3 och 4.

Reservation 10 (M)

Reservation 11 (SD)

Reservation 12 (C)

Reservation 13 (V)

Reservation 14 (L)

8. Utflyttning av trålgränsen till sjöterritoriets gräns i havet

Riksdagen avslår motionerna

2020/21:394 av Elin Segerlind m.fl. (V) yrkandena 3 och 4,

2020/21:731 av Runar Filper m.fl. (SD) yrkande 10,

2020/21:2711 av Elisabeth Falkhaven m.fl. (MP) yrkande 15,

2020/21:3352 av Jessica Rosencrantz m.fl. (M) yrkande 9 och

2020/21:3668 av Aron Emilsson (SD) yrkande 1.

Reservation 15 (M)

Reservation 16 (SD)

9. Fiske i skyddade marina områden

Riksdagen avslår motionerna

2020/21:2711 av Elisabeth Falkhaven m.fl. (MP) yrkande 13,

2020/21:3257 av Nina Lundström m.fl. (L) yrkande 11 och

2020/21:3352 av Jessica Rosencrantz m.fl. (M) yrkande 12.

Reservation 17 (M)

Reservation 18 (L)

10. Hållbart fritidsfiske

Riksdagen avslår motionerna

2020/21:3257 av Nina Lundström m.fl. (L) yrkande 13,

2020/21:3352 av Jessica Rosencrantz m.fl. (M) yrkandena 24 och 25
 samt
 2020/21:3668 av Aron Emilsson (SD) yrkande 4.

Reservation 19 (M)

Reservation 20 (L)

11. Artspecifika regleringar

Riksdagen avslår motionerna

2020/21:924 av Roland Utbult (KD) och

2020/21:3352 av Jessica Rosencrantz m.fl. (M) yrkande 5.

Reservation 21 (M)

12. Fredningsområden och andra fiskevårdande åtgärder

Riksdagen avslår motionerna

2020/21:731 av Runar Filper m.fl. (SD) yrkandena 5–7,

2020/21:2806 av Magnus Oscarsson m.fl. (KD) yrkande 1 och

2020/21:3257 av Nina Lundström m.fl. (L) yrkandena 6, 14 och 15.

Reservation 22 (SD)

Reservation 23 (KD)

Reservation 24 (L)

Förenklad beredning

13. Motioner som bereds förenklad

Riksdagen avslår de motionsyrkanden som finns upptagna under denna punkt i utskottets förteckning över avstyrkta motionsyrkanden.

Stockholm den 23 februari 2021

På miljö- och jordbruksutskottets vägnar

Kristina Yngwe

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Kristina Yngwe (C), Maria Gardfjell (MP), Jessica Rosencrantz (M), Isak From (S), John Widegren (M), Runar Filper (SD), Magnus Manhammar (S), Elin Segerlind (V), Betty Malmberg (M), Martin Kinnunen (SD), Malin Larsson (S), Magnus Oscarsson (KD), Marlene Burwick (S), Nina Lundström (L), Staffan Eklöf (SD), Ulrika Heie (C) och Markus Selin (S).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

I detta betänkande behandlar utskottet ca 150 motionsyrkanden från allmänna motionstiden 2020/21. Förslagen handlar bl.a. om åtgärder för att ytterligare främja svenskt vattenbruk, revidering av det svenska spårbarhetssystemet för fiskeriprodukter och utflyttning av trålgränsen till sjöterritoriets gräns i havet. Utskottet föreslår att riksdagen avslår samtliga motionsyrkanden, i huvudsak med hänvisning till redan vidtagna åtgärder och pågående utredningsarbete.

Den 26 januari 2021 lämnade Havs- och vattenmyndigheten information till utskottet, bl.a. om myndighetens uppföljning av det pelagiska fisket och kustfisket i Östersjön, möjligheterna till att utveckla grupplicens för det småskaliga fisket samt den pågående översynen av det svenska spårbarhetssystemet.

Den 4 februari 2021 lämnade representanter från Havs- och vattenmyndigheten samt länsstyrelserna i Västmanlands respektive Stockholms län information till utskottet om situationen för yrkesfisket i Mälaren och Stockholms skärgård och längs Roslagskusten. Havs- och vattenmyndigheten lämnade även information om den promemoria som myndigheten nyligen tagit fram för att beskriva dels kunskapsläget, dels behovet av ytterligare kunskapsinhämtning och faktiska förvaltningsåtgärder för ökat skydd av sill/strömning i Östersjön samt Bottenhavet/Bottenviken.

Vid utskottets sammanträde den 9 februari 2021 presenterade Miljömålsberedningens ordförande Emma Nohrén och hennes medarbetare delbetänkandet Havet och människan (SOU 2020:83). I betänkandet lämnar Miljömålsberedningen ett antal bedömningar och förslag avseende både yrkesfisket och fritidsfisket.

Utskottets överväganden

Åtgärder för ett konkurrenskraftigt hållbart fiske

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsförslag om hur främjande av nyföretagande inom vattenbruk ska bedrivas, säkerställande av kunskap och forskning om vattenbruk, lättnader för och ekonomiskt stöd till utsatta fiskare och vattenbruksföretagare, revidering av det svenska spårbarhetssystemet för fiskeriprodukter samt åtgärder för att på olika sätt säkerställa det småskaliga fiskets betydelse för livsmedelsproduktionen.

Jämför reservation 1 (M), 2 (C), 3 (L), 4 (C), 5 (M), 6 (M, KD), 7 (KD), 8 (M) och 9 (SD).

Motionerna

Stöd till nyföretagande inom vattenbruk

I ett antal motioner presenteras förslag för att på olika sätt stödja nyföretagande inom vattenbruk. Enligt kommittémotion 2020/21:3257 av Nina Lundström m.fl. (L) yrkande 12 är vattenbruket en framtidsbransch som kan bidra till både jobb och tillväxt i hela landet. Denna utvecklingspotential måste tas till vara.

Enligt kommittémotion 2020/21:3352 av Jessica Rosencrantz m.fl. (M) yrkande 32 måste det tydliggöras vilken myndighet som har till uppgift att stödja nyföretagande inom vattenbruk. Motionärerna framhåller att företagare som ansöker om medel för att starta fiskodling ska ha möjlighet att söka stöd hos Tillväxtverket, men att företagare i dag hänvisas till Jordbruksverket eftersom vattenbruk klassas som jordbruk. Jordbruksverket saknar dock anslag att fördela för detta ändamål. I yrkande 31 i samma motion föreslås det även att Tillväxtverket ska få i uppdrag att utreda varför kassodlare av matfisk flyttar sin verksamhet till andra länder. Skälen till detta måste analyseras och vid behov åtgärdas.

I kommittémotion 2020/21:2917 av Ulrika Heie m.fl. (C) yrkande 44 föreslår motionärerna att regeringen ser över möjligheterna att öka investeringsstödet för landbaserade fiskodlingar. På liknande sätt föreslår motionärerna i motion 2020/21:777 av Daniel Bäckström och Fredrik Christensson (båda C) att regeringen via Tillväxtverket inför ett investeringsstöd till landbaserade fiskodlingar. Enligt motionärerna behöver stödstrukturen ändras omgående för att underlätta utvecklingen av svenskt vattenbruk.

I motion 2020/21:1975 av Johan Hultberg (M) yrkande 3 föreslås det att Havs- och vattenmyndigheten får en förändrad instruktion där det slås fast att

myndigheten har i uppgift att, likt Jordbruksverket, arbeta för ett konkurrenskraftigt näringsliv i hela landet. Ett sådant främjandeuppdrag skulle kunna göra stor skillnad för såväl vattenbruket som yrkesfisket. Johan Hultberg (M) framför även detta förslag i motion 2020/21:1974 yrkande 5. Motionären föreslår dessutom i motion 2020/21:1974 yrkande 6 att staten ska pröva hur den kan ta ett större övergripande ansvar för näringens infrastruktur samt beredningsindustrin. Enligt motionären är det nödvändigt för att näringen ska kunna växa.

Forskning och kunskap om vattenbruk

Enligt kommittémotion 2020/21:2917 av Ulrika Heie m.fl. (C) yrkande 41 har landbaserade fiskodlingar stor potential att växa i Sverige. För att ta vara på potentialen i denna produktionsgren behövs det mer forskning som kan bidra till nya innovationer och verka kunskapshöjande. Vidare enligt yrkande 43 i samma motion föreslås att regeringen ska arbeta för att höja kunskapen hos myndigheternas handläggare som sköter ärenden om vattenbruk. Svenskt vattenbruk är en framtidsnäring men för detta krävs bättre kunskaper hos myndigheterna. Likaså föreslås det i motion 2020/21:1975 av Johan Hultberg (M) yrkande 1 att regeringen bör ta initiativ till ett kunskapslyft inom berörda myndigheter vad gäller vattenbruk.

Lättnader för och ekonomiskt stöd till utsatta fiskare och vattenbruksföretagare

I motion 2020/21:923 av Roland Utbult (KD) föreslås att regeringen ser över hur en stödordning kan upprättas för de fiskare som är eller tidigare har varit verksamma i Östersjön och som drabbats negativt till följd av torskfiskestoppet som beslutades 2019. Motionären anser att en stödordning måste upprättas fram till dess att torskbeståndet återhämtat sig.

Det föreslås i kommittémotion 2020/21:3352 av Jessica Rosencrantz m.fl. (M) yrkande 11 att de ekonomiska förutsättningarna för yrkesfiskare ska utredas, däribland grunderna för a-kassa och reglerna för utbetalning av stillståndsersättning. Bakgrunden är de ingripande politiska beslut på EU-nivå som inneburit tillfälligt nödstopp av fiske under en begränsad period.

I samma motion yrkande 33 föreslår motionärerna att miljötillstånd för vattenbruk som löper ut senast 2022 förlängs med fem år. Enligt motionärerna är nuvarande miljötillstånd för korta för att näringen ska ha möjlighet att investera i ny och förbättrad teknik. Nu gällande miljötillstånd för vattenbruk som löper till senast 2022 bör därför förlängas med fem år, såvida dessa vattenbrukare inte belastas av anmärkningar.

Spårbarhetssystemet för fiskeriprodukter

I ett antal motionsyrkanden förespråkas en revidering av det svenska spårbarhetssystemet för fiskeriprodukter. Enligt kommittémotion 2020/21:3352 av Jessica Rosencrantz m.fl. (M) yrkande 21 måste spårbarhetssystemet ändras

så att det blir likvärdigt med det system som används i andra EU-länder. Motionärerna framhåller att det svenska systemet bl.a. innebär att vi ska veta var, och av vilken fiskare, den fisk som säljs har fångats och landats. Enligt motionärerna innebär systemet onödig byråkrati och informationsinhämtning.

Även i kommittémotion 2020/21:2806 av Magnus Oscarsson m.fl. (KD) yrkande 4 föreslås att spårbarhet av fisk anpassas till europeisk procedur, dvs. spårbarhet av fångst och landning samt ett steg framåt och ett steg bakåt i värdekedjan. Motionärerna anser att det svenska spårbarhetssystemet har blivit en konkurrensnackdel. Enligt yrkande 5 i samma motion säkerställs spårbarhet bäst genom företagens egna affärssystem så som det gjordes före 2019. Den ansvariga myndighetens uppgift begränsas då till tillsyn. Även i kommittémotion 2020/21:2808 av Magnus Oscarsson m.fl. (KD) yrkandena 32 och 33 föreslås att spårbarhet av fiskeriprodukter anpassas till europeisk procedur och att spårbarhet upprätthålls genom företagens egna affärssystem.

Det småskaliga fiskets betydelse för livsmedelsproduktionen

Enligt motion 2020/21:2508 av Sanne Lennström och Elin Lundgren (båda S) ska regeringen överväga ett tillägg i livsmedelsstrategin om kustfiskets betydelse för miljö och näringsliv. Med tanke på kustfiskets positiva påverkan på såväl livsmedel och miljö som näringsliv är det enligt motionärerna motiverat att kustfisket förs in i livsmedelsstrategin.

I kommittémotion 2020/21:3352 av Jessica Rosencrantz m.fl. (M) yrkande 18 föreslås att Jordbruksverket systematiskt följer och uppmärksammar hur det lokala fisket bidrar till att öka svensk livsmedelsproduktion i enlighet med målsättningen i livsmedelsstrategin. Motionärerna föreslår därutöver åtgärder för att säkra det småskaliga fiskets tillgång till fiskemöjligheter. I samma motion yrkande 16 föreslås det att en del av en EU-beslutad bifångstkvote av någon fiskart ska kunna tilldelas det småskaliga fisket på platser där arten i fråga har god beståndstillväxt och storlek. Av de globala Agenda 2030-målen följer att tillträde för det småskaliga fisket till marina resurser och marknader ska säkerställas. Vidare i yrkande 17 föreslås att även ägare till enskilda fiskevatten ska ha rätt till del i bifångstkvote. Ett sådant beslut skulle fattas nationellt och skulle gynna det småskaliga kustfisket.

I motion 2020/21:3668 av Aron Emilsson (SD) yrkande 5 föreslås att regeringen tar initiativ till en dialog med de andra nordiska länderna för att utveckla förvaltningssystemen i de olika länderna så att de harmonierar med varandra. Målsättningen bör bl.a. vara att möjliggöra ett levande kustfiske.

Tidigare behandling och kompletterande uppgifter

Stöd till nyföretagande inom vattenbruk

Under de senaste åren har regeringen bedrivit ett arbete för att förbättra livsmedelsföretagens villkor. Arbetet följer bl.a. av de tillkännagivanden som riksdagen riktade till regeringen våren 2017 om att vidta åtgärder för att dels

säkerställa generellt goda företagsvillkor för hela livsmedelskedjan (bet. 2016/17:MJU23 punkt 3, rskr. 2016/17:338), dels ge myndigheter som arbetar med företag i livsmedelskedjan ett främjandeuppdrag (bet. 2016/17:MJU23 punkt 8, rskr. 2016/17:338). I budgetpropositionen för 2021 (prop. 2020/21:1 utg.omr. 23) redovisar regeringen att de båda tillkännagivandena är slutbehandlade till följd av de åtgärder som regeringen vidtagit. Några av dessa åtgärder redovisas nedan.

Inom ramen för livsmedelsstrategin gav regeringen 2018 i uppdrag åt länsstyrelserna, Jordbruksverket, Livsmedelsverket, Sveriges lantbruksuniversitet (SLU), Formas, Verket för innovationssystem (Vinnova) och Tillväxtverket att redovisa sina bedömningar av myndigheternas uppdrag i förhållande till livsmedelsstrategin. Enligt regeringen visade myndigheternas redovisningar på att alla dessa myndigheter har ett flertal aktiviteter som främjar företagande kopplat till livsmedelsstrategin (prop. 2020/21:1 utg.omr. 23).

Livsmedelsverket har vidtagit ett antal åtgärder för att göra det enklare att starta och driva livsmedelsföretag. Bland annat har myndigheten arbetat med att utveckla digitala verktyg för både inspektörer och företagare och för att öka samverkan mellan kontrollmyndigheter. Under 2019 påbörjade myndigheten ett tvåårigt internt företagsprojekt som syftar till att utveckla dialogen med livsmedelsföretagen. Andra uppdrag som är relevanta för tillkännagivandet är Tillväxtverkets samordningsuppdrag för att stärka livsmedelsstrategins genomförande och Livsmedelsverkets uppdrag att vidareutveckla likvärdigheten i livsmedelskontrollen.

Mer specifikt när det gäller vattenbruksföretagens villkor är det Jordbruksverket som har det s.k. sektorsansvaret och enligt sin instruktion har i uppdrag att främja och utveckla ett hållbart svenskt vattenbruk. Jordbruksverket har därmed även ansvar för marknads-, handels-, konsument- och livsmedelsfrågor som rör fiskeri- och vattenbruksprodukter. För detta syfte har myndigheten tagit fram en strategi för svenskt vattenbruk för 2012–2020 med tillhörande handlingsplan för konkretisering av strategin. Ett av målen i strategin är att vattenbruksproduktionen ökar genom förbättrad konkurrenskraft, vilket bl.a. innebär att möjliggöra att företagen nyinvesterar, specialiserar sig och satsar på kompetensutveckling. Jordbruksverket har även tagit fram webbportalen svensktvattenbruk.se vilken ger samlad information till vattenbruksföretagare.

Under de senaste åren har arbetet för att främja vattenbruk i stor utsträckning bedrivits genom uppdrag inom ramen för livsmedelsstrategin. I augusti 2018 gav regeringen Jordbruksverket i uppdrag att utreda hur prövningen av vattenbruksverksamheter kan bli enklare utan att miljöskyddet riskeras. Uppdraget gavs bl.a. för att tillmötesgå den uppmaning som riksdagen riktat till regeringen om att se över reglerna för vattenbruk (bet. 2017/18:MJU13, rskr. 2017/18:182). I mars 2020 riktade riksdagen en ny uppmaning till regeringen om att skyndsamt vidta ytterligare åtgärder för att underlätta utvecklingen av det svenska vattenbruket och se över reglerna på området för att öka omfattningen av vattenbruk i Sverige (bet. 2019/20:MJU11, rskr.

2019/20:185). Uppdraget redovisades i september 2020. I redovisningen lämnar Jordbruksverket ett antal bedömningar av förslag till regelförenklingar, administrativa lättnader och andra åtgärder för att åstadkomma en förenklad prövning. Förslagen omfattar även ”En dörr in” för olika tillståndsansökningar och förfrågningar. Jordbruksverket föreslår även att en särskild utredning tillsätts för att analysera hur prövning och tillsyn kan samordnas samt att Jordbruksverket tillsammans med Havs- och vattenmyndigheten och Naturvårdsverket ges i uppdrag att ta fram en tydlig nationell vägledning om bl.a. vattenbrukstillstånd.

I december 2019 presenterades livsmedelsstrategins handlingsplan del 2 för perioden 2020–2025. I handlingsplanen ingår ett paket med långsiktiga åtgärder inom vattenbruksområdet: Jordbruksverket ska vidareutveckla arbetet av vattenbruket och genom koordinering av den svenska vattenbruksnäringen skapa en långsiktigt hållbar och konkurrenskraftig livsmedelskedja. Vidareutvecklingen ska särskilt beakta förädlingens och innovationens möjligheter för vattenbruksnäringen samt främja regelförenkling, teknikutveckling och samverkan. Uppdraget ska slutredovisas i februari 2026.

Den 21 januari 2021 presenterade regeringen ytterligare åtgärder för att följa upp livsmedelsstrategins handlingsplan del 2 i syfte att stärka arbetet med att nå strategins övergripande mål. De samlade åtgärderna utgör tillsammans en ny handlingsplan, handlingsplan del 3, och är en del av januariavtalet mellan Socialdemokraterna, Centerpartiet, Liberalerna och Miljöpartiet. Bland åtgärderna ingår bl.a. ett förenklingspaket för ökad tillväxt i hela livsmedelskedjan. Regeringen vill att det ska vara lätt att göra rätt och förenklingspaketet ska utgå från företagets vardag och verkliga behov så att tillväxten inom hela livsmedelskedjan kan öka. I budgetpropositionen för 2021 aviserade regeringen en satsning på inledningsvis 19 miljoner kronor per år 2021–2023 för genomförandet av förenklingspaketet. Regeringen tillför därefter 16 miljoner kronor årligen 2024–2025 och 11 miljoner kronor per år fr.o.m. 2026. Inom ramen för paketet har följande uppdrag beslutats:

- Regeringen ger i uppdrag åt Tillväxtverket att i samråd med Jordbruksverket, Naturvårdsverket och länsstyrelserna ta fram tjänster för att effektivisera och förenkla för företag inom livsmedelskedjan att anmäla eller ansöka om tillstånd för miljöpåverkande verksamhet. Syftet med uppdraget är att ge förutsättningar för en effektiv och snabb ärendehandläggning.
- Regeringen ger därutöver i uppdrag åt Livsmedelsverket att öka likvärdigheten i livsmedelskontrollen i hela landet. I uppdraget ingår att förenkla och underlätta för företagen så att kontrollerna effektiviseras, företagets avgifter minskar och företagets tid och resurser sparas. Här ska ingå utveckling av samråd och samverkan med bl.a. livsmedelskedjans näringslivsorganisationer samt fortsatt arbete för ett mer ändamålsenligt regelverk.

I mars 2020 fick Jordbruksverket och Havs- och vattenmyndigheten i uppdrag av regeringen att tillsammans ta fram en gemensam strategi för yrkesfisket, vattenbruket, fritidsfisket och fisketurismen samt nya sektorsspecifika handlingsplaner. Strategin ska utgå från en ekosystemansats och bidra till att stärka måluppfyllelsen i den maritima strategin och livsmedelsstrategin. Målet med den gemensamma fiskestrategin är att bidra till en konkurrenskraftig och hållbar livsmedelskedja, särskilt genom att beakta kompetensförsörjning, diversifiering och lönsamhet samt minska antalet arbetsplatsolyckor och dödsolyckor. Uppdraget innebär att det strategiska arbetet inom yrkesfiske, fritidsfiske och fisketurism samt vattenbruk samordnas. Uppdraget ska redovisas senast den 31 maj 2021.

Därutöver har Havs- och vattenmyndigheten i uppdrag att inom ramen för sitt arbete med ett hållbart nyttjande och en hållbar förvaltning av fiske-resurserna redovisa hur myndigheten beaktat de blå näringarnas, inklusive vattenbrukets, förutsättningar och vilka effekter myndighetens arbete och förvaltningsbeslut har haft på fiskerinäringens utveckling.

I budgetpropositionen för 2021 (prop. 2020/21:1 utg.omr. 23) påpekar regeringen att den pågående pandemin har haft betydande konsekvenser för marknaden för färsk fisk, vilket även har påverkat svenskt vattenbruk. Regeringen beslutade därför i juni 2020 om tillfälliga lättnader i fråga om ändringar i fiskodlingarnas tillstånd för att vattenbrukarna ska kunna hantera den uppkomna situationen. Regeringen beslutade även om tillfälliga processuella lättnader i fråga om fiskodlingarnas miljötillstånd. Enligt regeringen ökar lättnaderna förutsättningarna för att fisken ska kunna användas till livsmedel, i stället för att behöva destrueras, vilket i sin tur innebär att de negativa ekonomiska effekterna för företagen mildras.

EU har mycket betydande befogenheter i fråga om statens möjligheter att stödja en viss verksamhet med offentliga medel. Vad gäller ekonomiskt stöd till vattenbruksföretagare, såsom investeringsstöd, har medlemsstaterna därför mycket begränsade möjligheter att anta egna bestämmelser. Villkoren för offentligt stöd för perioden 2014–2020 regleras i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 508/2014 av den 15 maj 2014 om Europeiska havs- och fiskerifonden m.m. (EHFF-förordningen). Fonden gäller även under 2021 fram till dess att en ny fond för efterföljande programperiod antagits.

EHFF ska bidra till EU:s övergripande mål inom Europa 2020 om en hållbar ekonomi med hög sysselsättning, god produktivitet och social sammanhållning. För att uppnå de övergripande målen definieras i EHFF-förordningen sex s.k. unionsprioriteringar. Stöden till vattenbruket och beredningsindustrin bidrar till följande två av dessa:

- Unionsprioritering 2. Främjande av ett miljömässigt hållbart, resurs-effektivt, innovativt, konkurrenskraftigt och kunskapsbaserat vattenbruk (stöd till vattenbruk)
- Unionsprioritering 5. Främjande av saluföring och beredning (stöd till beredning)

Inom varje unionsprioritering finns ett antal stödmöjligheter som specificerats inom EHFF-förordningen. Varje medlemsstat ansvarar för att upprätta ett s.k. operativt program för nationellt genomförande. I Sverige är det havs- och fiskeriprogrammet som beskriver hur Sverige ska genomföra de unionsprioriteringar som EU är med och finansierar genom EHFF-förordningen. I havs- och fiskeriprogrammet använder sig Sverige av ett urval av de stödmöjligheter som finns i EHFF-förordningen. Jordbruksverket ansvarar för programmet. Som grund för stöden till vattenbruket finns en flerårig nationell strategisk plan för svenskt vattenbruk.

Våren 2019 presenterade Jordbruksverket en utvärdering av hur väl investeringsstöden för vattenbruk, beredningsindustri och saluföring stimulerar företagen till mer investeringar, vilket kan antas leda till miljöförbättringar samt ökad tillväxt och lönsamhet (SJV utvärderingsrapport 2019:2). Utvärderingens fokus var att uppskatta andelen s.k. dödviktsförlust i investeringsstöden, dvs. hur stor del av investeringarna som skulle ha genomförts även utan stöd. Slutsatsen i rapporten är att investeringsstödet har en positiv effekt på företagens investeringar, både inom vattenbruket och inom beredningsindustrin, men att det även förekommer dödviktsförluster. Förlusterna beräknas till ca 35 procent för vattenbruket och ca 75 procent för beredningsindustrin. Det innebär att 35 procent av de investeringar som fått stöd i vattenbruket hade kommit till även utan stödet. Rapporten visar att investeringsstödet trots förekomsten av dödviktsförluster leder till fler investeringar och på så sätt har potential att främja en ekonomiskt och miljömässigt hållbar utveckling av vattenbruket och beredningsindustrin.

I juni 2018 presenterade kommissionen ett förslag till förordning om en ny EHFF för perioden 2021–2027 (COM(2018) 390). Enligt förslaget ska fonden ha följande fyra prioriteringar som också beskriver fondens tillämpningsområden:

1. Främja hållbart fiske och bevarande av marina biologiska resurser.
2. Bidra till tryggad livsmedelsförsörjning i unionen genom vattenbruk och marknader som präglas av konkurrenskraft och hållbarhet.
3. Göra det möjligt för en hållbar blå ekonomi att växa och främja välmående kustsamhällen.
4. Stärka den internationella världshavsförvaltningen och möjliggöra trygga, säkra, rena och hållbart förvaltade hav och oceaner.

Inom ramen för de fyra prioriteringarna och deras stödområden föreslås inga på förhand fastställda åtgärder. I stället ska medlemsstaterna kunna utforma sina åtgärder inom ramen för dessa stödområden och genom att ta fram nationella operativa program. Målet är att ha en lägre grad av reglering på EU-nivå av det som kan vara stödberättigande inom de nationella operativa programmen och större fokus på det resultat som dessa program ska leverera.

I december 2019 nåddes en informell överenskommelse mellan rådet och Europaparlamentet om hur man ska fördela budgeten för perioden 2021–2027.

Fonden antog i samband med detta namnet Europeiska havs- och vattenbruksfonden (EHFVF). Budgeten för den nya perioden uppgår till 6,108 miljarder euro, vilket är en minskning med ca 4 procent jämfört med budgeten för innevarande period. Det svenska kuvertet uppgår till ca 116 miljoner euro. Den högsta medfinansieringsandelen är 70 procent, dvs. minst 30 procent av stöden måste komma från nationella medel. Den framförhandlade texten genomgår nu juridisk och teknisk granskning inför godkännande i Coreper och slutligt antagande i rådet.

Inom Regeringskansliet pågår ett arbete med att ta fram ett nationellt operativt program för den kommande programperioden. I budgetpropositionen för 2021 (prop. 2020/21:1 utg.omr. 23) framhåller regeringen att de övergripande prioriteringarna och målen för det svenska havs- och fiskeriprogrammet för perioden 2021–2027 ska vara att understödja genomförandet av EU:s gemensamma fiskeripolitik och dess långsiktiga mål om ett hållbart fiske och vattenbruk samt relaterade miljömål och delar av EU:s integrerade havspolitik. Programmet ska även understödja återhämtningen av de delar av fiskerinäringen som drabbats av den pågående pandemin. Av betydelse är också åtgärder som syftar till att korrigera marknadsmisslyckanden och som bidrar till att uppfylla livsmedelsstrategins och landsbygdspolitikens mål. Regeringen anser att det är viktigt att programmet är fokuserat och effektivt med färre åtgärder än enligt den fondförordning som man för närvarande förhandla om inom EU. Regeringens utgångspunkt är att programmets tillämpningsområde inte bör utökas. Subventioner som leder till överfiske ska fasas ut, samtidigt som det hållbara småskaliga fiskets konkurrenskraft värnas.

Enligt uppgift från Regeringskansliet har regeringen under programprioritering 2 – Främjande av hållbara vattenbruks- och beredningsverksamheter samt marknadsföring av fiskeriprodukter – valt att inkludera åtgärder för att

- förbättra förutsättningar för utökat stöd till nyetablering, ökad produktion och utveckling av befintliga verksamheter med fokus på ökad hållbarhet
- möjliggöra en ökad grad av miljömässig hållbarhet inom vattenbruket
- skapa förutsättningar för smart blå utveckling genom en nationellt samordnad kompetensutveckling för det svenska vattenbruket utifrån ett verksamhetsbaserat perspektiv.

Regeringskansliet uppskattar att det nya operativa programmet kommer att starta vid slutet av 2021.

Som svar på interpellation 2020/21:28 av Johan Hultberg (M) om statens ansvar för att säkra en adekvat infrastruktur för beredningsindustrin anförde landsbygdsminister Jennie Nilsson bl.a. följande den 22 oktober 2020:

Landningshamnar och beredningsindustri är mycket viktiga för svenskt yrkesfiske och vattenbruk. Därför verkar regeringen för att vi ska ha långsiktigt hållbara kvoter samt att vi via handelsavtal och autonoma tullkvoter ser till att beredningsindustrin får tillgång till den råvara som behövs. I de förhandlingar som nu pågår om autonoma tullkvoter för vissa fiskeriprodukter driver vi på för att beredningsindustrins behov säkras så

att vi får en tillförlitlig försörjning av råvaror av rätt kvalitet och kvantitet till konkurrensmässiga priser.

Sveriges kommuner ska ge invånarna i sin kommun service som finns där invånarna bor. Ett av kommunernas samhällsuppdrag är att tillhandahålla vattentjänster. Vid tillståndsprovning av anläggningar för livsmedelsproduktion och rening av avloppsvatten gäller miljöbalkens krav på bästa tillgängliga teknik och efterlevnad av gällande normer för miljö-kvalitet i recipienten oavsett vilken aktör som söker tillstånd för anläggningen.

Det är viktigt med ett fortsatt gott samarbete mellan staten och kommunerna för att adressera de utmaningar och realisera den potential som finns för en hållbar blå utveckling längs hela vår kust. Detta kan dock inte ske på bekostnad av fiskbeståndens status eller försämrad miljö, inte minst eftersom det har negativa effekter på både fiskerinäring och andra samhällsintressen.

Det är för mig och regeringen viktigt att det även i framtiden finns förutsättningar för en stark fiskerinäring som levererar och bereder fiskeriprodukter i Sverige.

Forskning och kunskap om vattenbruk

Som redovisats ovan har utskottet vid upprepade tillfällen behandlat förutsättningarna för att utveckla vattenverksamheten i Sverige. Våren 2020 riktade riksdagen en uppmaning till regeringen om att vidta ytterligare åtgärder för att underlätta utvecklingen av vattenbruket, bl.a. i fråga om kunskap om de miljömässiga och akvatiska effekterna av vattenbruk (bet. 2019/20:MJU11, rskr. 2019/20:185).

Som också redovisas ovan fick Jordbruksverket och Havs- och vattenmyndigheten i mars 2020 i uppdrag av regeringen att tillsammans ta fram en gemensam strategi för yrkesfisket, vattenbruket, fritidsfisket och fiske-turismen samt nya sektorsspecifika handlingsplaner. Strategin ska utgå från en ekosystemansats och bidra till att stärka måluppfyllelsen i den maritima strategin och livsmedelsstrategin. Målet med den gemensamma fiskestrategin är att bidra till en konkurrenskraftig och hållbar livsmedelskedja, bl.a. genom att beakta kompetensförsörjning. I arbetet ingår att beakta forskning och innovation. Inom ramen för strategiarbetet har myndigheterna etablerat en referensgrupp för vattenbruk som ska både öka samverkan och höja kunskapen hos deltagarna. Uppdraget ska redovisas senast den 31 maj 2021.

I budgetpropositionen för 2021 lämnade regeringen förslag och redovisade bedömningar i fråga om ökade medel till forskning och innovation (prop. 2020/21:1 utg.omr. 16). Regeringen föreslog en höjning av anslagen för forskning och utveckling på närmare 3,75 miljarder kronor 2024. Riksdagen biföll regeringens förslag i denna del (prop. 2020/21:1 utg.omr. 16, bet. 2020/21:UbU1, rskr. 2020/21:141).

I den forskningspolitiska propositionen (prop. 2020/21:60), som regeringen överlämnade till riksdagen i december 2020, beskrivs satsningarna närmare. I fråga om forskning om vattenbruk framhåller regeringen att ett innovativt, konkurrenskraftigt och hållbart livsmedelssystem bidrar till att uppfylla målen i livsmedelsstrategin. Regeringen bedömer att den behovsmotiverade

forskningen inom livsmedelskedjan är en viktig del av livsmedelsstrategin. Ett hållbart livsmedelssystem skapar dessutom motståndskraft mot klimatförändringar, främjar klimatanpassning och säkerställer trygg och säker dricksvattenförsörjning. Utvecklingen av morgondagens livsmedel spelar en avgörande roll för det svenska livsmedelssystemets långsiktigt hållbara konkurrenskraft. Därför behöver kunskapen om marknaden öka, t.ex. vad gäller konsumtionstrender, nutrition och hälsa. Regeringen framhåller vidare att det i livsmedelsstrategin fastslås att produktion, konsumtion och export av ekologiska produkter ska öka. Även detta kräver forskning och innovation. Ett hållbart livsmedelssystem förstärker och säkerställer bl.a. fiskets bidrag till livsmedelsproduktionen. Ett stärkt kunskaps- och forskningsläge kring vattenbruk, t.ex. genom forskning som omfattar fiskarnas hälsa och mer cirkulära och bioekonomiska aspekter, har potential att bidra till en ökad livsmedelsproduktion.

Regeringen framhåller att ett nationellt forskningsprogram för livsmedel startades av Formas under 2017. Forskningsprogrammet har fungerat som en del av regeringens samlade satsningar på ökad samverkan och synergier mellan aktörer inom livsmedelssystemet. Regeringen anser att satsningen bör ha samma tioåriga perspektiv som andra nationella forskningsprogram. Regeringen framhåller vidare att tryggad livsmedelsförsörjning är en global utmaning där svensk forskning och svenska innovationer kan bidra. Forskningssatsningen skapar förutsättningar för deltagande i Horisont Europa och klustret om bioekonomi, livsmedel, naturresurser, jordbruk och miljö. Förutsättningar skapas även för deltagande i framtida europeiska partnerskapsprogram inom livsmedel. Forskningssatsningen bidrar till samtidig utveckling av ekonomisk, miljömässig och social hållbarhet och därmed till att uppfylla relevanta mål i Agenda 2030. Inom ramen för Formas anslagsökning för forskning och utveckling avsätter regeringen 75 miljoner kronor 2021, 85 miljoner kronor 2022, 110 miljoner kronor 2023 och 110 miljoner kronor 2024 för det nationella forskningsprogrammet för livsmedel.

Regeringen framhåller vidare i den forskningspolitiska propositionen att den avser att ge Formas i uppdrag att genomföra ett tioårigt nationellt forskningsprogram om hav och vatten. Programmet ska skapa förutsättningar för ett strategiskt och långsiktigt arbetssätt, med ett helhetsperspektiv på vatten, och underlätta ett nära samarbete mellan forskare och intressenter. Enligt regeringen behövs det forskning som inriktas såväl mot förståelsen av naturliga processer och deras interaktioner som mot miljö- och klimateffekter.

I den forskningspolitiska propositionen föreslår regeringen även en satsning på forskning om hållbar utveckling av den gröna och blå biobaserade ekonomin. Enligt regeringen bidrar ökad kunskap och innovationsfrämjande åtgärder till nya giftfria cirkulära värdekedjor och mer resurs-, klimat- och kostnadseffektiva industriprocesser. Forskning och innovation behövs även för att säkra en klimatanpassad och konkurrenskraftig primärproduktion. Det möjliggör även resurseffektivare användning av grödor och restprodukter från jordbruk och biomassor från hav och vatten, inklusive vattenbruk.

Sedan tidigare bedrivs det forskning vid ett antal universitet och institut runt om i landet. Vid Göteborgs universitet verkar sedan 2016 Nationellt centrum för marin vattenbruksforskning (Swemarc). Swemarcs målsättning är att genom tvärvetenskaplig forskning öka odlingen av mat från havet på ett miljösamt sätt. För att utveckla ett hållbart marint vattenbruk studerar forskarna inte bara biologisk och teknisk utveckling, utan även ekonomi, juridik och andra samhällliga aspekter.

Lättnader för och ekonomiskt stöd till utsatta fiskare och vattenbruksföretagare

Som redovisats ovan har EU mycket betydande befogenheter i fråga om statens möjligheter att stödja en viss verksamhet med offentliga medel. Vad gäller ekonomiskt stöd till utsatta fiskare, såsom stillaliggandestöd, har medlemsstaterna därför mycket begränsade möjligheter att anta egna bestämmelser. Villkoren för offentligt stöd till fiskerinäringen för perioden 2014–2020 (och fram till dess att en ny fond antagits och ett operativt program godkänts) regleras i EHFF-förordningen och det svenska havs- och fiskeriprogrammet. De övergripande målen i programmet är att främja sysselsättningen och öka konkurrenskraften hos små och medelstora företag inom fiskerisektorn, skydda miljön samt främja en hållbar användning av de marina resurserna.

Under de senaste åren har ett antal åtgärder vidtagits för att ersätta fiskare som drabbats av s.k. stillaliggande. I juli 2019 fattade kommissionen beslut om en genomförandeförordning om nödatgärder för det östra torskbeståndet i Östersjön (EU 2019/1248). Beslutet innebar ett förbud mot riktat fiske av östlig torsk under återstoden av 2019. Med anledning av fiskestoppet beslutade regeringen i oktober 2019 om förordningen (2019:621) om stöd med anledning av förbudet att fiska torsk i Östersjön som möjliggjorde stillaliggandestöd för berörda fartyg. Stödet var möjligt eftersom det betalades ut i form av s.k. stöd av mindre betydelse enligt EU:s statsstödsregelverk. Samtidigt fick Jordbruksverket i uppdrag att inom ramen för havs- och fiskeriprogrammet göra en särskild insats för investeringsstöd för diversifieringsåtgärder. Stödet är tänkt att bidra till diversifiering av fiskarnas inkomster genom utveckling av kompletterande verksamheter.

Regeringen framhåller i budgetpropositionen för 2021 (prop. 2020/21:1 utg.omr. 23) att det slutliga totala stödbeloppet uppgick till 2 miljoner kronor, vilket betalades ut till 25 fartygsägare. Avsikten med stillaliggandestödet var att underlätta möjligheterna att anpassa berörd fiskeverksamhet till en förändrad reglering som infördes mycket snabbt. Regeringen påpekar att eventuella effekter av stödet ännu inte har kunnat bedömas.

Stödåtgärder har även vidtagits till följd av coronapandemin som har drabbat fiskeri- och vattenbrukssektorerna särskilt hårt eftersom efterfrågan minskade väldigt plötsligt. Den 22 april 2020 antog rådet därför nya regler

som syftar till att lindra effekterna av pandemin inom fiske- och vattenbrukssektorerna. Genom de nya reglerna ändrades EHFF-förordningen och förordningen om den gemensamma marknadsordningen inom finansieringsmodellen. Några av de åtgärder som möjliggörs av ändringsförordningen är följande:

- stöd i samband med tillfälligt upphörande med eller minskning av verksamheten inom fiske och vattenbruk
- flexibilitet när det gäller användning av budgetmedelsstöd
- stöd för lagring av fiskeri- och vattenbruksprodukter.

Till följd av ändringen av EHFF-förordningen beslutade regeringen den 2 juli 2020 om en förordning som möjliggör ersättning vid tillfälligt upphörande av fiskeverksamhet till yrkesfiskare som drabbas särskilt hårt av pandemin. Stödet innebär att de fiskare som uppfyller villkoren för stödet kan välja att tillfälligt upphöra med sin fiskeverksamhet. Stödet lämnas med ett schablonbelopp och syftar till att täcka fasta kostnader samt en arbetskraftskostnad under stödperioden.

Stillaliggandestöd i övrigt är inte möjligt för regeringen att bevilja eftersom det inte ingår i det svenska operativa programmet, dvs. havs- och fiskeri-programmet. Som nämnts ovan är möjligheterna till nationella stödåtgärder med samma syfte mycket begränsade till följd av EU:s statsstödsregler.

Det pågår ett arbete för att anta den nya EHFF-förordningen och tillhörande nationellt operativt program för kommande programperiod, dvs. 2021–2027. Utöver det som redovisas ovan innehåller den nya fonden bestämmelser som ska hjälpa till att hantera exceptionella kriser som orsakar marknadsstörningar. I det operativa program som Regeringskansliet arbetar med att ta fram ska stillaliggandestöd ingå, till skillnad från föregående programperiod. Mer specifikt ska det ingå stödåtgärder för att ge fiskerinäringen möjlighet att klara av plötsliga förändringar i förutsättningarna för att bedriva fiske med anledning av akuta bevarandeåtgärder eller andra exceptionella händelser så som miljöölyckor och naturkatastrofer. Regeringens övergripande målsättning för det nya programmet är bl.a. att bidra till att uppfylla livsmedelsstrategins och landsbygdspolitikens mål samt berörda miljökvalitetsmål.

När det gäller reglerna för arbetslöshetsersättning till aktiva fiskare framgår dessa av förordningen (1997:835) om arbetslöshetsförsäkringen. Enligt 6 § i denna förordning ska en företagare som bedriver fiske för sin huvudsakliga försörjning och som är medlem i en arbetslöshetskassa med yrkesfiske som verksamhetsområde anses som arbetslös vid bedömningen av hans eller hennes rätt till arbetslöshetsersättning om det är tillfälligt avbrott i fiskeverksamheten och avbrottet beror på ishinder eller andra väderleksförhållanden. Arbetslöshetsersättning kan även beviljas om fiskefartyg på grund av hårt väder har gått till någon av de nordiska nödhamnarna. En grundregel för rätt till ersättning är att den som ansöker om arbetslöshetsersättning hade för avsikt att fiska den dag som ansökan avser men hindrades av en godkänd avbrottsorsak.

I en av de extra ändringsbudgetarna för 2020 (prop. 2019/20:146) lämnade regeringen förslag till ytterligare åtgärder för att omhänderta effekterna i samhället av spridningen av det nya coronaviruset som orsakar sjukdomen covid-19. Bland annat lämnade regeringen förslag till tillfälliga ändringar i arbetslöshetsförsäkringen. Regeringen föreslog bl.a. en förkortning av den tid som en person måste ha varit medlem i en arbetslöshetskassa för att få inkomstrelaterad arbetslöshetsersättning och att arbetsvillkoret ska kunna uppfyllas före det senaste inträdet i en arbetslöshetskassa. Det föreslogs även att det ska krävas färre arbetade timmar för att uppfylla arbetsvillkoret och att karensvillkoret avskaffas. Finansutskottet ställde sig i huvudsak bakom regeringens förslag, dock med några förtydliganden i förhållande till propositionen. Bland annat föreslog utskottet en följdändring i en lättnadsregel om det s.k. arbetsvillkoret i lagen om arbetslöshetsförsäkring. Riksdagen biföll utskottets förslag (prop. 2019/20:146, bet. 2019/20:FiU56, rskr. 2019/20:207 och 2019/20:217). Lagändringarna trädde i kraft i april 2020.

I fråga om de miljötillstånd som krävs för vattenbruk har riksdagen uppmanat regeringen vid upprepade tillfällen under de senaste åren att se över regelverket. Som beskrivits ovan redovisade Jordbruksverket i september 2020 sitt s.k. förenklingsuppdrag i vilket myndigheten lämnar ett antal bedömningar av och förslag till regelförenklingar, administrativa lättnader och andra åtgärder för att åstadkomma en förenklad prövning. Som också redovisas ovan presenterade regeringen den 21 januari 2021 ytterligare åtgärder för att följa upp livsmedelsstrategins handlingsplan del 2 i syfte att stärka arbetet med att nå strategins övergripande mål. De samlade åtgärderna utgör tillsammans en ny handlingsplan, handlingsplan del 3, och är en del av januariavtalet. Bland åtgärderna ingår ett förenklingspaket för ökad tillväxt i hela livsmedelskedjan. Som en del av detta paket har Tillväxtverket i uppdrag att i samråd med Jordbruksverket, Naturvårdsverket och länsstyrelserna ta fram tjänster för att effektivisera och förenkla för företag inom livsmedelskedjan att anmäla eller ansöka om tillstånd för miljöpåverkande verksamhet. Syftet med uppdraget är att ge förutsättningar för en effektiv och snabb ärendehandläggning.

Åtgärder för att underlätta för vattenbruksföretagarna har även vidtagits till följd av pandemin. I maj 2020 presenterade Regeringskansliet en promemoria med ett förslag till tillfälliga lättnader i det krav på tillstånd för fiskodling som gäller enligt förordningen (1994:1716) om fisket, vattenbruket och fiskerinäringen. Förslaget innebär att den som driver en fiskodling tillfälligt ska få hålla och producera mer fisk och förbruka mer foder än vad som är tillåtet enligt odlingstillståndet eller enligt villkoren i tillståndet samt göra de förändringar i anläggningen som krävs för detta, om det behövs på grund av en minskad efterfrågan på fisk till följd av spridningen av det virus som orsakar sjukdomen covid-19. Sådana ändringar i verksamheten avsåg perioden t.o.m. den 31 december 2020 under förutsättning att de inte medförde risk för spridning av smittsamma sjukdomar eller orsakade betydande besvär.

Som skäl till förslaget framhöll Näringsdepartementet att den minskade efterfrågan på matfisk till följd av spridningen av det virus som orsakar sjukdomen covid-19 leder till att fisk kan komma att behöva destrueras eller säljas som djurfoder i stället för att användas som livsmedel. Detta skulle innebära stora ekonomiska förluster för odlarna. Dessutom kan nästa års produktion påverkas av den uppkomna situationen, varför krisen för odlarna riskerar att bli långvarig.

Departementet framhöll vidare att fiskodlare behöver göra en ansökan hos länsstyrelsen om de vill ha en ändring i sina tillstånd. Tillståndprocessen tar tid och innebär ett ökat administrativt arbete för odlarna i en situation då de behöver lägga stor kraft på att ställa om och hitta nya sätt att få avsättning för sina produkter. Handläggningstider och bedömningar kan vidare skifta från länsstyrelse till länsstyrelse och därmed bidra till att olika odlare får olika förutsättningar att hantera situationen. Det bedöms därför vara motiverat att införa tillfälliga lättnader i regleringen av odlingstillstånd som på ett enkelt, snabbt och likvärdigt sätt förbättrar odlarnas möjligheter att fortsätta sin verksamhet. Därför föreslås att fiskodlare under en begränsad tid ska få överskrida vissa begränsningar i tillstånden utan att behöva ansöka om ändring av tillståndet eller av villkoren som gäller för verksamheten. På så vis ges odlarna ökade möjligheter att anpassa verksamheten efter rådande omständigheter och hitta nya marknader där de kan få avsättning för fisken.

I juni 2020 beslutade regeringen om tillfälliga lättnader för ändringar i fiskodlingarnas tillstånd för att vattenbrukarna ska kunna hantera den uppkomna situationen. Regeringen beslutade även om tillfälliga processuella lättnader i fråga om fiskodlingarnas miljötillstånd. Enligt regeringen innebär lättnaderna ökade förutsättningar för att fisken ska kunna användas till livsmedel, i stället för att behöva destrueras, och att de negativa ekonomiska effekterna för företagen mildras.

Spårbarhetssystemet för fiskeriprodukter

Den gemensamma fiskeripolitiken ställer krav på spårbarhet för fiskeriprodukter utöver de bestämmelser om spårbarhet som finns för livsmedel och animaliska livsmedel i allmänhet.

I rådets förordning (EG) nr 1224/2009 av den 20 november 2009 om införande av ett kontrollsystem i gemenskapen för att säkerställa att bestämmelserna i den gemensamma fiskeripolitiken efterlevs m.m. (nedan kontrollförordningen) finns regler om kontroll av fisket och saluföringen. Under 2011 utökades kraven på spårbarhet av vissa fiskeri- och vattenbruksprodukter genom kommissionens genomförandeförordning (EU) nr 404/2011 av den 8 april 2011 om tillämpningsföreskrifter för kontrollförordningen (nedan genomförandeförordningen). Genomförandeförordningen innebär en utvidgning av kontrollsystemet till hela saluföringskedjan och omfattar i princip alla fiskeri- och vattenbruksprodukter som kommer från fiske eller odling i havet inom EU och som ska användas som livsmedel. Syftet med de strängare

reglerna är att tillgodose myndigheternas behov av förbättrad fångstinformation och konsumenternas behov av säkrare information om de fiskeriprodukter som saluförs. Tanken med den ökade spårbarheten är därmed att bidra till att hålla fisket inom fastställda gränser.

Kontrollförordningen listar den information som ska lämnas mellan aktörerna och som ska vara tillgänglig för kontrollmyndigheterna. Det är upp till medlemsstaterna att precisera vilken typ av system som ska användas för att leva upp till de krav som ställs. I Sverige har Havs- och vattenmyndigheten i samråd med representanter från näringen valt att möta kraven på spårbarhet genom ett centralt it-system. Tanken med systemet är att ge förstahandsmottagare och grossister möjlighet att elektroniskt utbyta information om partier och att ge behöriga myndigheter utökade förutsättningar för tillsyn av saluföringsledet. Det nya spårbarhetssystemet infördes den 1 januari 2019.

Regeringen redovisar i budgetpropositionen för 2021 (prop. 2020/21:1 utg. omr. 23) att ca 300 svenska aktörer berörs av spårbarhetskravet och att 257 svenska företag under 2019 registrerade sig inom systemet. Under 2019 fanns det dock stora brister i följsamheten mot spårbarhetsbestämmelserna.

Det svenska spårbarhetssystemet har mött kritik från fiskerinäringen och handeln, som menar att det bl.a. medför oproportionerligt höga kostnader. Mot denna bakgrund gav regeringen den 8 oktober 2020 Statskontoret i uppdrag att utvärdera spårbarhetssystemet och vid behov föreslå förändringar i systemet och kraven på rapportering. I Statskontorets uppdrag ingår att

- jämföra Sveriges genomförande av EU:s fiskerikontrollförordning med övriga EU-länder
- undersöka om spårbarhetssystemet är utformat så att kostnaden för fiskerinäringen är proportionerlig i förhållande till syftet
- undersöka om systemet påverkar konkurrensförhållandena negativt mellan svenska aktörer och aktörer i andra EU-länder
- undersöka om kraven i systemet är förenliga med de standarder som fiskerinäringen ska tillämpa i sin verksamhet
- undersöka om fiskerinäringens åtgärder med anledning av kraven i systemet kan stå i konflikt med annan nationell lagstiftning
- undersöka hur systemet i övrigt förhåller sig till annan lagstiftning om spårbarhet
- vid behov föreslå förändringar i systemet och kraven på rapportering.

Statskontoret ska redovisa uppdraget senast den 30 september 2021.

Som svar på interpellation 2020/21:16 av Magnus Oscarsson (KD) anförde landsbygdsminister Jennie Nilsson den 22 oktober 2020 bl.a. följande:

Spårbarhet är ett viktigt verktyg för att stoppa det illegala fisket och det är därför av största vikt att det finns ett effektivt och väl fungerande system för spårbarhet. Sveriges nationella spårbarhetssystem har fått kritik från fiskerinäringen som menar att systemet bl.a. medför oproportionerligt höga kostnader och bidrar till diskriminering i förhållande till aktörer i andra EU-länder. I samband med utbrottet av covid-19 förde regeringen en

dialog med näringen om bl.a. denna fråga, och ett resultat blev att Havs- och vattenmyndigheten införde vissa lättnader i spårbarhetskraven.

[...] Sverige är i vanlig ordning väldigt bokstavstroget och har tolkat det som att man ska följa spårbarheten noggrannare än livsmedelskontrollen, för den följer linjärt. Här ska man då backtracka och framtracka. Jag har noterat samma kritik från näringen om hur pass proportionerligt det här är och vilken effekt det får vid en jämförelse med hur andra länder gör.

Detta är en ny förordning; den har bara funnits på plats i lite mer än ett år. Vi ger nu ett uppdrag till en oberoende myndighet, Statskontoret, att utvärdera systemet och titta på hur andra länder har gjort och föreslå, om man anser det lämpligt, förändringar utifrån proportionalitet och utifrån hur andra länder har gjort. Det visar att vi tar det här på väldigt stort allvar och att det är en viktig fråga. Vi vill inte belasta en i övrigt redan hårt drabbad näring med kontroller och system som vi inte behöver.

Det småskaliga fiskets betydelse för livsmedelsproduktionen

I budgetpropositionen för 2021 (prop. 2020/21:1 utg.omr. 20 och 23) framhåller regeringen att en levande kust och skärgård är beroende av bl.a. ett aktivt kustfiske. Regeringen redovisar att utvecklingen för det totala svenska yrkesfisket under en längre tid uppvisat samma tendenser, nämligen ökande fångstvärde, minskande fångstvolym och minskat antal fartyg. Det totala förädlingsvärdet minskade under 2018 efter att ha ökat under ett antal år. Utvecklingen av förädlingsvärdet skiljer sig markant åt mellan olika fisken. Den stora ökningen i förädlingsvärde har främst skett för de större trålarna, dvs. aktiva fartyg över 24 meter, vilket inkluderar det pelagiska fisket, dvs. fisket efter arter som befinner sig i den fria vattenmassan till skillnad från demersalt fiske vilket inriktas på arter som lever på eller nära botten. Det pelagiska fisket omfattas sedan 2009 av ett system med överlåtbara fiskerättigheter. Förädlingsvärdet för 2018 uppdelat på segment visar dock tydligt att samtliga segment bidrar till samhället, dvs. till BNP.

Regeringen framhåller vidare att mot bakgrund av att flera av fiskbestånden i främst Östersjön minskat, vilket lett till begränsade fiskemöjligheter, men kanske särskilt med anledning av den pågående pandemin, är det för närvarande osäkert hur utvecklingen för det svenska yrkesfisket, särskilt det småskaliga kustnära fisket, och fiskerinäringen gestaltar sig. Det är dock tydligt att effekterna på kort sikt på marknaden för färsk fisk har varit omfattande.

I januari 2021 presenterade Miljömålsberedningen sitt delbetänkande Havet och människan (SOU 2020:83). I utredningen redovisas att ca 17 procent av all fisk som svenska fiskare fick fånga under 2019 gick till konsumtion i någon form: fryst, färskt eller processat livsmedel. Det demersala fisket genererar mest mat på bordet i form av torsk, sej, kolja, vitling, rödspätta, piggvar, rödtunga, bergtunga, sjötunga, räka, kräfta, krabba och hummer. I det pelagiska fisket går även sill, strömming och makrill till mat på bordet men i avsevärt mindre omfattning. De största volymerna, 75 procent under 2019, blir inte matfisk utan går till foder och fiskmjöl, vilket indirekt kan bidra till livsmedelsstrategin om dessa inte exporteras.

I fråga om yrkesfiskets betydelse för livsmedelsproduktionen framhålls att svensk fiskerinärings bidrag till livsmedelsstrategin därmed är begränsat, men även om vi i dag inte i någon högre grad är beroende av svenskt fiske för att få mat på bordet kan vi bli det i framtiden. Att ha ett aktivt yrkesfiske kan få ökad betydelse i tider av kris då vi inte längre kan förlita oss på importerade livsmedel. Yrkesfisket kan alltså bidra till en tryggad livsmedelsförsörjning framöver.

Havs- och vattenmyndigheten har regeringens uppdrag att reglera och förvalta fisket samt fördela fiskemöjligheter i enlighet med den gemensamma fiskeripolitikens regelverk. Den 1 januari 2017 införde myndigheten årliga överlåtbara fiskemöjligheter inom det demersala fisket. Detta innebar en modernisering av regelverket för det kustnära fisket i många led. Inom systemet har det införts s.k. koncentrationsnivåer (högsta möjliga innehav av en kvot under året) för att värna det småskaliga fisket så att inte fiskemöjligheterna koncentreras till ett fåtal licensinnehavare. För vissa fartyg har fiske även kunnat bedrivas inom de s.k. kustkvoterna, oftast utan fångstbegränsningar. Vid utformningen av det nya systemet togs också särskild hänsyn till det småskaliga fisket med passiva redskap som fiskar inom kustkvoter som inte är fördelade på individuell nivå. Tidigare veckoransoner av kustkvoten togs bort, och fisket kan i stället bedrivas utan fångstbegränsningar efter nästan samtliga arter (undantaget torsk och makrill i Västerhavet).

I fråga om kustkvoterna finns det enligt Havs- och vattenmyndigheten oklarheter inom näringen när det gäller det småskaliga kustnära fiskets tillgång till Sveriges fiskekvoter. Kustkvoterna är främst tillgängliga för mindre fartyg som bedriver fiske med vissa passiva redskap. Dessa fartyg omfattas varken av det ovanbeskrivna demersala systemet eller av det pelagiska systemet. Dessa oklarheter anses leda till en osäkerhet för denna del av yrkesfisket då de mellan åren inte vet hur stor andel av kvoterna de kommer att få tillgång till. Därför avser Havs- och vattenmyndigheten att utreda möjligheterna att ha som målsättning att kustkvoterna ska vara tillräckligt stora för att myndigheten ska ha goda möjligheter att tillgodose regionala och småskaliga fiskeintressen samtidigt som tilldelningen till det fiske som bedrivs utanför kustkvoten inte får bli för låg. Detta arbete bedrivs inom ramen för utvecklingen av de demersala och pelagiska systemen.

Havs- och vattenmyndigheten har under de senaste åren fattat beslut om fiskemöjligheter som syftar till att skapa flexibilitet, förutsättningar för en fortsatt utveckling av det småskaliga kustnära fisket samt möjligheter till nyetablering. Som exempel höjde myndigheten 2019 kustkvoterna för sill och skarpsill i beslutet om att förnya de överförbara fiskerättigheterna för det pelagiska fisket.

Havs- och vattenmyndigheten har i uppdrag av regeringen att redovisa vilka kriterier myndigheten tillämpar vid fördelning av svenska fiskemöjligheter för att skapa incitament för fiskefartyg att använda selektiva fiskeredskap eller miljövänligare fiskemetoder, med bl.a. minskad energikonsumtion eller minskade skador på livsmiljöer. Uppdraget ska redovisas senast den 30 april

2021. Som också redovisats ovan har Havs- och vattenmyndigheten i uppdrag att inom ramen för sitt arbete med ett hållbart nyttjande och en hållbar förvaltning av fiskeresurserna redovisa hur myndigheten beaktat fiskerinäringens förutsättningar och vilka effekter myndighetens arbete och förvaltningsbeslut har haft på fiskerinäringens utveckling. I arbetet ska myndigheten särskilt belysa utvecklingen av det småskaliga kustnära fisket.

Havs- och vattenmyndigheten ansvarar för förvaltningen av fisket medan Jordbruksverket har uppdraget att främja och utveckla de blå näringarna. Som redovisats ovan fick dessa båda myndigheter i mars 2020 i uppdrag att tillsammans ta fram en gemensam strategi för yrkesfisket. Strategin ska utgå från en ekosystemansats och bidra till att stärka måluppfyllelsen i den maritima strategin och livsmedelsstrategin. Målet med den gemensamma fiskestrategin är att bidra till en konkurrenskraftig och hållbar livsmedelskedja, särskilt genom att beakta kompetensförsörjning, diversifiering och lönsamhet samt minska antalet arbetsplatsolyckor och dödsolyckor. Uppdraget ska redovisas senast den 31 maj 2021.

Som också redovisats ovan presenterade Regeringskansliet i december 2019 livsmedelsstrategins handlingsplan del 2 för perioden 2020–2025. Vad gäller det småskaliga fisket innebär handlingsplanen förstärkt finansiering av vissa åtgärder i havs- och fiskeriprogrammet för att möjliggöra investeringar och företagsutveckling när det gäller yrkesfisket.

I fråga om en gemensam nordisk strategi för fisket behandlade utrikesutskottet ett liknande motionsförslag i betänkande 2019/20:UU14 Nordiskt och arktiskt samarbete. Utrikesutskottet anförde då följande:

Utskottet noterar att de nordiska länderna har höga ambitioner vad gäller att bevara och förvalta havens resurser väl. Detta nordiska synsätt ligger i linje med målen inom Agenda 2030 och bidrar till dess uppfyllnad. Nordiska ministerrådet för fiske och vattenbruk, jordbruk, livsmedel och skogsbruk (MR-FJLS) har i sitt samarbetsprogram för 2017–2020 beslutat att man under perioden ska arbeta för att uppfylla FN:s 17 mål för global utveckling (Agenda 2030).

I samarbetsprogrammet har bl.a. utvecklingen av den nordiska bioekonomin pekats ut som en strategisk insats. Det nordiska fiskerisamarbetet syftar bl.a. till att samordna och främja en hållbar utveckling av fiskerinäringarna i de nordiska länderna. Arbetet har bl.a. fokuserat på studier om hur fiskeriförvaltningen fungerar i de olika länderna i syfte att kunna dra lärdom från varandra och kunna nå mer likartade styrdokument och lagstiftning på området. Det pågår därför kontinuerliga projekt eller andra verksamheter för att kunna skapa en nordisk samsyn och bättre tillämpning på området. Under hösten 2018 hölls ett seminarium i Stockholm om utvärdering av de olika ländernas fiskeriförvaltning som identifierade möjligheter att underlätta likartad förvaltning.

Nordiska ministerrådet har inrättat en hållbarhetsstrategi för perioden 2021–2024. Strategin består av ett antal mål som anger de nordiska ländernas hållbarhetsambition för de kommande åren. Enligt strategins mål 2 ska Nordiska ministerrådet bidra till att säkerställa ett hållbart nyttjande av Nordens natur och hav. Rådet ska även bidra till att utveckla en mer hållbar

förvaltning av naturresurser på land och till havs för att stoppa förlusten av biologisk mångfald. Detta innebär bl.a. att ta fram ökad kunskap om hur vi skyddar, bevarar och återställer naturen. Därtill ska rådet ta fram forskning om odlad fisk och odlade vattenlevande växter. Forskningen ska bl.a. ge lösningar för en mer hållbar fiskodling på land och till havs i de nordiska länderna.

Utskottets ställningstagande

Stöd till nyföretagande inom vattenbruk

Det finns ett synnerligen stort engagemang i utskottet för det svenska vattenbrukets utvecklingspotential. Vid upprepade tillfällen under de senaste åren har riksdagen, på grundval av utskottets förslag, uppmanat regeringen att vidta åtgärder för att på olika sätt underlätta och främja vattenbrukets utveckling. Utskottet ser därför positivt på det arbete som regeringen bedriver i frågan, bl.a. det långsiktiga åtgärds paket som den beslutat om inom ramen för livsmedelsstrategins handlingsplaner. Utskottet ser också med tillförsikt på det regeringsuppdrag som Havs- och vattenmyndigheten och Jordbruksverket fått för att ta fram en gemensam strategi med tillhörande handlingsplan för vattenbruket. Utskottet bedömer att detta är goda exempel på redan vidtagna åtgärder för att dels främja utvecklingen av fiskodling i Sverige, dels öka myndigheternas samverkan i frågan.

I fråga om ekonomiskt stöd till nyföretagande inom vattenbruk påminner utskottet om att sådant stöd främst måste ges inom ramen för den nya europeiska havs-, fiskeri- och vattenbruksfonden. Utskottet följer det arbete som pågår inom Regeringskansliet med att ta fram ett operativt program för kommande programperiod.

Med hänvisning till det som anförts ovan kan utskottet konstatera att det pågår ett aktivt arbete för att på olika sätt främja svenskt vattenbruk. Liksom tidigare avser utskottet att även framöver följa regeringens arbete i frågan med mycket stort intresse. Utskottet bedömer därför att motionerna 2020/21:3257 (L) yrkande 12, 2020/21:3352 (M) yrkandena 31 och 32, 2020/21:2917 (C) yrkande 44, 2020/21:777 (C), 2020/21:1975 (M) yrkande 3 samt 2020/21:1974 (M) yrkandena 5 och 6 kan lämnas utan vidare åtgärd.

Forskning och kunskap om vattenbruk

Utskottet anser att ökad kunskap och forskning om vattenbruk, t.ex. genom forskning som omfattar fiskarnas hälsa och mer cirkulära samt bioekonomiska aspekter, har potential att bidra till en ökad livsmedelsproduktion och på så sätt bidra till livsmedelsstrategins måluppfyllelse. Utskottet påminner om att regeringen under de senaste åren har vidtagit en rad åtgärder för att främja en sådan utveckling. Utskottet noterar särskilt att Jordbruksverket och Havs- och vattenmyndigheten arbetar med att ta fram en gemensam strategi för yrkesfisket, vattenbruket, fritidsfisket och fisketurismen samt nya sektors-specifika handlingsplaner. Målet med den gemensamma fiskestrategin är att

bidra till en konkurrenskraftig och hållbar livsmedelskedja, bl.a. genom att beakta just kompetensförsörjning. Utskottet noterar även de betydande satsningar som regeringen redogör för i den forskningspolitiska propositionen, som riksdagen ska bereda under våren. Regeringen anser att det nationella forskningsprogrammet för livsmedel bör ha samma tioåriga perspektiv som andra nationella forskningsprogram. Utan att föregå riksdagens behandling av forskningspropositionen anser utskottet att dessa åtgärder i betydande utsträckning tillgodoser de förslag som förs fram i motionerna 2020/21:2917 (C) yrkandena 41 och 43 samt 2020/21:1975 (M) yrkande 1. Motionsyrkandena avstyrks.

Lättnader för och ekonomiskt stöd till utsatta fiskare och vattenbruksföretagare

Utskottet har under de senaste åren föreslagit ett antal tillkännagivanden om att regeringen ska vidta åtgärder för att underlätta tillståndprocessen för att starta och utveckla vattenbruk i Sverige. Utskottet har vid dessa tillfällen påtalat de administrativa krav som vattenbruksföretagare belastas med. Utskottet välkomnar därför det aktiva arbete som regeringen bedriver för att förenkla tillståndprocessen. Utskottet noterar särskilt att Jordbruksverket hösten 2020 redovisade ett regeringsuppdrag med ett antal förslag på förenklingsåtgärder, vilket nu bereds inom Regeringskansliet. Utskottet påminner även om att regeringen helt nyligen beslutade att ge Tillväxtverket i uppdrag att i samråd med berörda myndigheter ta fram tjänster för att effektivisera och förenkla för företag inom livsmedelskedjan att anmäla eller ansöka om tillstånd för miljöpåverkande verksamhet.

Inte desto mindre är utskottet väl medvetet om att vattenbruksföretagarna har drabbats mycket hårt under pandemin till följd av den plötsliga minskade efterfrågan på färsk fisk. Utskottet konstaterar att regeringen under 2020 beslutade om tillfälliga lättnader i fiskodlingarnas miljötillstånd för att vattenbrukarna ska kunna hantera den uppkomna situationen. Utskottet förutsätter att regeringen även framöver noga följer utvecklingen för näringen och vid behov vidtar ytterligare lättnader.

Med hänvisning till de åtgärder som redan vidtagits och i avvaktan på det regeringsuppdrag som pågår lämnar utskottet motion 2020/21:3352 (M) yrkande 33 utan vidare åtgärd.

I fråga om yrkesfiskares möjlighet till arbetslöshetskassa ser utskottet i likhet med motionärerna allvarligt på den mycket svåra effekt som pandemin haft på landets yrkesfiske. Åtminstone på kort sikt har effekterna på marknaden för färsk fisk varit omfattande, vilket gör att det är osäkert hur utvecklingen för det svenska yrkesfisket, särskilt det småskaliga kustnära, och fiskerinäringen nu gestaltar sig. Riksdagen har vid upprepade tillfällen under det senaste året framhållit att det är ytterst angeläget att regeringen vidtar kraftfulla åtgärder för att dämpa pandemins effekter på samhällsekonomin. Riksdagen har mot denna bakgrund bifallit regeringens förslag om bl.a.

ändrade medlemsvillkor och lättnader i arbetsvillkoret i syfte att fler ska vara berättigade till arbetslöshetsersättning. Dessutom har ersättningsnivåerna i arbetslöshetsförsäkringen höjts.

I fråga om stillaliggandestöd vill utskottet återigen påminna om att medlemsstaternas möjligheter att med offentliga medel stödja en viss verksamhet eller näringsidkare är mycket begränsade. Regeringen har till följd av torskfiskestoppet under 2019 och 2020 möjliggjort ett visst stöd för de värst drabbade fiskarna. Systematiskt stöd till utsatta fiskare möjliggörs dock främst inom ramen för den nya europeiska havs-, fiskeri- och vattenbruksfonden. Utskottet ser mycket positivt på att det inom det nya operativa programmet ska finnas utrymme för olika stödåtgärder vid plötsliga förändringar i förutsättningarna för att bedriva fiske till följd av akuta bevarandeåtgärder eller andra exceptionella händelser, vilket inte var fallet under tidigare programperiod.

Med hänvisning till det som anförts ovan bedömer utskottet att motionerna 2020/21:3352 (M) yrkande 11 och 2020/21:923 (KD) i allt väsentligt är att betrakta som tillgodosedda. Motionsyrkandena avstyrks.

Spårbarhetssystemet för fiskeriprodukter

Utskottet vill inledningsvis framhålla att kraven på spårbarhet är avsevärt strängare för fiskeriprodukter än för livsmedel i allmänhet. Syftet är att genom spårbarhet säkerställa att fisket skett på hållbart förvaltade bestånd, vilket i sin tur värnar de fiskare som följer regelverket.

Givetvis anser utskottet att det är av avgörande betydelse att det kontrollsystem som regeringen inrättat är effektivt, proportionerligt och ändamålsenligt. Utskottet kan emellertid konstatera att det spårbarhetssystem som infördes 2019 mött kritik från näringen. Utskottet välkomnar därför att regeringen gett Statskontoret i uppdrag att i grunden utvärdera spårbarhetssystemet och vid behov föreslå förändringar i systemet och kraven på rapportering. Utskottet förutsätter att regeringen och ansvariga myndigheter vidtar de åtgärder som krävs för att inte belasta en i övrigt redan hårt drabbad näring med onödiga administrativa bördor.

I avvaktan på resultatet av den pågående utvärderingen av systemet lämnar utskottet motionerna 2020/21:3352 (M) yrkande 21, 2020/21:2806 (KD) yrkandena 4 och 5 samt 2020/21:2808 (KD) yrkandena 32 och 33 utan vidare åtgärd.

Det småskaliga fiskets betydelse för livsmedelsproduktionen

Utskottet noterar att det svenska yrkesfisket under de senaste åren har uppvisat en tendens av å ena sidan ökande fångstvärde, å andra sidan minskande antal fartyg. Utskottet noterar vidare att det svenska yrkesfiskets bidrag till livsmedelsstrategin i dag är begränsat, men utskottet är medvetet om att vi i framtiden kan bli allt mer beroende av svenskt fiske för att få mat på bordet.

Därutöver fyller det småskaliga fisket en viktig funktion i bevarandet av levande kustsamhällen.

Enligt utskottet är det därför nödvändigt att det småskaliga kustfisket ges goda förutsättningar att utvecklas. Utskottet ser positivt på de åtgärder som regeringen och ansvariga myndigheter vidtagit för att värna kustfisket, t.ex. genom att tillgodose regionala och småskaliga fiskeintressen vid tilldelningen av svenska fiskemöjligheter. Utskottet vill särskilt framhålla det arbete som ansvariga myndigheter just nu bedriver för att ta fram en gemensam strategi för yrkesfisket, vattenbruket, fritidsfisket och fisketurismen samt nya sektors-specifika handlingsplaner. Strategin ska utgå från en ekosystemansats och bidra till att stärka måluppfyllelsen av dels den maritima strategin, dels livs-medelsstrategin.

Utskottet bedömer att det arbete som därmed redan bedrivs i huvudsak motsvarar de åtgärder som motionärerna förespråkar i motionerna 2020/21:2508 (S) och 2020/21:3352 (M) yrkandena 16, 17 och 18. Motionsyrkandena lämnas därför utan vidare åtgärd.

När det gäller en nordisk fiskestrategi påminner utskottet om att riksdagen i tidigare sammanhang framhållit det nordiska samarbetets höga ambition vad gäller att bevara och förvalta havens resurser. Utskottet konstaterar att det nordiska ministerrådet har inrättat en hållbarhetsstrategi för perioden 2021–2024 som bl.a. anger att de nordiska länderna ska bidra till ett hållbart nyttjande av Nordens naturresurser till havs. I strategin ingår även åtgärder för en hållbar utveckling av vattenbruket i de nordiska länderna. Utskottet bedömer att motion 2020/21:3668 (SD) yrkande 5 i betydande utsträckning är att betrakta som tillgodosett. Motionsyrkandet avstyrks.

Åtgärder för ett miljömässigt hållbart fiske

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsförslag om hur arbetet ska bedrivas för att säkerställa vetenskapliga underlag för hållbara fiskekvoter, utflyttning av trålgränsen till sjöterritoriets gräns i havet, fiskeregleringar i skyddade marina områden, åtgärder för att säkerställa ett hållbart fritidsfiske, artspecifika regleringar samt fredningsområden och ett antal andra fiskevårdande åtgärder.

Jämför reservation 10 (M), 11 (SD), 12 (C), 13 (V), 14 (L), 15 (M), 16 (SD), 17 (M), 18 (L), 19 (M), 20 (L), 21 (M), 22 (SD), 23 (KD) och 24 (L) samt särskilt yttrande 1 (V).

Motionerna

Vetenskapliga underlag för hållbara fiskekvoter

I flera motionsyrkanden framhålls vikten av att fiskekvoter följer vetenskapliga rekommendationer och att vetenskapliga organ har de medel som krävs för att ta fram underlag om beståndens status. Därutöver föreslås det att kunskapen om ett antal specifika bestånd ökas.

I kommittémotion 2020/21:3352 av Jessica Rosencrantz m.fl. (M) yrkande 3 framhålls vikten av att regeringen verkar för att EU:s fiskeripolitik följer vetenskapliga rekommendationer. Motionärerna framhåller att det är av grundläggande betydelse för den gemensamma fiskeripolitiken att fångstens storlek baseras på vetenskapliga rekommendationer. Det vilar ett stort ansvar på regeringen att argumentera för att dessa rekommendationer följs. Vidare ska regeringen enligt yrkande 4 i samma motion verka för att EU ger relevanta vetenskapliga organ de förutsättningar som krävs för att kunna skaffa nödvändiga data om fiskbestånd. Motionärerna menar att det återkommande saknas säkra data för olika bestånd status, bl.a. för Östersjötorsken. Dessutom behövs det nya vetenskapliga kriterier för att kunna bedöma storleken på lokala bestånd.

Enligt kommittémotion 2020/21:731 av Runar Filper m.fl. (SD) yrkande 4 ska kvoterna i Östersjön och andra vatten anpassas till vad vetenskapen anser vara försvarbart. Motionärerna understryker att svensk fiskeripolitik ska utgå från forskningens rekommendationer.

Vidare enligt kommittémotion 2020/21:2917 av Ulrika Heie m.fl. (C) yrkande 52 bör beslut om fiskekvoter tas efter vetenskapliga rekommendationer som säkerställer ett hållbart fiskbestånd. Enligt motionärerna måste Sverige fortsätta att driva på för att de fiskekvoter som beslutas på EU-nivå ska vara långsiktigt hållbara.

Enligt kommittémotion 2020/21:3257 av Nina Lundström m.fl. (L) yrkande 5 ska Sverige verka för att vetenskapliga organ har de förutsättningar som krävs för att göra goda bedömningar av fiskbestånden. Motionärerna

framhåller att det är ett återkommande problem att det saknas tillräckliga data för beståndens status i t.ex. Östersjön. Inte minst är det viktigt att de svenska myndigheter som förser de internationella organen med underlag har goda förutsättningar att korrekt beskriva fiskbestånden. Motionärerna framhåller vidare i yrkande 26 i samma motion att fiskekvoterna för Östersjön ska anpassas till vetenskapliga underlag som beaktar ekosystemen. Det är t.ex. inte klart om strömmingsbeståndet i Östersjön är ett sammanhängande bestånd eller flera lokala. Hur det förhåller sig har en avgörande betydelse för fiskeriförvaltningen. Dessutom anförs i yrkande 25 i samma motion att bedömningar om det långsiktigt hållbara uttaget måste vägas mot försiktighetsprincipen när kunskapsläget inte är helt klarlagt. Försiktighetsprincipen måste vara vägledande när osäkerhet råder för att havet ska förvaltas långsiktigt hållbart.

Vidare föreslås i kommittémotion 2020/21:394 av Elin Segerlind m.fl. (V) yrkande 5 att regeringen skyndsamt begär specifik rådgivning från det internationella havsforskningsrådet (ICES) om strömmingens olika lekbestånd. Det behöver även utredas om det är vetenskapligt motiverat att tillåta ett storskaligt uttag av strömming i Ålands hav och södra Bottenhavet utifrån strömmingens viktiga roll i ekosystemet. Vidare bör regeringen enligt yrkande 6 i samma motion skyndsamt be ICES om råd om dels den rumsliga och tidsanpassade regleringen av trålfisket, enskilt eller i kombination, dels hur ett minskat uttag skulle påverka ekosystemeffekten i de kustnära områdena.

Utflyttning av trålgränsen till sjöterritoriets gräns i havet

I ett antal motioner framförs önskemål om att regeringen utreder förutsättningarna för att flytta ut trålgränsen till sjöterritoriets gräns i havet, dvs. till tolv nautiska mil utanför baslinjerna. I kommittémotion 2020/21:3352 av Jessica Rosencrantz m.fl. (M) yrkande 9 föreslås att Havs- och vattenmyndigheten får i uppdrag att utreda hur bestånden av torsk, sill/strömming och skarpsill påverkas om trålgränsen flyttas ut till tolv nautiska mil i Östersjön och om en sådan förändring kan tillämpas på utländska fartyg. Motionärerna framhåller att även Danmark och Finland enligt avtal får fiska i området.

I kommittémotion 2020/21:731 av Runar Filper m.fl. (SD) yrkande 10 föreslås att regeringen flyttar ut trålgränsen genom att verka för att skapa överenskommelser med berörda medlemsstater och kommissionen. Motionärerna konstaterar att det är möjligt att flytta ut trålgränsen till tolv nautiska mil för svenska fiskare men att andra medlemsstater ändå kommer att kunna fiska in till nuvarande trålgräns.

Enligt kommittémotion 2020/21:394 av Elin Segerlind m.fl. (V) yrkande 3 bör regeringen ge Havs- och vattenmyndigheten i uppdrag att utreda hur det storskaliga pelagiska trålfisket och bottentrålning kan förbjudas generellt för alla nationers fiske inom tolv nautiska mil från baslinjen. I yrkande 4 i samma motion föreslår motionärerna att regeringen ger Havs- och vattenmyndigheten

i uppdrag att även utreda möjligheten och förutsättningarna att begränsa bottentrålning i tid och rum för svenskt och utländskt fiske till de områden där den gör minst skada för ekosystemen och inom ramen för den gemensamma fiskeripolitiken. Motionärerna anser att en flytt av trålgränsen skulle stärka de kustnära områdena och ge en bredare skyddszon men konstaterar att det råder osäkerhet kring om denna möjlighet begränsas av bilaterala avtal med grannländerna.

I motion 2020/21:2711 av Elisabeth Falkhaven m.fl. (MP) yrkande 15 föreslås att regeringen ger ansvarig myndighet i uppdrag att använda sig av de möjligheter, lagar och regler som redan i dag finns i det EU-gemensamma regelverket för att skydda arter och ekosystem i Sveriges sjöterritorium. Motionärerna framhåller att Sverige har möjlighet att inom sjöterritoriets gräns i havet förvalta fisket på ett annorlunda sätt och exempelvis begränsa vissa redskap i vissa områden för att skydda fiskarter eller ekosystem.

Enligt motion 2020/21:3668 av Aron Emilsson (SD) yrkande 1 bör regeringen se över och flytta ut trålgränsen och verka för ett hållbart internationellt avtal om detta. Syftet är att skapa utrymme för återhämtning av bestånd.

Fiske i skyddade marina områden

I kommittémotion 2020/21:3352 av Jessica Rosencrantz m.fl. (M) yrkande 12 föreslås att regeringen skyndsamt klargör att väl fungerande samförvaltningsorgan som har godkänts av Havs- och vattenmyndigheten ska undantas från förbud när det gäller bottentrålning i skyddade områden. Motionärerna anser att regeringens utredning om att förbjuda bottentrålning i skyddade områden kan få ödesdigra konsekvenser för småskaligt räkfiske och fiske efter havskräftor.

Enligt kommittémotion 2020/21:3257 av Nina Lundström m.fl. (L) yrkande 11 kräver ett hållbart fiske att åtgärder vidtas för att minska bottentrålning i känsliga områden i Sverige och i övriga EU samt att det införs ett generellt stopp för bottentrålning i skyddade områden. Enligt motionärerna ska möjligheter till begränsade undantag kunna ges i förvaltningsplanen och åtgärder för att stötta fiskare som behöver byta redskap ska kunna införas. Det är även angeläget att förbud mot bottentrålning följs vilket förutsätter effektiv övervakning.

I motion 2020/21:2711 av Elisabeth Falkhaven m.fl. (MP) yrkande 13 föreslås att regeringen ger ansvarig myndighet i uppdrag att tillståndspröva fisket i alla skyddade områden och efter en övergångstid också generellt.

Hållbart fritidsfiske

I flera motioner framhålls betydelsen av att fritidsfisket inklusive fiske- turismen bidrar till ett hållbart nyttjande av havets resurser. I kommittémotion 2020/21:3257 av Nina Lundström m.fl. (L) yrkande 13 betonas fritidsfiskets roll för en långsiktigt hållbar förvaltning av fiskbestånden. Motionärerna

framhåller att fritidsfiskets förutsättningar avgörs av tillgången till fisk, och det höga värdet som fritidsfiskarna sätter på möjligheten att fiska möjliggör därmed långtgående insatser för att gynna fiskbestånden. Av denna anledning bör fritidsfisket värnas.

Vidare föreslås det i kommittémotion 2020/21:3352 av Jessica Rosencrantz m.fl. (M) yrkande 24 att Jordbruksverket ska utreda om det behövs nya regleringar vid ökad utländsk fisketurism. Motionärerna anser att fisketurism kan bli ett mycket värdefullt tillskott för företagare på landsbygden men bedömer samtidigt att det bör utredas om Sverige ska införa någon typ av reglering av fisketurismen, t.ex. i fråga om utförsel av fisk. I yrkande 25 i samma motion föreslås att Jordbruksverket även ska utreda gränsdragningen mellan fritidsfiske och yrkesfiske. Utrustningen som vissa fritidsfiskare använder ger möjligheter för allt större fångster och därmed möjliga sidoinkomster, vilket kan innebära att dessa fiskare konkurrerar med fiskerinäringen.

I motion 2020/21:3668 av Aron Emilsson (SD) yrkande 4 efterfrågas en översyn av fritidsfisket. Motionären påpekar att det förekommer storskaligt fritidsfiske med redskap som inte bara tar upp ohållbara fångster utan även konkurrerar med det småskaliga yrkesfisket. Mot denna bakgrund bör regeringen se över regleringen av fritidsfisket.

Artspecifika regleringar

Enligt kommittémotion 2020/21:3352 av Jessica Rosencrantz m.fl. (M) yrkande 5 ska regeringen verka för att EU höjer minimimåttet vid fångst av havskräfta till 12 centimeter. Enligt motionärerna är det förvånande att minimimåttet beslutats till 10,5 centimeter eftersom det kan befaras ha negativ effekt på havskräftans reproduktion.

Vidare föreslår Roland Utbult (KD) i motion 2020/21:924 att de nationella reglerna om minsta maskstorlek för räkfisket skärps från 35 millimeter till 45 millimeter och att regeringen verkar för att även övriga medlemsstater i EU höjer den minsta tillåtna maskstorleken för räkfisket.

Fredningsområden och andra fiskevårdande åtgärder

I kommittémotion 2020/21:2806 av Magnus Oscarsson m.fl. (KD) yrkande 1 föreslås att de för fisken viktigaste lekområdena ska stängas för fiske under hela lekperioderna. Motionärerna anser att det är viktigt att sådana reservat inrättas i samråd med fiskerinäringen och andra intressenter.

Likaså enligt kommittémotion 2020/21:3257 av Nina Lundström m.fl. (L) yrkande 6 ska fiskens lekområden värnas. Fisken behöver en miljö att leka i som kan ge fiskens yngel skydd. Motionärerna framhåller vidare i yrkande 14 i samma motion att det även måste finnas en fungerande uppväxtmiljö för fisken. Bland annat framhålls den positiva effekten av att återställa tidigare utdikade eller igenväxta våtmarker. Att återskapa tillträde till våtmarker vore positivt för många fiskarter, inte minst för att våtmarkerna ger en jämnare

tillgång på vatten nedströms. Vidare anför motionärerna i yrkande 15 i samma motion att det är angeläget att förbättra kunskapsläget om varför fiskdöd uppstår, t.ex. när det gäller Östersjölaxen. Enligt motionärerna är övervakning av vild fisk och ökad kunskap om orsaker till uppkomsten av fiskdöd viktigt för en hållbar förvaltning av bestånden.

I kommittémotion 2020/21:731 av Runar Filper m.fl. (SD) yrkande 5 föreslås att regeringen snarast vidtar åtgärder för att begränsa spridningen av sälmask, även kallad torskmask, i Östersjön. Enligt yrkande 6 i samma motion bör regeringen utreda behovet av mer forskning om överförandet av parasiten mellan säl och fisk. Vidare enligt yrkande 7 i samma motion krävs det även mer forskning om tiaminbrist och andra möjliga näringsbrister hos torsken och andra arter i Östersjön. Motionärerna menar att det finns ett behov av studier och undersökningar för att få svar på varför tiaminbrist uppstår och de bakomliggande orsakerna samt för att utröna om det finns andra möjliga näringsbrister hos torsken och andra arter i Östersjön.

Tidigare behandling och kompletterande uppgifter

Vetenskapliga underlag och hållbara fiskekvoter

I Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 1380/2013 om den gemensamma fiskeripolitiken m.m. (nedan grundförordningen) fastställs fiskeripolitikens övergripande bestämmelser. Bland annat fastställs att den gemensamma fiskeripolitiken ska säkerställa att fiske- och vattenbruksverksamheterna är miljömässigt hållbara på lång sikt och förvaltas på ett sätt som är förenligt med målen om att uppnå nytta i ekonomiskt och socialt hänseende och sysselsättningshänseende samt att bidra till att trygga livsmedelsförsörjningen. Den gemensamma fiskeripolitiken ska tillämpa försiktighetsansatsen i fiskförvaltningen och ska säkerställa att de levande marina biologiska resurserna nyttjas på ett sådant sätt att populationerna av skördade arter återställs till och bevaras över nivåer som säkerställer en maximal hållbar avkastning (artikel 2).

Kommissionen utarbetar förslag till total tillåten fångstmängd (total allowable catch, TAC) utifrån vetenskapliga råd om tillståndet för beståndet. Råden kommer från rådgivande organ, i huvudsak från ICES och den vetenskapliga, tekniska och ekonomiska kommittén för fiskerinäringen (STECF). ICES koordinerar övervakning och forskning i Nordatlanten inklusive Nordsjön och Östersjön. ICES tar även fram vetenskapliga publikationer, information och förvaltningsråd. Alla frågor om rådgivning till ICES inom fiskeripolitiken beslutas av EU och inriktningen anges av Jordbruks- och fiskerirådet. Även regionala havskonventioner, regionala fiskerierorganisationer och enskilda medlemsstater kan ställa frågor till ICES. Som oberoende forskningsråd beslutar dock ICES självständigt om ifall de vill åta sig en rådgivande uppgift.

Havs- och vattenmyndigheten har en utpekad roll att, i samråd med Regeringskansliet, ha hand om det fortlöpande operativa arbetet inom ICES.

Sveriges deltagande i ICES -samarbetet ska vara ändamålsenligt och i största möjliga omfattning till gagn för Sverige. I fråga om vilka underlag som ska tas fram och beställas från ICES arbetar Sverige genom EU och regionalt genom Baltfish som tar fram gemensamma regionala förslag.

Ett annat centralt underlag för ICES rekommendationer är de enskilda ländernas insamling och rapportering av data inom ramen för EU:s s.k. data collection framework (DCF). Syftet med DCF är att förvalta fisk och fiske för att kunna göra uppskattningar av hur mycket fisk som finns i olika havsområden och hur de kan fiskas på ett hållbart sätt. Det är Havs- och vattenmyndigheten som är ansvarig myndighet för Sveriges nationella datainsamlingsprogram på fiskets område. SLU Aqua utför på uppdrag av Havs- och vattenmyndigheten de största delarna av programmet vilket innefattar datainsamling genom trålundersökningar, provtagningar ombord på fiskesfartyg och på landad fångst i hamnar samt analys och bearbetning av data.

Den 26 januari respektive den 4 februari 2021 lämnade Havs- och vattenmyndighetens generaldirektör och medarbetare information till utskottet om myndighetens arbete, bl.a. i fråga om hållbart fiske och de förvaltningsinstrument som myndigheten har till sitt förfogande. Myndigheten berättade om sitt arbete för att förbättra samverkan i den nationella fiskförvaltningen och arbetssättet inom ekosystembaserad förvaltning samt om vidtagna och planerade åtgärder för att öka skyddet av sill/strömming i Östersjön samt Bottenhavet/Bottenviken. Havs- och vattenmyndigheten presenterade även en promemoria över åtgärder som myndigheten vidtagit eller planerar att vidta i syfte att öka skyddet av sill/strömming.

Den 9 februari 2021 beslutade Havs- och vattenmyndigheten om ett långsiktigt åtgärdsprogram för att öka skyddet av sill/strömming i Östersjön och Bottenhavet och Bottenviken. Bland åtgärderna ingår bl.a. beslut om ett utökad och samordnat kustnära provtagningsprogram, vilket myndigheten bedömer är en förutsättning för att få ett förbättrat kunskapsunderlag om kustnära bestånd, delbestånd eller subpopulationer av sill/strömming och andra kustbestånd som underlag för relevanta förvaltningsmöjligheter. Enligt uppgift från myndigheten pågår ett arbete med att undersöka kostnadsnivå, innehåll och metodik för ett sådant provtagningsprogram. Detta arbete innebär att analysera om hur myndigheten ska samla in data och förvalta bestånd som migrerar mellan kust och utsjö. Programmet gäller hela den svenska kusten. Utvecklingen av programmet kommer att starta under 2021. Myndigheten ska också genomföra pilotprojekt för en ekosystembaserad havsförvaltning. Stockholms skärgård och Bottenhavet är två av de planerade pilotområdena. I arbetet ska myndigheten undersöka strömmingens roll för ekosystemet men även dess samhällsekonomiska, sociala och kulturella betydelse i de lokala kustsamhällena.

Enligt Havs- och vattenmyndigheten är det viktigt att stödja ICES i deras arbete med att utveckla råden för att tillämpa ekosystemansatsen i fiskförvaltning. Det är dessutom viktigt att Sveriges nationella datainsamlingsprogram för bestånd har hög kvalitet för att ge ICES bakgrundsdata som gör

att de ger råd baserade på bästa tillgängliga kunskap. Regeringen har därför gett Havs- och vattenmyndigheten i uppdrag att under 2021 formulera ett projekt till ICES om framtida scenarier för Östersjön och dess fiskbestånd. Uppdraget ska redovisas senast den 31 oktober 2021.

Den 9 februari lämnade Miljömålsberedningen information till utskottet med anledning av sitt delbetänkande Havet och människan (SOU 2020:83). I betänkandet lämnas ett antal bedömningar och förslag i fråga om målen och rådgivningen för fiskförvaltningen. Miljömålsberedningen bedömer att fiskeripolitiken inte lever upp till målet i artikel 2 i grundförordningen som slår fast att fiskeripolitiken ska vara förenlig med unionens miljölagstiftning, särskilt med målet att uppnå en god miljöstatus enligt havsmiljödirektivet. Utformningen av rådgivningen för hållbar förvaltning av fiskeresursen, både inom EU och nationellt, behöver därför ses över. I detta hänseende redovisas bl.a. att vetenskaplig rådgivning är grundläggande och behöver inkludera ekosystemeffekter. Miljömålsberedningen påpekar att maximal hållbar avkastning (MSY) är ett avkastningsmått som på det sätt som det tillämpas i dag tar hänsyn till det enskilda beståndet och inte till hur fiskoddligheten påverkar andra bestånd eller effekter på ekosystemet. Havsmiljödirektivet sätter fisken och fisket i ett ekosystemperspektiv. Genom att se bortom en strikt tillämpning av MSY skulle förvaltningen kunna ta höjd för t.ex. fiskbeståndens storleksstruktur och att kvoterna måste bestämmas i perspektiv till vad bestånden tål i relation till annan miljöpåverkan.

Miljömålsberedningen bedömer vidare att en sammanhållen och harmoniserad rådgivning för fiskeripolitiken och havsmiljöförvaltningen är grundläggande för att säkerställa en ekosystembaserad förvaltning i Östersjön och Nordsjön. Miljömålsberedningens uppfattning är att det överlag finns en omfattande samsyn i denna fråga inom Sverige och att rådgivningen behöver utvecklas i en sådan riktning. Det redovisas att ICES successivt håller på att utveckla sin ekosystemförvaltning. Bland annat gör ICES s.k. ekosystemöversikter för olika havsområden där de på en övergripande skala anger miljöstatus, trender och viktiga påverkansfaktorer. ICES används nu även i större utsträckning för att ge råd inom arbetet med havsmiljödirektivet, men än så länge är detta en rådgivningsprocess som till stor del är frikopplad från fiskeripolitiken.

Mot denna bakgrund lämnar Miljömålsberedningen följande förslag:

- att Havs- och vattenmyndighetens instruktion tydliggörs så att det framgår att myndigheten inom sitt ansvarsområde ansvarar för ett samordnat genomförande av EU:s miljölagstiftning, inklusive EU:s gemensamma fiskeripolitik, med hänsyn till bl.a. miljökvalitetsnormer, rådgivning, genomförande av åtgärder samt uppföljning och utvärdering
- att regeringen aktivt verkar inom EU, Baltfish och Scheveningen för att främja att rådgivning från ICES om fiskekvoter och tekniska regleringar inom fiskeripolitiken, även ska bidra till att nå fastställda förhållanden som kännetecknar en god miljöstatus, enligt havsmiljödirektivet

- att regeringen med stöd av ICES tar fram ett förslag till hur en samlad rådgivning för fiskeripolitikens mål för beståndsförvaltning kan utformas, inklusive delbestånd och de delar inom havsmiljödirektivets kvalitativa deskriptorer som berör fisk.

Miljömålsberedningen lämnar ett antal ytterligare bedömningar och förslag som är nära kopplade till förslagen i listan. Bland annat föreslås att riksdagen inom utgiftsområde 20 Allmän miljö- och naturvård beslutar om ett nytt anslag med benämningen Havs- och vattenmiljöforskning. Det föreslås att anslaget ska användas till utgifter för havs- och vattenmiljöforskning främst till stöd för arbete med miljökvalitetsmålet Hav i balans samt levande kust och skärgård, däribland forskning om fiskens roll i ekosystemet och ekologiska samband i havsmiljön. Anslaget får användas för deltagande i internationella forsknings-samarbeten och till utgifter för Havsmiljöinstitutets verksamhet.

Vidare görs bedömningen att all förvaltning av fiskeresurser ska vara ekosystembaserad och att en ekosystembaserad fiskförvaltning är en förutsättning för att uppfylla miljökvalitetsmålet Hav i balans samt levande kust och skärgård och mål 14 i Agenda 2030. Därtill föreslår Miljömålsberedningen att regeringen integrerar frågor om hållbar förvaltning av fiskeresurserna med havsmiljöförvaltningen. Havs- och vattenmyndighetens instruktion bör ändras så att det framgår att myndigheten ska tillämpa en ekosystemansats samt att hållbar förvaltning av fiskeresurserna integreras med havsmiljöarbetet.

Vidare föreslås att regeringen bjuder in yrkesfiskets producentorganisationer till dialog om hur yrkesfisket kan inkluderas och aktivt delta i åtgärdsarbetet. Det föreslås även att regeringen ger Havs- och vattenmyndigheten i uppdrag att ta fram ett samlat kunskapsunderlag om olika fiskarters betydelse för den marina näringsväven och interaktioner dem emellan, både för utsjö och för kust. Kunskapsunderlaget ska bidra med underlag för bl.a. en utvecklad rådgivning för hållbar förvaltning av fiskeresurserna samt för att bedöma påverkan från storskalig pelagisk trålning utomskärs av bl.a. sill och strömming. Det pågår ett arbete inom Regeringskansliet med att ta hand om de bedömningar och förslag som lämnas i betänkandet.

Kommissionen presenterar varje år ett meddelande med en lägesbeskrivning för genomförandet av den gemensamma fiskeripolitiken samt principer inför nästa års fiskemöjligheter. Enligt de senaste årens meddelanden görs det framsteg i arbetet för att uppnå ett hållbart fiske. År 2020 fastställdes 62 av 78 fiskemöjligheter för vilka det finns vetenskaplig rådgivning i enlighet med målet om MSY. Kommissionen framhåller att detta innebär att 99 procent av de förväntade landningarna från EU:s interna bestånd i Östersjön, Nordsjön och Atlanten kommer från hållbart förvaltade bestånd. Situationen för torskbeståndet i östra Östersjön är dock fortfarande allvarlig.

Det följer av januariavtalet att Sverige ska vara pådrivande i EU för ett starkare samarbete som anpassar både fångstkvoter och fångstmetoder för att

uppnå hållbara fiskbestånd och att subventioner som leder till överfiske ska fasas ut. I budgetpropositionen för 2021 (prop. 2020/21:1 utg.omr. 23) framhåller regeringen att EU:s gemensamma fiskeripolitik skapar förutsättningar för att nå målen om att säkerställa ett biologiskt och socioekonomiskt hållbart fiske. Även framöver kommer det dock att krävas ett omfattande arbete dels med förhandlingarna inom EU, dels med genomförandet såväl inom EU som nationellt. Det handlar framför allt om att anpassa regelverk till exempelvis redskap och fiskerikontroll som en följd av landningsskyldigheten samt om att fastställa kvoter och totalt tillåtna fångstmängder enligt MSY. Enligt regeringen blir det även allt tydligare att fiskeresursernas livsmiljö behöver förbättras för att säkerställa välmående marina ekosystem inklusive deras fiskbestånd.

Regeringen framhåller vidare att den fortsätter att vara pådrivande i EU för ett starkare samarbete som anpassar både fångstkvoter och fångstmetoder för att uppnå hållbara fiskbestånd. Goda och långsiktiga förutsättningar är viktiga för fiskerinäringen och dess företag i Sverige, inte minst för det kustnära fisket. Enligt regeringen är det helt avgörande att åtgärder och beslut baseras på de vetenskapliga råden, och när osäkerhet råder bör försiktighetsansatsen tillämpas, i enlighet med grundförordningen. Åtgärder för att återuppbygga torskbestånd i Östersjön och det europeiska ålbeståndet är särskilt viktiga.

I fråga om bestånden av sill/strömming i centrala Östersjön konstaterar Havs- och vattenmyndigheten att det finns nedåtgående trender i bestånden. Orsakerna till de nedåtgående trenderna är inte entydiga eftersom det saknas tillräckliga kunskapsunderlag. ICES bedömer att det finns risk att det centrala sill/strömmingsbeståndet inte förvaltas hållbart. Lekbiomassan ligger under det fastställda gränsvärdet och fisketrycket bedöms vara för högt. Rekommendationerna från ICES för 2021 års fiskemöjligheter var därför att minska fångstnivån med 36 procent för att beståndet ska kunna fiskas och förvaltas inom fastställda gränsvärden under 2021. Ministerrådet fattade den 20 oktober 2020 beslut om en sänkning av Östersjöns sill-/strömmingskvot enligt den biologiska rådgivningen.

I den forskningspolitiska propositionen (prop. 2020/21:60) anför regeringen att god tillgång till vatten påverkas av och är en förutsättning för bl.a. dricksvattenproduktion, jord- och skogsbruk, industriell tillverkning, energitillförsel, fiskeri och maritima näringar, kustnära samhällen och biologisk mångfald. Havs- och vattenfrågor har till följd av detta prioriterats upp på den internationella dagordningen. Kunskapen om havet och dess resurser är dock betydligt mindre än kunskapen om landområden och atmosfären. Forskningsfinansieringen inom vattenområdet är i dag uppdelad på olika finansierare och utmaningarna täcks inte fullt ut av de befintliga nationella forskningsprogrammen. Regeringen avser därför att ge Formas i uppdrag att genomföra ett tioårigt nationellt forskningsprogram om hav och vatten. Programmet ska skapa förutsättningar för ett strategiskt och långsiktigt arbetssätt, med ett helhetsperspektiv på vatten, och underlätta ett nära samarbete mellan forskare och intressenter. Inom ramen för Formas

anslagsökning för forskning och utveckling avsätts därför 10 miljoner kronor 2021, 60 miljoner kronor 2022, 70 miljoner kronor 2023 och 70 miljoner kronor 2024 för inrättandet av ett nationellt forskningsprogram om hav och vatten.

Utskottet har vid upprepade tillfällen under de senaste åren framhållit den grundläggande betydelsen av att fisket bedrivs på ett miljömässigt hållbart sätt. I betänkande 2018/19:MJU3 Fiskeripolitik framhöll utskottet följande i fråga om att fisket globalt och inom EU ska baseras på vetenskapliga underlag:

Nu, liksom tidigare mandatperioder, råder det bred enighet i utskottet om att fiske ska bedrivas utifrån vetenskapliga rekommendationer om vad bestånden tål. Detta gäller naturligtvis inte bara i EU:s egna vatten utan även i tredjeländers vatten i vilka EU:s flotta bedriver fiske. Mot denna bakgrund är det enligt utskottets mening ytterst viktigt att vissa grundläggande villkor säkerställs i EU:s partnerskapsavtal för fiske, bl.a. att försiktighetsprincipen ska tillämpas om det saknas adekvat kunskap om beståndssituationen.

Utskottet välkomnar därför att regeringen prioriterar att uppnå ökad hållbarhet i det globala fisket och att frågan drivs inte minst i WTO-förhandlingar om förbud mot subventioner som bidrar till överfiske.

Utskottet välkomnar också att det följer av januariavtalet att regeringen har åtagit sig att vara pådrivande i EU för ett starkare samarbete som anpassar både fångstkvoter och fångstmetoder för att uppnå hållbara fiskbestånd och för att fasa ut subventioner som leder till överfiske. [...] I fråga om beslutade fiskemöjligheter i Östersjön och Västerhavet noterar utskottet att under de senaste åren har allt fler tillåtna fångstmängder där Sverige har fiskemöjligheter beslutats i enlighet med målet om maximal hållbar avkastning eller försiktighetsansatsen.

I betänkande 2019/20:MJU11 Fiskeripolitik anförde utskottet följande i frågan:

Det råder en bred enighet i utskottet om att fiske ska bedrivas utifrån vetenskapliga rekommendationer och att försiktighetsprincipen ska tillämpas i det fall tillräcklig kunskap om beståndssituationen inte finns att tillgå. Som utskottet vid ett flertal tillfällen tidigare framhållit är det av största vikt att Sverige driver på för att de beslut som fattas inom EU ska leda till en hållbar förvaltning av fiskeresurserna.

Det är därför positivt att allt fler kvoter där Sverige har fiskemöjligheter har beslutats i enlighet med dessa utgångspunkter under de senaste åren. Utskottet noterar att besluten om EU:s fiskemöjligheter för 2020 innebär att samtliga fiskemöjligheter fastställdes i enlighet med den gemensamma fiskeripolitikens mål och principer och i enlighet med MSY för EU:s interna bestånd, där MSY-råd finns att tillgå. Även för de fiskemöjligheter som delas med tredjeländer som inte omfattas av EU:s gemensamma fiskeripolitik fastställdes majoriteten av kvoterna i enlighet med MSY och vetenskaplig rådgivning.

Vidare noterar utskottet att regeringen har åtagit sig att vara pådrivande i EU för ett starkare samarbete som dels anpassar både fångstkvoter och fångstmetoder till hur hållbara fiskbestånd kan uppnås, dels fasar ut subventioner som leder till överfiske. Utskottet är positivt till regeringens ställningstagande att Sverige ska verka för att nödvändiga åtgärder vidtas så snabbt som möjligt när de vetenskapliga råden visar att det behövs.

Som svar på fråga 2019/20:1976 av Nina Lundström (L) anförde landsbygdsminister Jennie Nilsson den 2 september 2020 bl.a. följande:

Kunskap och fakta gällande fiskbestånd är en grundförutsättning för att kunna vidta åtgärder som grundas på vetenskapliga underlag. [...] Fiskbestånden påverkas av många faktorer och i tillägg till det årliga datainsamlingsprogrammet genomförs och planeras en rad olika projekt rörande flera fiskbestånd, däribland sillen, för att öka kunskapen och hantera befintliga kunskapsluckor. Havs- och vattenmyndigheten och Sveriges lantbruksuniversitet analyserar den tillgängliga informationen och planerar att genomföra ytterligare datainsamling under hösten. Kunskap och fakta om våra fiskbestånd utvecklas kontinuerligt och tillräckliga vetenskapliga underlag är en förutsättning för att bedöma vilka åtgärder som är rätt att vidta för bevarande och förvaltning av fiskbestånden.

Att vi har tillräcklig kunskap och fakta för att kunna fatta beslut som grundas på vetenskapliga underlag är en prioriterad fråga för regeringen. Jag följer arbetet med att förbättra kunskapen om miljösituationen och fiskbestånden i Östersjön.

Utflyttning av trålgränsen till sjöterritoriets gräns i havet

I Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1380/2013 av den 11 december 2013 om den gemensamma fiskeripolitiken (nedan grundförordningen) anges de grundläggande reglerna för den gemensamma fiskeripolitiken. När det gäller tillträde till fiskevatten är huvudregeln att unionsfiskefartyg ska ha lika tillträde till unionens vatten (artikel 5.1). Medlemsstaterna har emellertid befogenhet att i vatten upp till tolv nautiska mil från baslinjen som är under dess överhöghet eller jurisdiktion begränsa tillträdet för andra medlemsstaters fiskefartyg, utan att det påverkar tillämpningen av befintliga grannavtal (artikel 5.2).

Trålgränsen reglerar bottenrålningens tillträde till kustnära områden. I syfte att skydda bottenarna från fysisk påverkan och värna hotade fiskbestånd flyttade dåvarande Fiskeriverket i januari 2004 ut trålgränsen tre respektive fyra nautiska mil från den svenska kusten beroende på kuststräcka. Detta innebar att man flyttade ut gränsen så långt som man bedömde möjligt med hänsyn till avtal om gemensamt fiske med andra länder. Enligt Havs- och vattenmyndighetens föreskrifter råder ett generellt förbud mot trålfiske innanför trålgränsen, dock med vissa undantag vilket redovisas närmare i avsnittet nedan.

Sverige har begränsat tillträdet på så vis att det endast är Danmark och Finland av medlemsstaterna som tillåts bedriva fiske inom den svenska tolv-milsgränsen. Danmark har förenklat uttryckt rätt till tillträde i Kattegatt in till tre nautiska mil från kustlinjen och i Skagerrak fyra nautiska mil från baslinjen. Danmark och Finland har tillträde till fiske in till fyra nautiska mil från baslinjen i Östersjön. Sverige har motsvarande rätt att fiska på danskt och finskt vatten.

I tillägg till de tillträden som framgår av grundförordningen har EU och Norge ett avtal som anger att norska fiskefartyg har tillträde in till fyra nautiska mil från den svenska och danska baslinjen i Skagerrak, och tvärtom.

När dessa länders fartyg fiskar innanför den svenska tolvmilsgrensens styr respektive mellanstatliga avtal vilka regler de ska följa. Avtalen med Finland respektive Norge och Danmark om fiske i Skagerrak föreskriver kuststats-jurisdiktion, dvs. att respektive lands fiskare ska följa kuststatens regler förutsatt att Sverige antagit regler i enlighet med EU:s regelverk. Avtalet med Danmark om fiske i Kattegatt och Östersjön föreskriver flaggstatsjurisdiktion vilket innebär att de danska fiskarna i relevanta områden, utöver det EU-gemensamma regelverket, ska följa sina nationella regler.

I budgetpropositionen för 2021 (prop. 2020/21:1 utg. omr. 23) redovisas att Sverige inom ramen för den gemensamma fiskeripolitiken fortsätter att vara pådrivande i EU för ett starkare samarbete som anpassar bl.a. fångstmetoder för att uppnå hållbara fiskbestånd. Goda och långsiktiga förutsättningar är viktiga för fiskerinäringen och dess företag i Sverige, inte minst för det kustnära fisket. I syfte att förstärka insatser för den biologiska mångfalden fortsätter regeringen arbetet med att utveckla det hållbara fisket med åtgärder för att minska bottentrålning i känsliga områden i Sverige och EU. Utgångspunkten är att det ska vara förbjudet att bottentråla i skyddade områden. Möjlighet till begränsade undantag kan ges i förvaltningsplanen.

Havs- och vattenmyndigheten fick i januari 2020 i uppdrag att utreda och föreslå ändringar i förordningen (1994:1716) om fisket, vattenbruket och fiskerinäringen (nedan fiskeförordningen) för att genomföra ett generellt förbud mot bottentrålning i marina skyddade områden innanför trålgränsen samt att utreda hur möjlighet till begränsade undantag kan ges i förvaltningsplanen. I uppdraget ingick även att redovisa hur ett generellt stopp för bottentrålning kan införas i övriga svenska skyddade områden utanför nuvarande trålgräns och tillämpas även på utländska fiskefartyg. Uppdraget följer av januariavtalet mellan Socialdemokraterna, Miljöpartiet, Centerpartiet och Liberalerna. I avtalet anges att det hållbara fisket ska utvecklas med åtgärder för att minska bottentrålning i känsliga områden i Sverige och EU, samt att ett generellt stopp för bottentrålning ska införas i skyddade områden. Möjlighet till begränsade undantag ska kunna ges i förvaltningsplanen.

Uppdraget redovisades den 1 september 2020. Vad gäller frågeställningen om ett generellt förbud mot bottentrålning i svenska marina skyddade områden utanför trålgränsen och dess tillämpning även för utländska fartyg ger Havs- och vattenmyndigheten en analys av möjliga förfaranden inom ramen för EU:s gemensamma fiskeripolitik. Bland annat redogör myndigheten för att medlemsstaterna enligt artiklarna 11 och 18 i grundförordningen ges ett mandat att införa nödvändiga bevarandeåtgärder för att leva upp till skyldigheter som följer av artikel 6 i art- och habitatdirektivet, artikel 4 i fågeldirektivet eller artikel 13.4 i havsmiljödirektivet.

I korthet innebär förfarandet en s.k. regionaliserad process som bygger på att berörda medlemsstater ska samarbeta för att ta fram gemensamma

rekommendationer om fiskeregleringar. Under förutsättning att medlemsstaterna är överens antar kommissionen rekommendationerna genom delegerade akter. Den initiativtagande medlemsstaten ska tillhandahålla relevant information om de begärda åtgärderna till kommissionen och de andra medlemsstater som har direkt förvaltningsintresse, inbegripet skälen för dessa, vetenskapliga belägg som stöd och detaljer om hur de ska genomföras och verkställas i praktiken. Om de berörda medlemsstaterna inte kan enas om en gemensam rekommendation, eller om den gemensamma rekommendationen inte anses vara förenlig med de krav som uppställs, får kommissionen lägga fram ett förslag genom det ordinarie lagstiftningsförfarandet, dvs. kommissionen lägger fram ett förslag till en förordning, ett direktiv eller ett beslut som Europaparlamentet och rådet antar gemensamt (artikel 289 och 294 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, EUF-fördraget).

Myndigheten bedömer att det är inom ramen för detta förfarande som Sverige kan arbeta för ett generellt stopp mot bottentrålning i övriga svenska skyddade områden utanför trålgränsen och att detta kan tillämpas även på utländska fiskefartyg. Myndigheten påpekar att det inte är myndigheten själv utan regeringen som avgör om Sverige ska lyfta frågan med berörda medlemsstater, för Östersjöns del det regionala organet Baltfish. Myndigheten bedömer vidare att även artikel 12 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/1241 av den 20 juni 2019 om bevarande av fiskeresurserna och skydd av marina ekosystem genom tekniska åtgärder m.m. skulle kunna bidra i detta sammanhang eftersom den ger utökad möjlighet att argumentera för att andra livsmiljöer än de som kopplas till Natura 2000-nätverket ska kunna skyddas. Det finns krav på att kunna påvisa att bevarandeåtgärderna är nödvändiga för att följa unionens miljölagstiftning och myndigheten betonar därför att det är viktigt att kunna presentera ett evidensbaserat underlag. I december 2020 beslutade Näringsdepartementet att remittera myndighetens förslag. Remisstiden löper ut den 3 mars 2021.

Som redovisats ovan lämnade Havs- och vattenmyndigheten den 26 januari respektive den 4 februari 2021 information till utskottet om myndighetens arbete, bl.a. i fråga om skyddet av sill/strömning och myndighetens översyn av trålgränsen. Myndigheten presenterade bl.a. sin analys av orsakerna till den minskade förekomsten och storleken av sill/strömning, hur detta påverkar det storskaliga pelagiska fisket efter sill/strömning i det småskaliga kustnära fisket samt vilka åtgärder som kan vidtas. Myndigheten har identifierat tio åtgärdsområden, bl.a. skydd av rekryterings- och uppväxtområden för sill/strömning. Åtgärderna innefattar även nationell reglering av dels fiske i nationellt förvaltade trålfiskeområden innanför trålgränsen, dels förvaltning av fiske utanför trålgränsen med stöd av artikel 19 och 20 i grundförordningen. De identifierade åtgärderna gäller även förvaltning av fiskets bedrivande då det rör flera medlemsstater utanför trålgränsen. Enligt myndigheten kan detta regleras med stöd av dels den gemensamma fiskeripolitiken genom regionalt arbetssätt inom det regionala organet Baltfish, dels havsmiljödirektivet.

Myndigheten lämnade även information om projektet Tre skärgårdar som genomfördes under perioden 2019–2020. Myndigheten berättade om de slutsatser och den åsiktförklaring som projektet resulterat i. Syftet med projektet var att undersöka, utveckla, ge förslag och enkelt beskriva hur sammanhängande ekosystem och deras tjänster kan stödja och stimulera en sund och hållbar samhällsekonomisk utveckling i de berörda skärgårdsområdena. Styrgruppen bestod av representanter från Havs- och vattenmyndigheten, Region Stockholm, Länsstyrelsen i Stockholm, Landskapsregeringen Åland, Egentliga Finlands Förbund och finländska miljöministeriet. Arbetet har huvudsakligen strukturerats genom regional samverkan, framtagande av studier samt genomförande av tillhörande workshoppar och kommunikationsinsatser. Projektet avslutades med en konferens i september 2020. Inom projektets ram har ett delprojekt genomförts om digitaliseringens möjligheter och nyttjande av artificiell intelligens för att stödja utveckling av ekosystemen.

Vid sin dragning berättade Havs- och vattenmyndigheten även om de åtgärder som de deltagande organisationerna i pilotprojektet avser att fortsätta med. Bland annat avser de att utveckla det gränsöverskridande samarbetet. Långsiktighet och integrering av fortsatt arbete i ordinarie planerings- och förvaltningsstrukturer är väsentligt för att resultaten ska få verklig effekt. Således är intentionen att gå vidare från projektformen till utveckling av arbetssätt och samverkan för framtiden med aktivt deltagande av offentliga myndigheter. För det fortsatta arbetet behöver dialog föras med den nationella politiken i respektive land i syfte att sätta fokus på långsiktigt samarbete mellan Finland, Åland och Sverige, samt att förankra ett gränsöverskridande regionalt samarbete på nationell nivå. Förankringen kan åstadkommas i form av en gemensam deklaration av ansvariga politiker i Finland, Åland och Sverige.

De tre regionerna avser att med stöd av sina centrala myndigheter samarbeta inom bl.a. kust- och havsplanering. I förlängningen kan samarbetet konkretiseras genom att en gemensam utvecklingsstrategi för ett hållbart användande av mark- och vattenområden tas fram. En sådan utvecklingsstrategi bör ta sin utgångspunkt i vinsterna av samarbete inom de tre skärgårdarna som inte kan realiseras utan internationellt gränsöverskridande samarbete.

Som redovisats ovan presenterade Havs- och vattenmyndigheten för utskottet en promemoria över åtgärder som myndigheten vidtagit eller planerar att vidta för att öka skyddet av sill/strömming. Den 9 februari 2021 presenterade myndigheten ett långsiktigt åtgärdsprogram för att öka skyddet av sill/strömming i Östersjön samt Bottenhavet och Bottenviken. Totalt pågår och planeras åtta åtgärder, både inom förvaltning av fiskbestånden och inom kunskapsinhämtning. Bland åtgärderna ingår bl.a. en översyn av trålgränser och trålfiskeområden.

Som också redovisats ovan presenterade Miljömålsberedningen sitt delbetänkande Havet och människan (SOU 2020:83) vid utskottets sammanträde

den 9 februari 2021. I betänkandet lämnas ett antal förslag i fråga om trålgränsen. Det föreslås att

- Havs- och vattenmyndigheten får i uppdrag att bedöma behov av ändringar av de s.k. inflyttningsområdena för trålgränsen och även ta fram förslag till utflyttningsområden utanför trålgränsen där visst fiske kan behöva begränsas
- Havs- och vattenmyndigheten om det finns behov ska ta fram ett samrådsunderlag och på regeringens uppdrag inleda samråd med berörda medlemsstater för att införa bevarandeåtgärder/regleringar för fiske i utflyttningsområdena
- Havs- och vattenmyndigheten får i uppdrag att ta fram ett samrådsunderlag och genomföra samråd med Finland och Danmark för att införa tidsbegränsade regleringar (s.k. försiktighetsåtgärder) av pelagiskt trålfiske inom hela eller delar av området från Ålands hav ned till Kalmarsund, med fokus på Stockholms skärgård.

Förslagen medför behov av samråd med yrkesfisket.

Fiske i skyddade områden

I budgetpropositionen för 2021 (prop. 2020/21:1 utg.omr. 20) redovisar regeringen att skydd av marina områden som är ekologiskt representativt, sammanhängande och funktionellt bidrar till att säkerställa och bevara den biologiska mångfalden i kust- och havsområden. Som redovisats ovan avser regeringen därför att införa ett generellt stopp för bottentrålning i skyddade områden, utöver det arbete med fiskereglering i skyddade områden som redan pågår. Möjlighet till begränsade undantag kan ges i förvaltningsplanen.

Havs- och vattenmyndigheten arbetar kontinuerligt med fiskereglering i marina skyddade områden. Arbetet består av att se över behov av reglering i marina skyddade områden samt att genomföra nödvändiga bevarandeåtgärder. Arbetet omfattar även åtgärder för att säkerställa att bottentrålning inte ska utgöra ett hot mot utpekade bevarandevärden i marina skyddade områden. Fiskeregleringar tas fram utifrån vetenskapliga underlag och i samrådsprocesser med berörda aktörer. Förutsättningarna för att reglera bottentrålning varierar beroende på om fisket sker innanför eller utanför trålgränsen. Som redovisats ovan gäller ett generellt förbud mot trålfiske innanför trålgränsen, dock med vissa undantag.

Som också redovisats ovan redovisade Havs- och vattenmyndigheten i september 2020 ett uppdrag om bl.a. genomförande av ett generellt förbud mot bottentrålning i marina skyddade områden innanför trålgränsen samt hur möjlighet till begränsade undantag kan ges i förvaltningsplanen. I uppdraget ingick att sammanställa och beskriva alla befintliga undantag från trålfiskeförbudet både i och utanför marina skyddade områden innanför trålgränsen. I uppdraget ingick även att redovisa hur ett generellt stopp för bottentrålning

kan införas i övriga svenska skyddade områden utanför trålgränsen och tillämpas även på utländska fiskefartyg.

I redovisningen sammanställer och beskriver myndigheten alla befintliga undantag från trålfiskeförbudet som finns i myndighetens föreskrifter, både i och utanför marina skyddade områden, innanför trålgränsen. Bottentrålning i marina skyddade områden innanför trålgränsen pågår framför allt i Kosterfjorden och Gullmarsfjorden samt delar av Balgö i Västerhavet. Bottentrålning kan bedrivas i dessa områden eftersom de antingen omfattas av undantag för trålning djupare än 60 meter, vilket är fallet i Västerhavet, eller av inflyttningsområden.

I redovisningen lämnas författningsförslag till hur det i fiskeförordningen skulle kunna införas ett generellt förbud mot bottentrålning i marina skyddade områden innanför trålgränsen. Kopplat till detta finns ett förslag om systematik kring hur möjlighet till begränsade undantag kan ges i förvaltningsplanen, såsom skötselplan, bevarandeplan eller motsvarande dokument. Myndigheten föreslår också ett bemyndigande i fiskeförordningen om att Havs- och vattenmyndigheten får bevilja undantag från förbudet. Ett undantag får endast beviljas om det framgår av skötselplanen, bevarandeplanen eller ett motsvarande dokument att undantaget inte gör att syftet med skyddet inte uppnås. Havs- och vattenmyndigheten lyfter fram att 20 § fiskelagen kan utgöra ett hinder mot ett generellt trålförbud i skyddade områden och att paragrafen därför kan behöva utredas. Som redovisats ovan beslutade Näringsdepartementet i december 2020 att remittera myndighetens förslag. Remisstiden löper ut den 3 mars 2021.

Som svar på fråga 2019/20:894 av Betty Malmberg (M) anförde landsbygdsminister Jennie Nilsson den 12 februari 2020 bl.a. följande:

Lokal dialog kring fiskeriförvaltning, som i exemplet Koster, har i flera områden visat sig vara ett framgångsrikt verktyg och det är något som jag kommer att slå vakt om även i framtiden. I Kosterhavets nationalpark har fiskeregleringar tagits fram utifrån vetenskapliga underlag och utformats i samrådsprocesser med berörda aktörer. För att skydda värdefull natur och värna hotade arter är det viktigt att stärka naturvården på ett sätt som bygger på legitimitet hos de människor och verksamheter som berörs.

[...] Regeringen har uppdragit åt Havs- och vattenmyndigheten att utreda och lämna förslag för att genomföra ett generellt förbud mot bottentrålning i marina skyddade områden innanför trålgränsen, samt hur möjlighet till begränsade undantag kan ges i förvaltningsplanen. Det är viktigt att dessa båda delar i uppdraget, dvs. ett generellt stopp för bottentrålning i skyddade områden och hur möjligheter till begränsade undantag kan ges i förvaltningsplaner, tas fram och presenteras i ett sammanhang för regeringen.

I november 2019 gav regeringen i uppdrag till Havs- och vattenmyndigheten och Kustbevakningen att utreda hur fiskerikontrollen kan förbättras och effektiviseras samtidigt som den administrativa bördan för företagen inte ökas. Analysen skulle bl.a. avse landningskontroll, dokumentkontroll, fiskerikontroll till havs och kontroll av beslut om stängning av fiske, även inom skyddade marina områden. Uppdraget redovisades i oktober 2020.

I redovisningen lämnar myndigheterna en kartläggning och utvärdering av fiskerikontrollens delar och presenterar ett antal åtgärdsförslag för att förbättra och effektivisera fiskerikontrollen. Åtgärdsförslagen är dels specifika för ett visst kontrollområde, dels generella och relevanta för hela eller flera delar av den samlade fiskerikontrollen. Myndigheterna har särskilt identifierat behov av att ta fram processer och rutiner för genomförande av fiskerikontroller i marina skyddade områden med fiskereglering. Myndigheterna föreslår bl.a. att en utredning initieras för att säkerställa att uppdrag, mandat och ansvarsförhållanden mellan de båda myndigheterna inte överlappar. Vidare avser Havs- och vattenmyndigheten att utreda förutsättningarna för att utrusta fiskeredskapen med sensorer som skickar information till medlemsstaten när fiskeredskapen används. Därutöver avser Havs- och vattenmyndigheten att upprätta en databas för fiskets geografiska data i syfte att underlätta en ändamålsenlig och effektiv kontroll av fisket i marina skyddade områden. Myndigheternas förslag bereds inom Regeringskansliet.

I budgetpropositionen för 2021 (prop. 2020/21:1 utg.omr. 20) bedömer regeringen att arbetet med fiskerikontroll samt arbetet för att underlätta genomförande och uppföljning av ett generellt stopp för bottentrålning i skyddade områden behöver förstärkas. Av denna anledning föreslår regeringen att anslaget 1:15 Havs- och vattenmyndigheten inom utgiftsområde 20 ökas med 7 miljoner kronor från 2021 och framåt. Riksdagen biföll regeringens förslag i denna del (prop. 2020/21:1 utg.omr. 20, bet. 2020/21:MJU1, rskr. 2020/21:142).

Vidare redovisas i budgetpropositionen (prop. 2020/21:1 utg.omr. 23) att Havs- och vattenmyndigheten utifrån sitt riskbaserade angreppssätt inom fiskerikontrollen under 2019 utförde särskilda kontrollinsatser i fråga om flera specifika fisken. Under 2019 genomfördes och utvecklades även utökade kontroller av redskap och geografisk övervakning av marina skyddade områden. Regeringen bedömer att det riskbaserade angreppssättet och de vidtagna åtgärderna ökar regelefterlevnaden.

Hållbart fritidsfiske

Med fritidsfiske avses fiske som inte sker med stöd av tilldelad rätt att fiska i särskild omfattning, dvs. yrkesfiskelicens eller personlig fiskelicens, utan som utövas enligt de grundläggande bestämmelserna i fiskelagen (1993:787) för allmänhetens fiske och fiske med stöd av enskild rätt (se 8, 9 och 13 §§).

Enligt Statistiska centralbyråns (SCB) statistik ägnade sig ungefär 1,6 miljoner svenskar i åldern 16–80 år åt fritidsfiske i svenska vatten minst en gång under 2019. Antalet fiskedagar uppgick till omkring 12,7 miljoner, och den fångst som inte återutsattes utan behölls uppskattas till 4 700 ton från sjöar och vattendrag och till 2 900 ton från havet. Bland de viktjämsigt dominerande arterna i den fångst man behöll märks abborre, gädda, öring samt kräfta för fisket i inlandet och abborre, makrill och torsk i havsfisket. Fritidsfiskets

sammanlagda utgifter inklusive investeringar under 2019 uppgick till omkring 10,6 miljarder kronor.

Utöver fiskelagen regleras fritidsfiske i förordningen (1994:1716) om fisket, vattenbruket och fiskerinäringen samt Havs- och vattenmyndighetens författningssamling. De senare omfattar i huvudsak havet och de fem stora sjöarna samt i dessa vattenområden mynnande vattendrag upp till första vandringshindret, och de innehåller också föreskrifter som tillkommit av fiskevårdsskäl. Dessa föreskrifter rör bl.a. fredningsområden, fredningstider, minimimått och redskapsbegränsningar och ändras vid förändringar i beståndssituationen. I inlandsvatten bestäms merparten av de restriktioner som behövs för fiskevården av fiskerättsägarna själva. Ofta sker förvaltningen genom en fiskevårdsområdesförening enligt lagen (1981:533) om fiskevårdsområden.

Av bestämmelserna följer att fritidsfiskare som regel inte behöver registrera sig för att få fiska och inte heller behöver rapportera in hur mycket fisk de fångar. Fritidsfiskets fiskemöjligheter begränsas dock av bestämmelser om t.ex. fredningstider och fredningsområden samt i vissa fall även av redskaps- och fångstbegränsningar.

I maj 2018 redovisade Havs- och vattenmyndigheten ett regeringsuppdrag om utformning av bestämmelser om rapporteringsskyldighet för andra fiskare än yrkesfiskare. I uppdraget ingick även att tillsammans med Jordbruksverket utreda förutsättningarna för och föreslå hur det kan införas en möjlighet att fördela den nationellt tillgängliga fiskeresursen mellan olika kategorier av fiske utifrån andra skäl än fiskevård. Myndigheten skulle särskilt beakta möjligheten att främja fritidsfisket och fisketurismen, samtidigt som förutsättningarna för ett livskraftigt yrkesfiske och det traditionella fisket bibehålls.

I redovisningen för myndigheten fram ett antal förslag som omfattar fritidsfiskets redskapsanvändning och fördelning av fiskeresurser samt bemyndigande för Havs- och vattenmyndigheten att utfärda föreskrifter om anmälnings- och rapporteringsskyldighet för fritidsfisket och fisketurismföretag om det finns särskilda skäl. Myndighetens förslag bereds inom Regeringskansliet.

I maj 2018 lämnade kommissionen ett förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om ändring av rådets förordning (EG) nr 1224/2009 m.m. vad gäller fiskerikontroll (COM(2018) 368). Av förslaget artikel 55 framgår att medlemsstaterna ska vara skyldiga att ha ett system för kontroll av deltagare i fritidsfiske genom registrering eller licensförfarande samt att samla in fångstinformation. För arter som omfattas av bevarandeåtgärder som är tillämpliga på fritidsfisket måste fångstdeklarationerna skickas till de behöriga myndigheterna och ett registrerings- eller licenssystem för fartyg måst införas. Därtill ska villkor anges för fastställande av särskilda bestämmelser om kontroll och märkning av fiskeredskap som är tillämpliga på fritidsfisket, om fartygsspårning, om registrerings- och licensgivningssystem och om fångstregistrering. Fritidsfiske som organiseras av kommersiella företag ska omfattas.

Under Österrikes ordförandeskap pausades förhandlingarna om med den nya kontrollförordningen. Arbetet återupptogs sommaren 2019. I juni 2019 överlade miljö- och jordbruksutskottet med regeringen om kommissionens förslag till ny kontrollförordning. Enligt den ståndpunkt som utskottet och regeringen enades om kan förslagen om fritidsfiske inte anses vara proportionerliga. Sverige motsätter sig generella bestämmelser om fritidsfiske på EU-nivå eftersom förvaltning av fritidsfisket i första hand är varje medlemsstats ansvar. EU-lagstiftning på detta område bör endast övervägas i specifika fall och om den kan tillföra ett mervärde.

Förhandlingsarbetet fortsatte under 2020. Det tyska ordförandeskapet presenterade ett antal kompromissförslag, bl.a. om artikel 55, med målet att rådet skulle nå en delvis överenskommelse i december 2020. Kompromissförslaget fick emellertid inte stöd av en kvalificerad majoritet. Förslaget om EU-gemensam reglering av fritidsfisket diskuteras alltså fortfarande i rådsarbetsgruppen. Enligt uppgift från Regeringskansliet ser regeringen att utvecklingen går i önskvärd riktning i och med att det generella kravet på ett registrerings- eller licenssystem för alla fysiska eller juridiska personer som fritidsfiskar i havet ströks i det senaste kompromissförslaget.

Enligt Havs- och vattenmyndighetens årsredovisning för 2019 genomför myndigheten en strategisk plan för fritidsfiske och fisketurism. En fråga i detta arbete är behovet av förbättrat kunskapsunderlag om fritidsfiske. Fritidsfisket påverkar de akvatiska systemen och är en viktig pusselbit för att tolka storleksstrukturer och mängden fisk och kräftdjur. I dagsläget saknas kunskap, speciellt om geografiska och tidsmässiga variationer. Havs- och vattenmyndigheten har, tillsammans med Sveriges lantbruksuniversitet (SLU), tagit fram en nationell plan för kunskapsförsörjning om fritidsfiskets uttag och påverkan.

I Miljömålsberedningens delbetänkande Havet och människan (SOU 2020:83) redovisas att kunskapen om omfattningen och effekten av fritidsfiskets fångster brister. Det finns ingen systematisk uppföljning av fångster eller utvärdering av effekter. I en ekosystembaserad förvaltning är det dock viktigt att kunna bedöma samtliga påverkansfaktorer i utformningen av åtgärder. För vissa kustbestånd som abborre och gädda står fritidsfisket för majoriteten av fångsten. Beredningen föreslår mot denna bakgrund att regeringen ger Havs- och vattenmyndigheten möjlighet att utfärda föreskrifter om anmälnings- och rapporteringsskyldighet för den som bedriver fritidsfiske eller fisketurismverksamhet samt att regeringen utser en särskild utredare som ska se över förutsättningarna för en fiskevårdsavgift för fiske vid kusten. Utredningens förslag ska innehålla författningsförslag och en konsekvensanalys. Avgiften ska bidra till finansiering av fiskevårdsåtgärder med syftet att återställa bestånden av fisk i kustområden.

Det redovisas vidare att Fiskelagsutredningen (SOU 2010:42) 2010 föreslog att det skulle införas en portalparagraf med miljörättsliga principer. Utredningen tryckte på att det på lång sikt inte finns några målkonflikter mellan hållbart fiske och yrkesfiske eller fritidsfiske. Fisket måste bedrivas

hållbart och utgå från ekosystemansatsen för att det i framtiden ska finnas kvar en fiskerinäring med levande kustsamhällen. Utredningen föreslog därför en portalparagraf där miljöintressen och näringsens intressen skulle avvägas lika. Vidare föreslogs en tillämpning av försiktighetsprincipen som innebar att alla som fiskar framöver blir skyldiga att vidta försiktighetsmått för att undvika risker för skada. Principen skulle omfatta såväl yrkesfiskare som fritidsfiskare. Fiskelagsutredningen tryckte på att ”det på lång sikt inte finns några målkonflikter mellan hållbart fiske och yrkesfiske eller fritidsfiske och att fisket måste bedrivas hållbart och utgå från ekosystemansatsen för att det i framtiden ska finnas kvar en fiskenäring med levande kustsamhällen”.

Miljömålsberedningen har värderat om Fiskelagsutredningens förslag till portalparagraf fortfarande bör inkluderas i fiskelagen. Miljömålsberedningen har dock kommit fram till att eftersom miljöbalken som utgångspunkt gäller parallellt med sektorslagstiftningar som t.ex. fiskelagstiftningen är flera av miljöbalkens kapitel direkt tillämpbara på förvaltningen av fisk så länge inte fiskelagstiftningen har mer långtgående miljökrav. Exempel på sådana kapitel i miljöbalken är 2 kap. om allmänna hänsynsregler, 3 kap. om hushållning med mark och vatten, 5 kap. om miljö kvalitetsnormer och 7 kap. om skydd av områden. En portalparagraf medför därför i praktiken ingen större skillnad för rättstillämpningen. Miljömålsberedningen anser det klarlagt att författningar som träffar fisket både nationellt och som EU-förordning ska vara förenliga med miljölagstiftningen och att det inte främst är författningsändringar som behövs. Det som behövs är däremot utvecklad vägledning, praxis och rådgivning samt även ökad uppföljning, tillsyn och kontroll.

Vidare bedömer Miljömålsberedningen att fritidsfisket aktivt kan bidra till att minska miljöbelastningen och bidra till miljöåtgärder samt ökad kunskap om fiskets ekosystemeffekter och miljö tillståndet. Miljömålsberedningen lyfter fram att både yrkesfisket och fritidsfisket kan vara aktiva inom miljöövervakningen och insamlingen av kunskap om fiskets ekosystemeffekter, fisketillsyn och kontroll och bidra till förvaltningen av säl.

I fråga om främjande av fritidsfisket presenterade Jordbruksverket och Havs- och vattenmyndigheten 2013 en gemensam strategi för arbetet med fritidsfiskets och fisketurismens utveckling: Svenskt fritidsfiske och fisketurism 2020. Strategin ska vara ett stöd i myndigheternas arbete med främjande av fritidsfiskets och fisketurismens utveckling och i arbetet med bevarande, restaurering och hållbart nyttjande av hav, sjöar och vattendrag. I strategin formuleras en övergripande vision och centrala mål, bl.a. i fråga om fiskförvaltning och fiskevård.

Som redovisats ovan gav regeringen i mars 2020 i uppdrag till Jordbruksverket och Havs- och vattenmyndigheten att tillsammans ta fram en gemensam strategi för yrkesfisket, vattenbruket, fritidsfisket och fisketurismen samt nya sektorsspecifika handlingsplaner. Strategin ska utgå från en ekosystemansats och bidra till att stärka måluppfyllelsen i den maritima strategin och livsmedelsstrategin. Målet med den gemensamma fiskestrategin är att bidra till en konkurrenskraftig och hållbar livsmedelskedja. Uppdraget

innebär att det strategiska arbetet inom yrkesfiske, fritidsfiske och fisketurism samt vattenbruk samordnas. Uppdraget ska redovisas senast den 31 maj 2021. Enligt Miljömålsberedningen (SOU 2020:83) är en aktuell fråga för myndigheternas arbete i denna del behovet av förbättrat kunskapsunderlag om fritidsfiske. Fritidsfisket påverkar de akvatiska systemen och är en viktig pusselbit för att tolka storleksstrukturer och mängden fisk och kräftdjur. I dagsläget saknas kunskap, speciellt om geografiska och tidsmässiga variationer.

I budgetpropositionen för 2021 (prop. 2020/21:1 utg.omr. 20) framhåller regeringen att en levande kust och skärgård är beroende av bl.a. ett levande friluftsliv. För att hantera de miljökonflikter som finns för måluppfyllelse, både inneboende i miljökvalitetsmålet Hav i balans och i relation till andra miljökvalitetsmål, anser regeringen att det är viktigt med långsiktighet och helhetsperspektiv i havsförvaltningen.

Artspecifika regleringar

Sedan den 1 januari 2016 omfattas fisket efter havskräftor av landnings-skyldigheten. Det innebär att all fångst av havskräftor ska landas oavsett storlek. Med landningsskyldigheten ska minsta landningsstorlek, som tidigare uppgick till 13 centimeter, ersättas av en s.k. minsta referensstorlek. Syftet med en minsta referensstorlek är att skydda unga exemplar av havs-kräftor.

Minsta referensstorlek fastställs av kommissionen tillsammans med andra närmare bestämmelser om landningsskyldigheten och ska baseras på en gemensam rekommendation från berörda medlemsstater. Enligt den utkast-plan som upprättats för Nordsjön (C(2015) 7145) gäller att minsta storlek för bevarande för havskräftor uppgår till 10,5 centimeter totallängd mätt från spetsen av pannhornet till den fasta kanten av den mellersta stjärtfenan. Havskräftor omfattas av landningsskyldigheten, men har undantag för hög överlevnad vid fiske med bur och vissa trålar. I andra fisken ska de alltid landas.

Det tidigare minimimåttet var högt i relation till storleken på kräftorna som fångades, vilket gav upphov till höga utkastnivåer av kräftor. Enligt Havs- och vattenmyndigheten förväntas minskningen i minimimått minska utkast-mängderna avsevärt. Som redovisades ovan ska minsta referensstorlek baseras på en gemensam rekommendation från berörda medlemsstater.

Som svar på interpellation 2014/15:752 tydliggjorde dåvarande lands-bygdsminister Sven-Erik Bucht att Sverige inte självt kan fastställa vilken referens storlek som ska vara rådande. Regeringens utgångspunkt var att behålla det tidigare minimimåttet på 13 centimeter för att undvika en negativ påverkan på beståndet och för att säkerställa prisbilden och lönsamheten för de svenska kräftfiskarna. Samtidigt framfördes det från flera andra håll att referens-storleken skulle vara 8,5 centimeter, vilket var något som den svenska regeringen inte kunde acceptera.

Utskottet behandlade ett liknande motionsförslag i betänkande 2018/19:MJU3 Fiskeripolitik. Utskottet uppmärksammande då att det inte är upp till Sverige själv att besluta utan fastställs gemensamt på EU-nivå. Utskottet såg inget skäl att driva frågan om att regeringen ska återuppta förhandlingarna utan avstyrkte motionsförslaget.

När det gäller räkfisket regleras detta till största delen inom den gemensamma fiskeripolitiken. Kvoterna fastställs årligen i samråd mellan EU och Norge. Fisket efter Nordhavsräkor bedrivs med bottentrål. Fram till februari 2013 bedrevs räkfisket huvudsakligen med konventionella bottentrålar med minst 35 millimeters maskor eller med bottentrålar med artsorterande rist utan tunnel. I februari 2013 infördes som en del av överenskommelsen med Norge nya redskapsregler för räkfisket. Reglerna innebär att det är obligatoriskt att använda artsorterande rist. Hösten 2018 enades EU och Norge om en förvaltningsplan för Nordhavsräka.

Riksdagen har bemyndigat regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att utfärda föreskrifter för fiskevården och fiskets bedrivande som förbjuder eller begränsar t.ex. användningen av fiskefartyg, fiskemetoder eller fiskeredskap samt om särskilt tillstånd för fiske av en viss art, inom ett visst område, med ett visst fiskefartyg eller med användning av vissa redskap eller fiskemetoder (19 och 21 §§ fiskelagen [1993:787]).

Av avgörande betydelse för ett hållbart räkfiske är utvecklingen av selektiva redskap för att på så sätt minimera oönskad fångst. För budgetåret 2021 har riksdagen anvisat 8 miljoner kronor till arbetet med selektiva fiskeredskap (prop. 2020/21:1 utg. omr. 20, bet. 2020/21:MJU1, rskr. 2020/21:142). Ett av de fisken som prioriteras i arbetet med selektiva fiskeredskap är räkfisket. Havs- och vattenmyndigheten har i detta arbete en nära dialog med yrkesfiskarnas organisationer om det svenska räkfisket och om minskade bestånd och utkast av små räkor. Därtill har sekretariatet för selektivt fiske vid SLU arbetat med att utveckla redskap för förbättrad storleksselektion av räkor genom att bl.a. öka maskstorleken från 35 till 47 millimeter.

Fredningsområden och andra fiskevårdande åtgärder

För att uppnå den gemensamma fiskeripolitikens mål i fråga om bevarande och nyttjande av marina biologiska resurser som anges i artikel 2 i grundförordningen ska unionen anta bevarandeåtgärder. I artikel 8 anges inrättandet av återhämtningsområden för fiskbestånd som en form av bevarandeåtgärd:

Samtidigt som unionen ska ta vederbörlig hänsyn till befintliga bevarandeområden ska den sträva efter att inrätta skyddade områden på grundval av områdenas biologiska känslighet, inbegripet områden avseende vilka det finns tydliga bevis på betydande koncentrationer av fisk under minsta referensstorlek för bevarande och på lekområden. I sådana områden får fiskeverksamhet begränsas eller förbjudas i syfte att bidra till bevarandet av levande akvatiska resurser och marina ekosystem. Unionen ska fortsätta att ge ytterligare skydd till befintliga biologiskt känsliga områden.

I fråga om fredningstider beslutar Havs- och vattenmyndigheten om sådana restriktioner av fisket i havet innanför trålgränsen och i de fem stora sjöarna samt i tillrinnande vattendrag upp till första definitiva vandringshindret. Syftet med fredningstider är att öka skyddet av fisk under lek och lekvandring. Fredningsperioder kan även beslutas av föreningen i fiskevårdsområden. Vanligtvis är fredningsområden begränsade till vissa delar av året när skydd av fiskbestånden är motiverat, dvs. för arter som har en koncentrerad lekperiod och som inte leker året om. Under fredningsperioden är endast sådana redskap tillåtna som inte fångar den art som skyddet avser. För att minska det totala fisketrycket på ett bestånd begränsas i vissa fall även mängden redskap som får användas eller hur många fiskar som får fångas.

I haven har Havs- och vattenmyndigheten beslutat om fredningstider för bl.a. lax, öring, torsk, sik, hummer, hälleflundra, abborre, piggar och gädda. Enligt myndigheten pågår ett löpande arbete tillsammans med länsstyrelserna för att identifiera viktiga områden för lek och lekvandring och för att stänga dessa under lämpliga perioder. För närvarande finns ca 400 fredningsområden.

I Miljömålsberedningens betänkande Havet och människan görs bedömningen att det behövs en satsning för återhämtning av flera fiskbestånd i kustområden, både i Östersjön och i Västerhavet. Alla delar av fiskens livsförutsättningar behöver inkluderas varför flera förslag till styrmedel och åtgärder behöver ingå – från förvaltningen av fisk i utsjön till fysiska åtgärder på land. Mot denna bakgrund föreslås att regeringen ger kustlänsstyrelserna, med stöd av Havs- och vattenmyndigheten, i uppdrag att senast 2023 ta fram länsvisa – alternativt samordnade inom vattendistriktet – åtgärdsplaner för fiskevården för att stärka bestånden av stora rovfiskar, stärka ekosystemens resiliens och bidra till att minska effekter av övergödning. Den långsiktiga målsättningen är att planeringen av fiskevården i kustområdena ska inkluderas i arbetet med åtgärdsprogrammen enligt havsmiljöförordningen och vattenförvaltningsförordningen.

Miljömålsberedningen framhåller i detta hänseende att ett ändamålsenligt områdesskydd och regleringar av påverkansfaktorer som fysisk exploatering, undervattensbuller, grumling m.m. är avgörande för att skydda fiskbeståndens lek- och uppväxtmiljöer. I de fall skydds- och bevarandeåtgärder syftar till att skydda fiskens lek- och uppväxtmiljöer, bedömer Miljömålsberedningen att det inte bör finnas omfattande intressekonflikter mellan naturvården och fiskförvaltningen. Det behövs därför en bättre koordinering av arbetet med områdesskydd, strandskydd, övriga regleringar som t.ex. fartbegränsningar och arbetet med fiskfredningsområden. Flera aktörer som Miljömålsberedningen har varit i kontakt med belyser att strandskyddet är viktigt för fiskens lek- och uppväxtmiljöer. Det framhålls vidare att det finns stora vinster i att planera fysiska åtgärder utifrån flerfunktionalitet. Till exempel kan våtmarker för näringsreduktion i vissa fall utformas så att de även gynnar fisk och översvämningssområden kan gynna såväl fiskelek som klimatanpassning. Planering för flerfunktionalitet förutsätter en samordnad åtgärdsplanering där åtgärdsprogrammen bör utgöra en naturlig plattform.

Det redovisas vidare att den vetenskapliga litteraturen i princip är överens om att skyddade områden är nödvändiga för att skydda biologisk mångfald och viktiga ekosystemtjänster. Detta förutsätter dock att områdena är rätt placerade och har funktionella och effektiva regleringar. De flesta synteser som utvärderar effekter av områdesskydd är globala, men en tydlig slutsats är att områdesskydd och i synnerhet helt skyddade områden – s.k. fiskefria områden (no-take zones) – leder till signifikant ökning av fiskbestånd, ökad storlek på individer samt ökad biodiversitet.

Den 9 februari 2021 presenterade Havs- och vattenmyndigheten ett långsiktigt åtgärdsprogram för att öka skyddet av sill/strömming i Östersjön samt Bottenhavet och Bottenviken. Bland åtgärderna ingår bl.a. förstärkt skydd av rekryterings- och uppväxtområden.

I fråga om våtmarker redovisar Miljömålsberedningen att Stockholms universitets Östersjöcentrum tillsammans med bl.a. flera länsstyrelser och Sportfiskarna tagit fram en underlagsrapport¹ om våtmarker som fiskevårdsåtgärd vid kusten. I rapporten har man utvärderat effekten av restaurerade våtmarker på fiskreproduktion och kustekosystemet. Av rapporten framgår att ungefär 100 våtmarker har restaurerats längs den svenska ostkusten sedan 2007 för att gynna reproduktionen av gädda och abborre. I samma syfte har vandringshinder i kustmynnande vattendrag tagits bort på ca 40 platser. Det fåtal uppföljningar som har genomförts visar att restaurering av våtmarker har en god potential att bidra till stärkta kustbestånd av gädda och abborre. Detsamma gäller eliminering av vandringshinder till kustmynnande vattendrag. Det är dock stor variation i utfallet av åtgärderna. Resultaten visar på en trend om upp till sex gånger så mycket gäddyngel och dubbelt så mycket abborryngel i kustvattnen utanför våtmarkerna.

Även om våtmarker kan ge en lokal ökning av mängden fisk anser författarna att fler och kompletterande åtgärder måste till för att stärka kustens rovfiskbestånd och få positiva ekosystemeffekter. Åtgärderna bör utformas som en del av en tydligt samordnad och långsiktig förvaltning av kust och hav. Förutom en starkare reglering av kustfisket behövs exempelvis bättre skydd av fiskens lek- och uppväxtområden mot exploatering samt fiskeförbud av gädda och abborre nära våtmarkerna och i kustens rekryteringsområden. Åtgärderna kan även bestå i att inrätta fler och tätt fördelade våtmarker och fiskeförbud i områden med god tillgång på högkvalitativa uppväxtområden för yngel. Även lokal reduktion av mängden gråsäl och storskarv kan vara en tänkbar åtgärd.

I budgetpropositionen för 2021 (prop. 2020/21:1 utg.omr. 21) anför regeringen att våtmarkernas ekosystemtjänster gynnas av den våtmarks-satsning som regeringen inledde 2018 för att främst stimulera kommuner att restaurera och anlägga våtmarker genom de ändringar som genomfördes i förordningen (2009:381) om statliga stöd till lokala vattenvårdsprojekt

¹ Stockholms universitet Östersjöcentrum 2020, Våtmarker som fiskevårdsåtgärd vid kusten. Rapport 1/2020.

(LOVA). Satsningen har bidragit till att balansera vattenflöden, öka tillskottet till grundvatten, gynna biologisk mångfald samt minska klimatpåverkan och övergödning. Regeringen redovisar vidare att under 2019 avslutades 23 tidigare påbörjade våtmarksprojekt och 39 nya projekt beviljades bidrag inom ramen för den lokala naturvårdssatsningen (LONA). Fler insatser för återskapande och restaurering av våtmarker pågick i samtliga län under 2019. Under 2019 fördelade Naturvårdsverket totalt 59 miljoner kronor till våtmarker, 31 miljoner kronor via LONA (till främst kommuner) och 28 miljoner kronor till länsstyrelserna. Naturvårdsverket har utlyst forskningsmedel om våtmarkers ekosystemtjänster. Våtmarkernas ekosystemtjänster gynnas också av satsningar inom Life-projektet Grip on Life IP, som pågår 2018–2023. Regeringen påpekar att arbetet med våtmarker bidrar till flera nationella miljömål och globala mål för hållbar utveckling och dessutom stärker landskapets skydd mot torka, översvämning och brand.

I budgetpropositionen för 2021 föreslog regeringen en satsning på att i större utsträckning restaurera och anlägga våtmarker för att stärka landskapets egen förmåga att hålla kvar och balansera vattenflöden, öka tillskottet till grundvattnet och öka vattenreningen. Våtmarker som restaureras och nyanläggs bidrar även till ökad biologisk mångfald, minskad klimatpåverkan och minskad övergödning. Regeringen föreslog att riksdagen skulle anvisa ca 2 miljarder kronor för 2021 till anslaget 1:3 Åtgärder för värdefull natur. Riksdagen biföll regeringens förslag i denna del (prop. 2020/21:1 utg.omr. 20, bet. 2020/21:MJU1, rskr. 2020/21:142).

Naturvårdsverket ansvarar för det nationella övervakningsprogrammet för hälsotillståndet hos fisk i kustnära områden när det gäller effekter av giftiga ämnen. Övervakningen syftar till att använda väl beprövade och känsliga metoder för att påvisa förekomst och effekter i fisk av en eventuell storskalig påverkan av toxiska ämnen i kustnära referensområden i Östersjön och Nordsjön. Målsättningen är att kunna beskriva det aktuella tillståndet i vattenmiljön i kustreferensområden när det gäller främst giftiga ämnens påverkan på hälsotillståndet hos fisk genom att följa tidstrender av biokemiska, fysiologiska, histologiska och patologiska effektvariabler hos fisk. Undersökningarna ska också tillhandahålla referensdata för undersökningar på fisk i regionalt och lokalt påverkade områden samt ge underlag för uppföljning av miljö kvalitetsmål, regionala miljömål och effekter av vidtagna åtgärder för att minska kemikalieutsläpp.

I fråga om sälmask, även kallad torskmask, visade en studie vid SLU under 2015 att dessa parasiter har ökat i omfattning och att de använder både torsk och säl som värddjur under sin livscykel. SLU fann även att torsk fångad norr om Öland sällan har mask i filéerna, medan det i södra Östersjön och längs västkusten är vanligt förekommande. Enligt uppgift från Regeringskansliet pågår undersökningar och provtagningar för att förbättra kunskapsunderlaget.

I södra Östersjön finns ett tydligt samband mellan närheten till en sälkoloni och infektion i fisk. Längre norrut i Östersjön verkar förekomsten av säl-

masken vara beroende av andra faktorer än sälpopulationens storlek. Gråsälspopulationen har haft en mycket stark tillväxt de senaste åren och bedöms nu ha gynnsam bevarandestatus enligt art- och habitatdirektivet.

Riksdagen har tillkännagett för regeringen att den bör införa licensjakt på säl bl.a. eftersom sälstammen ökar och hotar fiskbestånden och det kustnära fisket i Östersjön (bet. 2018/19:MJU9, rskr. 2018/19:173). Delvis mot denna bakgrund beslutade regeringen i juli 2019 om en ändring i jaktförordningen (1987:905) som gör det möjligt för Naturvårdsverket att besluta om licensjakt på gråsäl. I juli 2019 fick Havs- och vattenmyndigheten och Naturvårdsverket även i uppdrag av regeringen att revidera förvaltningsplanen för gråsäl och genomföra en vetenskaplig utvärdering av effekterna av en eventuell beståndsreglerande jakt på gråsäl ur ett ekosystemperspektiv. I november 2019 redovisades en reviderad förvaltningsplan. Den vetenskapliga utvärderingen ska redovisas senast den 1 juni 2021. Därutöver fattade Naturvårdsverket i april 2020 beslut om licensjakt efter gråsäl 2020 och början av 2021. Naturvårdsverkets beslut omfattar licensjakt efter 2 000 gråsäl och får bedrivas utefter hela Sveriges Östersjökust. Utifrån dessa åtgärder bedömer regeringen i budgetpropositionen för 2021 (prop. 2020/21:1 utg.omr. 23) att tillkännagivandet delvis är behandlat.

I januari 2020 publicerades en vetenskaplig studie² som visar att torsken i Östersjöområdet är allvarligt drabbad av brist av tiamin (vitamin B1). Sammantaget var den uppmätta tiaminbristen tillräcklig för att förklara torskens oförmåga att växa på ett naturligt sätt liksom andra observerade störningar som balansproblem, överdödlighet, infektionssjukdomar och angrepp av parasiter.

Situationen för Östersjötorsken har länge varit kritisk, i synnerhet för det östra beståndet. I betänkande 2019/20:MJU11 Fiskeripolitik framhöll utskottet betydelsen av att det utöver regleringar av fisket även görs insatser när det gäller övriga miljöfaktorer som är av betydelse för beståndens livssituation.

Havs- och vattenmyndigheten fick i juli 2019 i uppdrag av regeringen att tillsammans med Naturvårdsverket föreslå åtgärder för att skydda bestånden av torsk utöver sådana åtgärder som är fiskerelaterade. Uppdraget delredovisades i juni 2020. Av rapporten framgår att bilden av vad som kan bidra till en återhämtning av torsk i svenska vatten är komplex och det saknas fortfarande kunskap om en del orsakssamband. Samtidigt som den akuta situationen kräver åtgärder som ger snabba resultat kan det ta lång tid att lösa underliggande problem såsom klimatförändringar eller syrefria botten. Myndigheterna bedömer att det därför kan behövas en bredd av åtgärder som hanterar allt från direkt dödlighet till storskalig påverkan på torskens livsmiljöer. Ett antal förslag på möjliga åtgärder och behov av vidare forskning presenteras. Uppdraget ska slutredovisas i juni 2021.

² Engelhardt J, Frisell O, Gustavsson H, Hansson T, Sjöberg R, Collier TK, m.fl. (2020) "Severe thiamine deficiency in eastern Baltic cod (*Gadus morhua*)" i *Plos One* 15(1): e0227201.

Som svar på fråga 2019/20:1060 av Gudrun Brunegård (KD) om Östersjötorskens tillstånd anförde landsbygdsminister Jennie Nilsson bl.a. följande den 18 januari 2020:

För mig är det viktigt att det östra torskbeståndet återhämtas och att det västra torskbeståndet stabiliseras på en hållbar nivå så att vi får en långsiktigt hållbar förvaltning av torsken i Östersjön. Sverige agerade således i linje med detta när fiskemöjligheterna för 2020 i Östersjön skulle fastställas hösten 2019. Samtidigt ställde sig Sverige tillsammans med övriga Östersjöländer och kommissionen bakom ett uttalande som ger uttryck för att samsyn råder avseende situationen för flera av Östersjöns fiskbestånd, inklusive torsk, samt vikten av att komma till rätta med grundorsakerna till Östersjöns miljösituation. Ices har lyft problemen med parasiter hos torsk som sprids från gråsäl och det är en anledning till att regeringen möjliggjort licensjakt på gråsäl.

I fråga om övervakningen av fiskdöd är det Statens veterinärmedicinska anstalt (SVA) som har till uppgift att vara veterinärmedicinskt expert- och serviceorgan åt myndigheter och enskilda. I egenskap av riskvärderande myndighet och beredskapsmyndighet ska SVA bl.a. utreda smittsamma djursjukdomars, inklusive zoonosers, uppkomst, orsak och spridningssätt samt medverka i förebyggandet och bekämpandet av dessa sjukdomar. SVA arbetar med att följa hälsoläget för vild fisk genom att kartlägga sjuklighet och dödlighet. För att samla in data har SVA skapat ett rapporteringsformulär genom vilket allmänheten kan rapportera in fall av död, sjuk eller skadad fisk, kräftdjur, musslor och ostron.

Utskottets ställningstagande

Vetenskapliga underlag för hållbara fiskekvoter

Den i särklass viktigaste mekanismen inom den gemensamma fiskeripolitiken när det gäller fiskbeståndens förvaltning är rådets årliga beslut om kvoter. Utskottet har vid upprepade tillfällen framhållit betydelsen av att kvoterna fastställs utifrån vetenskapliga rekommendationer och att försiktighetsprincipen ska tillämpas om det inte finns tillräcklig kunskap om beståndssituationen. Nu, liksom tidigare år, finns det en mycket stor enighet i riksdagen i denna fråga.

Utskottet är samtidigt väl medvetet om att kvaliteten på ICES rekommendationer beror på det kunskapsunderlag som ICES har till sitt förfogande. Det är grundläggande att vårt nationella datainsamlingsprogram för bestånd håller hög kvalitet. Det är också grundläggande att ansvariga myndigheter aktivt stöder ICES i deras arbete med att utveckla de vetenskapliga rekommendationerna. Utskottet vill särskilt framhålla att Havs- och vattenmyndigheten arbetar med ett regeringsuppdrag där syftet är att formulera ett uppdrag till ICES om framtida scenarier för Östersjön och dess fiskbestånd. Utskottet ser också positivt på att Miljömålsberedningen nyligen har utrett möjligheter att utveckla den vetenskapliga rådgivningen. Utskottet noterar att beredningen har lämnat ett antal förslag och bedömningar i syfte att utveckla

fiskförvaltningens bidrag till att nå havsmiljödirektivets miljö kvalitetsnormer, även i fråga om finansiering. Utskottet kommer att följa regeringens och ansvariga myndigheters beredning av dessa förslag med mycket stort intresse. I avvaktan på resultatet av det åtgärdsarbete som pågår anser utskottet att motionerna 2020/21:3352 (M) yrkandena 3 och 4, 2020/21:731 (SD) yrkande 4, 2020/21:2917 (C) yrkande 52 samt 2020/21:3257 (L) yrkandena 5, 25 och 26 ska lämnas utan vidare åtgärd.

I fråga om bestånden av sill/strömning i centrala Östersjön noterar utskottet att kunskapsläget fortfarande är ofullständigt. Utskottet ser därför positivt på att Havs- och vattenmyndigheten avser att initiera ett utökad provtagningsprogram för kusten. Mot denna bakgrund anser utskottet att motion 2020/21:394 (V) yrkandena 5 och 6 bör avstyrkas.

Utflyttning av trålgränsen till sjöterritoriets gräns i havet

Liksom tidigare år ser utskottet mycket positivt på att regeringen är pådrivande i EU för ett starkare samarbete för att uppnå hållbara fiskbestånd och stärka den biologiska mångfalden. Utskottet vill särskilt framhålla att regeringen arbetar för att minska bottentrålning i känsliga områden i Sverige och EU.

Utskottet konstaterar att huvudregeln är att unionsfiskefartyg har lika tillträde till unionens vatten men att medlemsstaterna har befogenhet att ut till tolv nautiska mil från baslinjen begränsa tillträdet för andra länders fiskefartyg. Utskottet påminner om att Havs- och vattenmyndigheten nyligen avslutat ett regeringsuppdrag i vilket det bl.a. ingick att redovisa hur ett generellt stopp för bottentrålning kan införas i svenska skyddade områden utanför nuvarande trålgräns och tillämpas även på utländska fiskefartyg. Myndigheten bedömer att det är inom ramen för ett s.k. regionaliserat förfarande som Sverige kan arbeta för en sådan åtgärd. Utskottet noterar därutöver att myndigheten arbetar med ett långsiktigt åtgärds paket för att skydda sill/strömning i Östersjön, vilket bl.a. innefattar trålgränser och trålfiskeområden. Utskottet välkomnar myndigheternas arbete med att sammanställa kunskap och utreda förutsättningarna för att justera trålgränsen och trålfiskeområden.

I avvaktan på resultatet av detta arbete lämnar utskottet motionerna 2020/21:3352 (M) yrkande 9, 2020/21:731 (SD) yrkande 10, 2020/21:394 (V) yrkandena 3 och 4, 2020/21:2711 (MP) yrkande 15 samt 2020/21:3668 (SD) yrkande 1 utan vidare åtgärd.

Fiske i skyddade marina områden

Analogt med tidigare resonemang ser utskottet mycket positivt på att regeringen i syfte att förstärka insatserna för den biologiska mångfalden fortsätter att utveckla det hållbara fisket genom att minska bottentrålning i känsliga områden i Sverige och EU. Utgångspunkten är att det ska vara förbjudet att bottentråla i skyddade områden. Möjlighet till begränsade undantag kan ges i förvaltningsplanen.

Utskottet påminner om att Havs- och vattenmyndigheten hösten 2020 lämnade författningsförslag om hur det i fiskeförordningen skulle kunna införas ett generellt förbud mot bottentrålning i marina skyddade områden innanför trålgränsen. Myndigheten har även lämnat förslag om hur begränsade undantag kan ges i förvaltningsplanen. Förslagen har remitterats och beredning pågår inom Regeringskansliet.

I fråga om kontroll av fisket i skyddade marina områden påminner utskottet om att Havs- och vattenmyndigheten och Kustbevakningen nyligen tagit fram ett antal förslag till hur fiskerikontrollen kan förbättras och effektiviseras samtidigt som den administrativa bördan för företagen inte ökas. Förslagen har remitterats och beredning pågår inom Regeringskansliet även i denna fråga.

Med hänvisning till redovisningen ovan avstyrker utskottet motionerna 2020/21:3352 (M) yrkande 12, 2020/21:3257 (L) yrkande 11 samt 2020/21:2711 (MP) yrkande 13.

Hållbart fritidsfiske

I likhet med regeringen anser utskottet att fritidsfisket spelar en viktig roll i bevarandet av en levande kust och skärgård. Fritidsfisket utgör vidare en viktig möjlighet till rekreation och skapar möjligheter för nysatsningar inom fisketurismen. Utskottet noterar samtidigt att kunskapsunderlaget om fritidsfiskets uttag och påverkan är bristfälligt. Utskottet ser därför positivt på att Havs- och vattenmyndigheten arbetar med att ta fram en nationell plan för kunskapsförsörjning i frågan. Utskottet ser även positivt på att regeringen gett ansvariga myndigheter i uppdrag att ta fram en gemensam strategi för yrkesfisket, vattenbruket, fritidsfisket och fisketurismen samt nya sektorsspecifika handlingsplaner. Uppdraget innebär att det strategiska arbetet inom yrkesfiske, fritidsfiske och fisketurism samt vattenbruk samordnas.

Utskottet kan vidare konstatera att det på EU-nivå pågår förhandlingar om huruvida medlemsstaterna ska vara skyldiga att ha ett system för kontroll av deltagare i fritidsfiske genom registrering eller licensförfarande samt att samla in fångstinformation. Utskottet noterar dessutom att Miljömålsberedningen lämnat ett antal bedömningar och förslag om regleringar av fritidsfisket och om dess roll i miljöövervakningen.

Med beaktande av det arbete som pågår inom Regeringskansliet med att ta hand om dels de förslag som förhandlas i rådet, dels de förslag som lämnats av Miljömålsberedningen är utskottet inte redo att vidta någon åtgärd med anledning av motionerna 2020/21:3257 (L) yrkande 13, 2020/21:3352 (M) yrkandena 24 och 25 samt 2020/21:3668 (SD) yrkande 4. Motionsförslagen avstyrks.

Artspecifika regleringar

När det gäller mått för minsta bevarandestorlek för havskräftor kan utskottet konstatera att det inte är upp till Sverige självt att besluta i denna fråga, utan storleken fastställs gemensamt på EU-nivå. Utskottet ser i dagsläget inget skäl

att driva frågan om att regeringen ska återuppta förhandlingarna. Utskottet avstyrker därför motion 2020/21:3352 (M) yrkande 5.

I fråga om reglering av räkfisket vill utskottet påminna om att detta arbete främst bedrivs inom ramen för den gemensamma fiskeripolitiken. Utskottet vill därtill påminna om vikten av att utveckla selektiva redskap för att på så sätt minimera oönskad fångst. För budgetåret 2021 har riksdagen anvisat 8 miljoner kronor till arbetet med selektiva fiskeredskap. Ett av de fisken som prioriteras i arbetet är räkfisket. Mot denna bakgrund avstyrks motion 2020/21:924 (KD).

Fredningsområden och andra fiskevårdande åtgärder

Utskottet är väl medvetet om att det krävs åtgärder för att flera fiskbestånd i kustområden, både i Östersjön och Västerhavet, ska kunna återhämta sig. När det gäller fredningsområden konstaterar utskottet att det finns flera hundra områden inrättade både i havet och i inlandsvatten, och att det pågår ett löpande arbete vid ansvariga myndigheter för att identifiera ytterligare viktiga områden för lek och lekvandring och för att stänga dessa under lämpliga perioder.

I fråga om våtmarker påminner utskottet om att den satsning på lokala vattenvårdsprojekt (LOVA) som regeringen beslutade om 2018 har fått till följd att vattenflöden balanserats och den biologiska mångfalden gynnats. Utskottet påminner även om att riksdagen för 2021 anvisat betydande medel för återställande och underhåll av våtmarker. När det gäller Östersjötorskens hälsotillstånd noterar utskottet att regeringen framför allt arbetar med att förbättra Östersjöns sammantagna miljöstatus. Därtill har Havs- och vattenmyndigheten tagit fram underlag för möjliga fiskevårdande åtgärder för Östersjötorsken som inte är fiskereglerande. Även när det gäller övervakning av fiskdöd bedömer utskottet att den ansvariga myndigheten arbetar aktivt med att följa hälsoläget för vild fisk genom att kartlägga sjuklighet och dödlighet.

Utskottets sammantagna bedömning är att ansvariga myndigheter bedriver ett aktivt arbete för att säkerställa att fortsatta fiskevårdande åtgärder vidtas där de har som störst nytta. Utskottet avstyrker därför motionerna 2020/21:2806 (KD) yrkande 1, 2020/21:3257 (L) yrkandena 6, 14 och 15 samt 2020/21:731 (SD) yrkandena 5–7.

Motioner som bereds förenklat

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår de motionsförslag som beretts i förenklad ordning. Jämför särskilt yttrande 2 (M), 3 (SD), 4 (C), 5 (V), 6 (KD) och 7 (L).

Utskottets ställningstagande

I motioner från allmänna motionstiden 2020/21 har det väckts förslag som rör samma eller i huvudsak samma frågor som utskottet har behandlat tidigare under valperioden. Detta har gjorts i betänkandena 2018/19:MJU3 Fiskeripolitik, 2018/19:MJU12 Livsmedelspolitik och 2019/20:MJU11 Fiskeripolitik. Riksdagen har beslutat i enlighet med utskottets förslag. Utskottet ser inte någon anledning att nu återigen pröva de motionsyrkanden som tas upp i bilaga 2 och avstyrker därför motionsförslagen.

Reservationer

1. Stöd till nyföretagande inom vattenbruk, punkt 1 (M)

av Jessica Rosencrantz (M), John Widegren (M) och Betty Malmberg (M).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2020/21:3352 av Jessica Rosencrantz m.fl. (M) yrkandena 31 och 32 samt avslår motionerna
2020/21:777 av Daniel Bäckström och Fredrik Christensson (båda C),
2020/21:1974 av Johan Hultberg (M) yrkandena 5 och 6,
2020/21:1975 av Johan Hultberg (M) yrkande 3,
2020/21:2917 av Ulrika Heie m.fl. (C) yrkande 44 och
2020/21:3257 av Nina Lundström m.fl. (L) yrkande 12.

Ställningstagande

I vårt parti ser vi en stor potential i vattenbruket i Sverige. För närvarande kan vi dock se att flera svenska fiskodlingar i öppet vatten väljer att flytta sin verksamhet till Finland. Det är olyckligt, och skälen till detta måste analyseras och vid behov åtgärdas så att vi inte tvingar fiskodlare att flytta sin verksamhet till andra länder. Vi anser därför att Tillväxtverket ska få i uppdrag att utreda skälen till att flera fiskodlingar väljer att flytta sin verksamhet till andra länder.

Det är också viktigt att företagare som ansöker om medel för att starta fiskodling har möjlighet att söka stöd för denna typ av regional utveckling hos Tillväxtverket. I dag hänvisas de till Jordbruksverket eftersom deras beskrivning av verksamhet klassas som jordbruk. Jordbruksverket saknar dock anslag att fördela för detta ändamål. Detta måste granskas och klargöras så att inte byråkratiska irrgångar hindrar regional utveckling. Det ska tydliggöras vilken myndighet som har till uppgift att stödja nyföretagande inom vattenbruk.

2. Stöd till nyföretagande inom vattenbruk, punkt 1 (C)

av Kristina Yngwe (C) och Ulrika Heie (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2020/21:2917 av Ulrika Heie m.fl. (C) yrkande 44 och
avslår motionerna

2020/21:777 av Daniel Bäckström och Fredrik Christensson (båda C),

2020/21:1974 av Johan Hultberg (M) yrkandena 5 och 6,

2020/21:1975 av Johan Hultberg (M) yrkande 3,

2020/21:3257 av Nina Lundström m.fl. (L) yrkande 12 och

2020/21:3352 av Jessica Rosencrantz m.fl. (M) yrkandena 31 och 32.

Ställningstagande

Sverige har med sin stora tillgång på vatten goda förutsättningar för att öka och utveckla det hållbara vattenbruket och det småskaliga fisket. Fisk är ett livsmedel som innehåller många näringsämnen som vi människor behöver för att må bra, och när den fiskas ur havet sker ett önskvärt uttag av kväve och fosfor. Det behövs kraftfulla och långsiktiga åtgärder för att säkra och öka konkurrenskraften för svensk livsmedelsproduktion. Regeringen bör se över möjligheterna att öka investeringsstödet för landbaserade fiskodlingar.

3. Stöd till nyföretagande inom vattenbruk, punkt 1 (L)

av Nina Lundström (L).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2020/21:3257 av Nina Lundström m.fl. (L) yrkande 12 och
avslår motionerna

2020/21:777 av Daniel Bäckström och Fredrik Christensson (båda C),

2020/21:1974 av Johan Hultberg (M) yrkandena 5 och 6,

2020/21:1975 av Johan Hultberg (M) yrkande 3,

2020/21:2917 av Ulrika Heie m.fl. (C) yrkande 44 och

2020/21:3352 av Jessica Rosencrantz m.fl. (M) yrkandena 31 och 32.

Ställningstagande

Vattenbruket är en framtidsbransch som kan bidra till både jobb och tillväxt i hela landet, till att de nationella miljömålen nås och till förbättrad tillgång på fisk och skaldjur. Det svenska vattenbruket har en stor utvecklingspotential som bör tas till vara.

4. Forskning och kunskap om vattenbruk, punkt 2 (C)

av Kristina Yngwe (C) och Ulrika Heie (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2020/21:2917 av Ulrika Heie m.fl. (C) yrkandena 41 och 43 samt
avslår motion
2020/21:1975 av Johan Hultberg (M) yrkande 1.

Ställningstagande

Landbaserade fiskodlingar har stor potential att växa i Sverige. Jämfört med i nordiska grannländer är fiskodling mindre vanligt i Sverige. För att möta hoten om att världens hav utarmas på fisk kan vattenodling vara en lösning. Med utgångspunkt i ett miljövänligt produktionstänk, i form av slutna kretslopp och vegetarisk föda i stället för fiskmjöl, kan fiskodling bli ett hållbart sätt att producera fisk. För att ta vara på potentialen i denna produktionsgren behövs det mer forskning som kan bidra till nya innovationer och verka kunskaps- höjande. Det finns även behov av att höja kunskapen hos handläggare som handlägger ärenden om vattenbruk, exempelvis landbaserad fiskodling.

5. Lättnader för och ekonomiskt stöd till utsatta fiskare och vattenbruksföretagare, punkt 3 (M)

av Jessica Rosencrantz (M), John Widegren (M) och Betty Malmberg (M).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 3 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2020/21:3352 av Jessica Rosencrantz m.fl. (M) yrkandena 11 och 33 samt
avslår motion

2020/21:923 av Roland Utbult (KD).

Ställningstagande

Det småskaliga kustfisket är i dag mycket utsatt och har svårt att nå lönsamhet i sin verksamhet. Akuta fiskestopp är förvisso nödvändiga åtgärder efter decennier av miljöförsummelse men är samtidigt mycket ekonomiskt belastande för dagens yrkesfiskare. Vi anser därför att de ekonomiska förutsättningarna för yrkesfiskare bör utredas, däribland grunderna för a-kassa och reglerna för utbetalning av stilleståndsersättning mot bakgrund av ingripande politiska beslut på EU-nivå som tillfälligt stänger fisket under en begränsad period.

Vidare känner vi stor besvikelse över att regeringen inte tar itu med de många hinder som kringgärdar den viktiga framtids- och näringsgren som vattenbruket utgör. Miljötillståndens nuvarande längd om tio år är en fråga som många gånger har lyfts av näringen. Den upplevs som alltför kort för att möjliggöra relevanta investeringar i ny och förbättrad teknik. Med tanke på att regeringens åtgärder dröjer anser vi att alla nu gällande miljötillstånd för vattenbruk som löper t.o.m. 2022 ska förlängas med fem år för de vattenbrukare som inte belastas med anmärkningar. Syftet är att inte fler företagare ska lämna näringen.

6. Anpassning av det svenska spårbarhetssystemet till europeisk procedur, punkt 4 (M, KD)

av Jessica Rosencrantz (M), John Widegren (M), Betty Malmberg (M) och Magnus Oscarsson (KD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 4 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna
2020/21:2806 av Magnus Oscarsson m.fl. (KD) yrkande 4,
2020/21:2808 av Magnus Oscarsson m.fl. (KD) yrkande 32 och
2020/21:3352 av Jessica Rosencrantz m.fl. (M) yrkande 21.

Ställningstagande

Som enda land införde Sverige 2019 ett spårbarhetssystem som innebär att vi inte bara ska veta var och av vilken fiskare den fisk som säljs har fångats och landats, utan därutöver har vi förbundet oss att dela informationen i realtid mellan alla aktörer i livsmedelskedjan och att informationen ska omfatta all fisk som säljs i landet. Eftersom 90 procent av fisken som säljs i Sverige är

importerad skapar detta onödig byråkrati och kräver omfattande informationsinhämtning från företagarna. Det finns t.o.m. exempel på livsmedelskedjor som har valt bort försäljning av svenskfångad fisk med tanke på de problem detta kan medföra. Det svenska spårbarhetssystemet för ursprung av fiskeriprodukter har därmed kommit att bli en konkurrensnackdel gentemot omvärlden.

Vi anser att spårbarheten bör säkerställas på det sätt som görs i övriga länder i Europa. Spårbarhetssystemet ska endast gälla fisk som fångats eller landats i Sverige och inte innebära att samtliga aktörer inom livsmedelskedjan måste vara informerade i realtid.

7. Spårbarhet genom företagens egna affärsmodeller, punkt 5 (KD)

av Magnus Oscarsson (KD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 5 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna
2020/21:2806 av Magnus Oscarsson m.fl. (KD) yrkande 5 och
2020/21:2808 av Magnus Oscarsson m.fl. (KD) yrkande 33.

Ställningstagande

Det spårbarhetssystem för ursprung av fisk som livsmedelsprodukter är belagda med har i Sverige sedan det infördes 2019 kommit att bli en konkurrensnackdel gentemot omvärlden. Där övriga länder i Europa kräver spårbarhet av fångst och landning samt ett steg framåt och ett steg bakåt i värdekedjan kräver svensk tillämpning att information ska samlas in, registreras och flöda i realtid mellan alla aktörer i hela livsmedelskedjan, också för fisk som inte fångats eller landats i Sverige. Systemet är tungt dokumentmässigt, kräver it-konsultstöd och kostar för alla inblandade.

Jag anser att spårbarheten bör säkerställas på det sätt som görs i övriga länder i Europa och anser att detta bäst upprätthålls genom företagens egna affärssystem vilket var fallet före 2019. Den ansvariga myndighetens roll begränsas då till tillsyn.

8. Det småskaliga fiskets betydelse för livsmedelsproduktionen, punkt 6 (M)

av Jessica Rosencrantz (M), John Widegren (M) och Betty Malmberg (M).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 6 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2020/21:3352 av Jessica Rosencrantz m.fl. (M) yrkandena 16–18 och avslår motionerna

2020/21:2508 av Sanne Lennström och Elin Lundgren (båda S) och

2020/21:3668 av Aron Emilsson (SD) yrkande 5.

Ställningstagande

Det småskaliga kustfisket är i dag särskilt utsatt och har svårt att nå lönsamhet i sin verksamhet. Vidare antog riksdagen 2017 en livsmedelsstrategi i vilken yrkesfiskets och beredningsindustrins utmaningar påtalas. Vi anser att Jordbruksverket systematiskt bör följa och uppmärksamma hur det lokala fisket bidrar till att öka svensk livsmedelsproduktion i enlighet med livsmedelsstrategins målsättning.

Vi föreslår även att delar av en EU-beslutad bifångstkvote av någon fiskart ska kunna tilldelas småskaliga fiskare på platser där arten i fråga har god beståndstillväxt och storlek. Vi föreslår även att ägare till enskilt fiskevatten ska ha rätt till del i bifångstkvoter. Detta är beslut som fattas nationellt och som skulle gynna det småskaliga kustfisket.

9. Det småskaliga fiskets betydelse för livsmedelsproduktionen, punkt 6 (SD)

av Runar Filper (SD), Martin Kinnunen (SD) och Staffan Eklöf (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 6 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2020/21:3668 av Aron Emilsson (SD) yrkande 5 och

avslår motionerna

2020/21:2508 av Sanne Lennström och Elin Lundgren (båda S) och

2020/21:3352 av Jessica Rosencrantz m.fl. (M) yrkandena 16–18.

Ställningstagande

Genomtänkta strategier med en helhetssyn, som omfattar alla de nordiska länderna och fiskets olika värden, har möjlighet att skapa synergieffekter mellan långsiktig näringsverksamhet, kulturarv och miljö. Regeringen bör därför ta initiativ till en dialog med de andra nordiska länderna för att utveckla gemensamma miljöstandarder och utveckla förvaltningssystemen i de olika länderna så att de harmonierar med varandra. Målsättningen bör vara att optimera den långsiktiga nyttan och att säkerställa livskraftiga fiskbestånd och möjliggöra ett levande kustfiske. Att främja och stärka det nordiska fisket går också i linje med strategiska prioriteringen Ett grönt Norden inom ramen för Nordiska rådet.

10. Vetenskapliga underlag för hållbara fiskekvoter, punkt 7 (M)

av Jessica Rosencrantz (M), John Widegren (M) och Betty Malmberg (M).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 7 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2020/21:3352 av Jessica Rosencrantz m.fl. (M) yrkandena 3 och 4 samt avslår motionerna

2020/21:394 av Elin Segerlind m.fl. (V) yrkandena 5 och 6,

2020/21:731 av Runar Filper m.fl. (SD) yrkande 4,

2020/21:2917 av Ulrika Heie m.fl. (C) yrkande 52 och

2020/21:3257 av Nina Lundström m.fl. (L) yrkandena 5, 25 och 26.

Ställningstagande

Vårt parti har länge drivit frågan om att fiskekvoter ska baseras på vetenskapliga fakta som säkrar långsiktigt hållbara bestånd. Det är därför positivt att tilliten till ICES rekommendationer synes ha ökat de senaste åren. En hållbar fiskeripolitik förutsätter att det finns tillförlitliga data om fiskbeståndens livskraft. Men det är ett återkommande problem att det saknas säkra data för beståndens skick, bl.a. för torsken i Östersjön. Dessutom skulle det vara välkommet med nya vetenskapliga kriterier för att kunna bedöma storleken även på mer lokala bestånd.

Vi anser vidare att fiskekvoterna ska baseras på vetenskapliga fakta, och att Sverige ska verka för att EU tilldelar vetenskapliga organ de förutsättningar

som krävs för att kunna skaffa nödvändiga data om fiskebestånden, helst också uppdelat på mer lokal nivå.

11. Vetenskapliga underlag för hållbara fiskekvoter, punkt 7 (SD)

av Runar Filper (SD), Martin Kinnunen (SD) och Staffan Eklöf (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 7 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2020/21:731 av Runar Filper m.fl. (SD) yrkande 4 och avslår motionerna

2020/21:394 av Elin Segerlind m.fl. (V) yrkandena 5 och 6,

2020/21:2917 av Ulrika Heie m.fl. (C) yrkande 52,

2020/21:3257 av Nina Lundström m.fl. (L) yrkandena 5, 25 och 26 samt

2020/21:3352 av Jessica Rosencrantz m.fl. (M) yrkandena 3 och 4.

Ställningstagande

Torskbeståndet i Östersjön är i mycket dåligt skick. Det gäller i synnerhet det östra beståndet öster om Bornholm. Detta innebär att fisket behöver regleras mycket kraftigt, vilket också sker. Situationen kan variera mellan olika bestånd. Kvoterna bör anpassas till vad vetenskapen anser vara försvarbart, vilket i praktiken kan innebära just ett temporärt stopp för torskfisket i vissa bestånd. Det är av största vikt att rätt kompetens kan reglera exakt hur långt restriktionerna behöver gå och hur länge de behöver vara i kraft. Svensk fiskeripolitik ska utgå från forskningens rekommendationer.

12. Vetenskapliga underlag för hållbara fiskekvoter, punkt 7 (C)

av Kristina Yngwe (C) och Ulrika Heie (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 7 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2020/21:2917 av Ulrika Heie m.fl. (C) yrkande 52 och

avslår motionerna

2020/21:394 av Elin Segerlind m.fl. (V) yrkandena 5 och 6,
2020/21:731 av Runar Filper m.fl. (SD) yrkande 4,
2020/21:3257 av Nina Lundström m.fl. (L) yrkandena 5, 25 och 26 samt
2020/21:3352 av Jessica Rosencrantz m.fl. (M) yrkandena 3 och 4.

Ställningstagande

Fiskeripolitiken styrs i dag av den gemensamma havs- och fiskeripolitiken i EU. Många vatten gränsar till många stater, och gränsöverskridande samarbete är därför en förutsättning för att kunna ha en bra fiskförvaltning. Viktiga reformer har gjorts på EU-nivå men Sverige måste fortsätta att driva på för att de fiskekvoter som bestäms av EU ska vara långsiktigt hållbara och att EU varken i sina egna vatten eller i andra vatten i världen bidrar till utfiskning och urholkning av ekosystemen. Vi vill att kvoter ska beslutas efter vetenskapliga rekommendationer som säkerställer ett hållbart fiskbestånd.

13. Vetenskapliga underlag för hållbara fiskekvoter, punkt 7 (V)

av Elin Segerlind (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 7 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2020/21:394 av Elin Segerlind m.fl. (V) yrkandena 5 och 6 samt
avslår motionerna

2020/21:731 av Runar Filper m.fl. (SD) yrkande 4,

2020/21:2917 av Ulrika Heie m.fl. (C) yrkande 52,

2020/21:3257 av Nina Lundström m.fl. (L) yrkandena 5, 25 och 26 samt

2020/21:3352 av Jessica Rosencrantz m.fl. (M) yrkandena 3 och 4.

Ställningstagande

Strömmingens betydelse för Östersjön är stor, både för ekosystemet och ett hav i balans och för fisket. När ICES presenterade sina rekommendationer för 2021 var det en nedslående läsning. De ser ett för högt fisketryck som tagit beståndet under referenspunkten för hållbar tillväxt.

Regeringen bör skyndsamt begära specifik rådgivning från ICES om strömmingens olika lekbestånd. För att kunna ta verklighetsförankrade och hållbara beslut behöver vi veta hur fångster av strömming på vissa givna platser och vid vissa givna tidpunkter påverkar beståndet och dess möjlighet att växa. Om ett storskaligt fiske på enskilda platser påverkar bestånden negativt behöver vi se till att anpassa fisket till de platser och de tider då det

gör minst skada. Därför bör regeringen dessutom skyndsamt be ICES om råd gällande den rumsliga och tidsanpassade regleringen av trålfisket, enskilt eller i kombination, samt om hur ett minskat uttag skulle påverka ekosystemeffekterna i de kustnära områdena.

14. Vetenskapliga underlag för hållbara fiskekvoter, punkt 7 (L)

av Nina Lundström (L).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 7 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2020/21:3257 av Nina Lundström m.fl. (L) yrkandena 5, 25 och 26 samt avslår motionerna

2020/21:394 av Elin Segerlind m.fl. (V) yrkandena 5 och 6,

2020/21:731 av Runar Filper m.fl. (SD) yrkande 4,

2020/21:2917 av Ulrika Heie m.fl. (C) yrkande 52 och

2020/21:3352 av Jessica Rosencrantz m.fl. (M) yrkandena 3 och 4.

Ställningstagande

Många fiskbestånd hotas av ett ohållbart fiske. Ska haven kunna fungera som en betydande förnybar resurs måste de nyttjas långsiktigt och hållbart genom en ansvarsfull förvaltning. Fisket måste hålla sig inom ramen för vetenskapliga bedömningar av vad bestånden tål.

Det är ett återkommande problem att det saknas tillräckliga data för beståndens status i Östersjön. Jag vill att Sverige ska verka för att EU ger de vetenskapliga organen de förutsättningar som krävs för att kunna skaffa nödvändiga data om fiskbestånden. Inte minst är det viktigt att de svenska institutioner som förser de internationella organen med underlag har goda förutsättningar att beskriva fiskbestånden korrekt. Bland annat kan det komma att behövas nya vetenskapliga kriterier för att bedöma beståndens storlek.

I bedömningar av det långsiktigt hållbara uttaget måste även ekosystemens funktion värnas. Det maximala uttaget behöver vägas mot en försiktighetsprincip när kunskapsläget inte är helt klarlagt. Kunskapen om bestånden måste öka eftersom konsekvenserna av det storskaliga fisket kan bero på vilket bestånd som fiskas. Det är t.ex. inte klart om strömmingsbeståndet i Östersjön är ett sammanhängande bestånd eller flera lokala. Hur det förhåller sig har en avgörande betydelse för fiskförvaltningen. Vid osäkerhet och brist på kunskap bör försiktighetsprincipen råda.

15. Utflyttning av trålgränsen till sjöterritoriets gräns i havet, punkt 8 (M)

av Jessica Rosencrantz (M), John Widegren (M) och Betty Malmberg (M).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 8 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2020/21:3352 av Jessica Rosencrantz m.fl. (M) yrkande 9 och avslår motionerna

2020/21:394 av Elin Segerlind m.fl. (V) yrkandena 3 och 4,

2020/21:731 av Runar Filper m.fl. (SD) yrkande 10,

2020/21:2711 av Elisabeth Falkhaven m.fl. (MP) yrkande 15 och

2020/21:3668 av Aron Emilsson (SD) yrkande 1.

Ställningstagande

Under våren 2020 fördes en intensiv diskussion om att införa trålförbud i området fyra till tolv nautiska mil utanför den svenska Östersjökusten för att säkra bestånden av kustnära sill/strömring och skarpsill. Det är emellertid inte möjligt då även Danmark och Finland enligt ett avtal får fiska i området. Först måste därför ett nytt avtal träffas. Om vi i dag skulle införa förbud mot trålning i området skulle det ensidigt drabba svenska yrkesfiskare. Vissa fiskare menar att det inte skulle göra någon skillnad att flytta ut trålgränsen, utan de föreslår i stället en sänkt fångstkotov av sill/strömring och skarpsill för att komma tillrätta med problemen.

Vi tycker att detta är en viktig fråga att få klarhet i och anser därför att Havs- och vattenmyndigheten bör få i uppdrag att utreda om bestånden av torsk, sill/strömring och skarpsill påverkas om trålgränsen flyttas ut samt om, och i så fall hur, ett generellt stopp kan tillämpas på utländska fiskefartyg.

16. Utflyttning av trålgränsen till sjöterritoriets gräns i havet, punkt 8 (SD)

av Runar Filper (SD), Martin Kinnunen (SD) och Staffan Eklöf (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 8 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
 2020/21:731 av Runar Filper m.fl. (SD) yrkande 10 och
 avslår motionerna
 2020/21:394 av Elin Segerlind m.fl. (V) yrkandena 3 och 4,
 2020/21:2711 av Elisabeth Falkhaven m.fl. (MP) yrkande 15,
 2020/21:3352 av Jessica Rosencrantz m.fl. (M) yrkande 9 och
 2020/21:3668 av Aron Emilsson (SD) yrkande 1.

Ställningstagande

Det finns möjlighet att flytta ut trålgränsen till tolv sjömil för våra egna svenska fiskare, men andra nationers fiskare kommer ändå att kunna fortsätta att fiska in till fyra sjömil. Det skulle missgynna och ge svenska fiskare konkurrensnackdelar. Utanför den gällande trålgränsen måste bottentrålningen regleras inom ramen för EU:s gemensamma fiskeripolitik, och därmed kommer det att krävas samråd med Sveriges grannländer och kommissionen vid utflyttning av trålgränsen.

För att bestämma andra nationers fiske krävs överenskommelser med berörda medlemsstater inom ramen för den gemensamma fiskeripolitiken inom EU. Trålgränsen kan flyttas ut ända ut till territorialgränsen vid tolv nautiska mil, men då måste förhandlingar till med andra nationer, för att fisket regleras genom EU:s gemensamma fiskeripolitik. Här vill vi se en förändring och utflyttning av trålgränsen, genom att regeringen verkar för att skapa överenskommelser med berörda medlemsstater och kommissionen.

17. Fiske i skyddade marina områden, punkt 9 (M)

av Jessica Rosencrantz (M), John Widegren (M) och Betty Malmberg (M).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 9 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
 2020/21:3352 av Jessica Rosencrantz m.fl. (M) yrkande 12 och
 avslår motionerna
 2020/21:2711 av Elisabeth Falkhaven m.fl. (MP) yrkande 13 och
 2020/21:3257 av Nina Lundström m.fl. (L) yrkande 11.

Ställningstagande

Regeringens utredning om att förbjuda bottentrålning i skyddade områden kan få ödesdigra konsekvenser för småskaligt räkfiske och fiske efter havskräftor.

Vi anser att regeringen skyndsamt ska klargöra att väl fungerande samförvaltningsorgan som godkänts av Havs- och vattenmyndigheten ska undantas från förbud mot bottentrålning i skyddade områden.

18. Fiske i skyddade marina områden, punkt 9 (L)

av Nina Lundström (L).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 9 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2020/21:3257 av Nina Lundström m.fl. (L) yrkande 11 och avslår motionerna

2020/21:2711 av Elisabeth Falkhaven m.fl. (MP) yrkande 13 och

2020/21:3352 av Jessica Rosencrantz m.fl. (M) yrkande 12.

Ställningstagande

Ett hållbart fiske kräver även att åtgärder vidtas för att minska bottentrålning i känsliga områden i Sverige, och i övriga EU, samt att det införs ett generellt stopp för bottentrålning i skyddade områden. Möjligheter till begränsade undantag kan ges i förvaltningsplanen, och det ska kunna införas åtgärder för att stötta fiskare som behöver byta redskap.

Jag anser att Sverige ska arbeta för att EU skyndsamt ska begränsa fiskemetoder som skadar ekosystemen. Det är även angeläget att förbud mot bottentrålning följs, vilket förutsätter effektiv övervakning.

19. Hållbart fritidsfiske, punkt 10 (M)

av Jessica Rosencrantz (M), John Widegren (M) och Betty Malmberg (M).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 10 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2020/21:3352 av Jessica Rosencrantz m.fl. (M) yrkandena 24 och 25 samt avslår motionerna

2020/21:3257 av Nina Lundström m.fl. (L) yrkande 13 och

2020/21:3668 av Aron Emilsson (SD) yrkande 4.

Ställningstagande

Fritidsfiske definieras som fiske som inte bedrivs för avsalu. Eftersom den tekniska utrustning som vissa fritidsfiskare använder blir alltmer avancerad såsom vid trolling, finns dock möjligheter till allt större fångster och därmed möjliga sidoinkomster. En gränsdragningsproblematik har därför uppstått i relation till yrkesfisket utifrån både fångstmöjligheter och näringsmässig konkurrens. Vi anser att fisketurism kan bli ett mycket värdefullt tillskott för företagare på landsbygden. Med hänvisning till utvecklingen i Norge och Island anser vi däremot att det bör utredas om Sverige ska införa någon typ av reglering av fisketurismen. Vi anser att det också bör utredas var gränsen går mellan fritidsfiske och yrkesfiske. Båda dessa uppdrag tycker vi bör tillfalla Jordbruksverket.

20. Hållbart fritidsfiske, punkt 10 (L)

av Nina Lundström (L).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 10 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2020/21:3257 av Nina Lundström m.fl. (L) yrkande 13 och avslår motionerna

2020/21:3352 av Jessica Rosencrantz m.fl. (M) yrkandena 24 och 25 samt

2020/21:3668 av Aron Emilsson (SD) yrkande 4.

Ställningstagande

Fritidsfiskets uttag av fisk är ofta tämligen begränsat jämfört med effekten på bestånden av miljöfaktorer samt sälar och skarvar. Fritidsfiskarna bidrar också ofta till miljöåtgärder som att undanröja vandringshinder eller att återställa bottenfauna. Fisk som landas genom fritidsfiske betingar ett mycket stort samhällsekonomiskt värde i förhållande till fisk som landas i storskaligt fiske. I tillägg till värdet av fisken i sig innebär fritidsfisket en upplevelse som många människor sätter stort värde på. Fritidsfisket ska ses som en tillgång snarare än som ett hot. Jag menar att fritidsfisket är en viktig del av friluftslivet och att dagens fria fritidsfiske bör värnas.

21. Artspecifika regleringar, punkt 11 (M)

av Jessica Rosencrantz (M), John Widegren (M) och Betty Malmberg (M).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 11 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2020/21:3352 av Jessica Rosencrantz m.fl. (M) yrkande 5 och
avslår motion
2020/21:924 av Roland Utbult (KD).

Ställningstagande

Fleråriga förvaltningsplaner kan vara effektiva verktyg för att säkra långsiktigt hållbara bestånd och därmed bevara möjligheten till fiske. Ett beslut som dock förvånar är det minskade minimimåttet vid fångst av havskräftor till 10,5 centimeter. Huruvida hänsyn togs till försiktighetsprincipen är oklart, men yrkesfiskare har ifrågasatt beslutet eftersom det kan befaras få effekter på reproduktionen. Vi anser att minimimåttet vid fångst av havskräftor återigen ska höjas till 12 centimeter.

22. Fredningsområden och andra fiskevårdande åtgärder, punkt 12 (SD)

av Runar Filper (SD), Martin Kinnunen (SD) och Staffan Eklöf (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 12 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2020/21:731 av Runar Filper m.fl. (SD) yrkandena 5–7 och
avslår motionerna
2020/21:2806 av Magnus Oscarsson m.fl. (KD) yrkande 1 och
2020/21:3257 av Nina Lundström m.fl. (L) yrkandena 6, 14 och 15.

Ställningstagande

Orsaken till ökningen av sälmask är inte klarlagd och få studier är gjorda i ämnet. Klart är att parasiterna, tillsammans med andra miljöfaktorer, kan påverka fiskens överlevnads- och fortplantningsförmåga samt dess kvalitet

och pris. Sälén är huvudvärd för parasiten, vilket innebär att masken lever och fortplantar sig där i vuxet stadium. Parasiter påverkar sälarnas hälsotillstånd negativt. Parasiternas ägg sprids från sälens avföring ut i havet och blir till larver. Fisken får i sig parasiten via mindre djur och blir därmed mellanvärd. Vid kraftig infektion av parasiten kan fisken drabbas av försämrad simförmåga, motståndskraft och hälsostatus.

Regeringen bör snarast vidta åtgärder för att begränsa spridningen av sälmask i Östersjön samt utreda behovet av mer forskning om överförandet av parasiten mellan säl och fisk.

Vi vill vidare framhålla att forskare påvisat tiaminbrist i torskens vitala organ såsom lever och hjärna. Enligt dessa forskare visar nya analyser att Östersjötorsken troligen varit drabbad av tiaminbrist under lång tid. Dessa resultat belyser behovet av fler studier och undersökningar för att få svar på om och varför tiaminbrist uppstår och de bakomliggande orsakerna, samt mer forskning för att utröna om det finns andra möjliga näringsbrister hos torsken och andra arter i Östersjön.

23. Fredningsområden och andra fiskevårdande åtgärder, punkt 12 (KD)

av Magnus Oscarsson (KD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 12 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2020/21:2806 av Magnus Oscarsson m.fl. (KD) yrkande 1 och avslår motionerna

2020/21:731 av Runar Filper m.fl. (SD) yrkandena 5–7 och

2020/21:3257 av Nina Lundström m.fl. (L) yrkandena 6, 14 och 15.

Ställningstagande

Genom att freda de viktigaste lekområdena gynnas yrkesfisket på sikt genom att fiskbestånden återhämtar sig snabbare. Undersökningar från USA indikerar att reservat där allt fiske är förbjudet fungerar som områden där fiskbestånden kan återhämta sig ostört, vilket senare bidrar till större fångster utanför de skyddade områdena. Studierna indikerar också att det kan vara mycket effektivt med flera små reservat. De för fisken viktigaste lekområdena bör därför stängas för allt fiske under hela lekperioderna. Det är viktigt att sådana reservat inrättas i samråd med fiskerinäringen och andra intressenter.

24. Fredningsområden och andra fiskevårdande åtgärder, punkt 12 (L)

av Nina Lundström (L).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 12 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2020/21:3257 av Nina Lundström m.fl. (L) yrkandena 6, 14 och 15 samt avslår motionerna

2020/21:731 av Runar Filper m.fl. (SD) yrkandena 5–7 och

2020/21:2806 av Magnus Oscarsson m.fl. (KD) yrkande 1.

Ställningstagande

Fisken behöver en miljö att leka i och som kan ge fiskens yngel skydd. Det måste även finnas en fungerande uppväxtmiljö för fisken. Det krävs många åtgärder för att skapa goda livsmiljöer för fisk och lekområden. Att återställa tidigare utdikade eller igenväxta våtmarker ger stora positiva effekter både för klimatet och för miljön. Att återskapa tillträde till våtmarker och upprätta vattenvägar vore positivt för många fiskarter, inte minst för att våtmarkerna ger en jämnare tillgång på vatten nedströms. Våtmarker gynnar många fågelarter och groddjur och motverkar övergödning genom att fånga näringsläckage av kväve och fosfor. Vikar växer igen på grund av övergödning vilket påverkar fisk negativt genom sämre vattenflöden och syresättning. Effekterna av att vidta åtgärder är viktiga att belysa liksom hur skörd av vass kan bidra till bättre livsmiljö för fisk. Gäddan leker på översvämmade strandängar. Genom att skörda vass och låta djur beta kan man hindra att de växer igen. Därutöver behöver lekområden för fisk värnas.

Jag vill vidare framhålla att det är angeläget att förbättra kunskapsläget kring varför fiskdöd uppstår. Allmänhetens inrapportering av död fisk är en viktig del i detta arbete. Fortsatt övervakning av vild fisk och ökad kunskap om orsaker till uppkomsten av fiskdöd är viktigt för hållbar förvaltning av bestånden.

Särskilda yttranden

1. **Utflyttning av trålgränsen till sjöterritoriets gräns i havet, punkt 8 (V)**

Elin Segerlind (V) anför:

Enligt Vänsterpartiet är en utflyttning av trålgränsen en lämplig åtgärd för att begränsa de negativa effekterna av bottentrålning. Vänsterpartiet har därför föreslagit att regeringen ger Havs- och vattenmyndigheten i uppdrag att utreda hur det storskaliga pelagiska trålfisket och bottentrålning kan förbjudas generellt för alla nationers fiske inom tolv nautiska mil från baslinjen. Vänsterpartiet har även föreslagit att regeringen ger Havs- och vattenmyndigheten i uppdrag att utreda möjligheten till och förutsättningarna för att begränsa bottentrålning i tid och rum för svenskt och utländskt fiske till de områden där den gör minst skada för ekosystemen och inom ramen för den gemensamma fiskeripolitiken.

Jag noterar att Havs- och vattenmyndigheten nyligen lämnat förslag till hur ett generellt stopp för bottentrålning kan införas i svenska skyddade områden utanför nuvarande trålgräns och tillämpas även på utländska fiskefartyg. Förslaget bereds inom Regeringskansliet. Jag noterar även att myndigheten nyligen beslutat om ett långsiktigt åtgärds paket för att skydda sill/strömning i Östersjön, vilket bl.a. innefattar trålgränser och trålfiskeområden.

Till följd av att det därmed pågår ett arbete i den riktning som mitt parti föreslagit i kommittémotion 2020/21:394 av Elin Segerlind m.fl. (V) yrkandena 3 och 4 väljer jag att framföra partiets åsikt i ett särskilt yttrande i stället för i en reservation.

2. **Motioner som bereds förenklat, punkt 13 (M)**

Jessica Rosencrantz (M), John Widegren (M) och Betty Malmberg (M) anför:

Utskottet har genom förenklad motionsberedning avstyrkt de motionsförslag som finns i bilaga 2. Motionsförslagen bereds förenklat till följd av att utskottet behandlat samma eller i huvudsak samma frågor tidigare under valperioden. Riksdagen har beslutat i enlighet med utskottets förslag. Vi vidhåller de synpunkter som företrädare för vårt parti framför i aktuella parti- och kommittémotioner men avstår från att ge uttryck för dem i en reservation.

3. **Motioner som bereds förenklat, punkt 13 (SD)**

Runar Filper (SD), Martin Kinnunen (SD) och Staffan Eklöf (SD) anför:

Utskottet har genom förenklad motionsberedning avstyrkt de motionsförslag som finns i bilaga 2. Motionsförslagen bereds förenklat till följd av att

utskottet behandlat samma eller i huvudsak samma frågor tidigare under valperioden. Riksdagen har beslutat i enlighet med utskottets förslag. Vi vidhåller de synpunkter som företrädare för vårt parti framför i aktuella kommittémotioner men avstår från att ge uttryck för dem i en reservation.

4. Motioner som bereds förenklat, punkt 13 (C)

Kristina Yngwe (C) och Ulrika Heie (C) anför:

Utskottet har genom förenklad motionsberedning avstyrkt de motionsförslag som finns i bilaga 2. Motionsförslagen bereds förenklat till följd av att utskottet behandlat samma eller i huvudsak samma frågor tidigare under valperioden. Riksdagen har beslutat i enlighet med utskottets förslag. Vi vidhåller de synpunkter som företrädare för vårt parti framför i aktuella kommittémotioner men avstår från att ge uttryck för dem i en reservation.

5. Motioner som bereds förenklat, punkt 13 (V)

Elin Segerlind (V) anför:

Utskottet har genom förenklad motionsberedning avstyrkt de motionsförslag som finns i bilaga 2. Motionsförslagen bereds förenklat till följd av att utskottet behandlat samma eller i huvudsak samma frågor tidigare under valperioden. Riksdagen har beslutat i enlighet med utskottets förslag. Jag vidhåller de synpunkter som företrädare för mitt parti framför i aktuella kommittémotioner men avstår från att ge uttryck för dem i en reservation.

6. Motioner som bereds förenklat, punkt 13 (KD)

Magnus Oscarsson (KD) anför:

Utskottet har genom förenklad motionsberedning avstyrkt de motionsförslag som finns i bilaga 2. Motionsförslagen bereds förenklat till följd av att utskottet behandlat samma eller i huvudsak samma frågor tidigare under valperioden. Riksdagen har beslutat i enlighet med utskottets förslag. Jag vidhåller de synpunkter som företrädare för mitt parti framför i aktuella kommittémotioner men avstår från att ge uttryck för dem i en reservation.

7. Motioner som bereds förenklat, punkt 13 (L)

Nina Lundström (L) anför:

Utskottet har genom förenklad motionsberedning avstyrkt de motionsförslag som finns i bilaga 2. Motionsförslagen bereds förenklat till följd av att utskottet behandlat samma eller i huvudsak samma frågor tidigare under valperioden. Riksdagen har beslutat i enlighet med utskottets förslag. Jag vidhåller de synpunkter som företrädare för mitt parti framför i aktuella kommittémotioner men avstår från att ge uttryck för dem i en reservation.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Motioner från allmänna motionstiden 2020/21

2020/21:243 av Fredrik Christensson och Sofia Nilsson (båda C):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en översyn av det regelverk som påverkar förutsättningarna för det kustnära yrkesfisket och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:330 av Anders Åkesson och Magnus Ek (båda C):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att dagens ålfisketillstånd ska övergå till att vara överförbara mellan personer och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:394 av Elin Segerlind m.fl. (V):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör ge Havs- och vattenmyndigheten i uppdrag att se över resursfördelningssystemet så att det främsta målet blir en ökad flexibilitet i fisket samt att yrkesfisket bedrivs ekosystemanpassat och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör verka för omarbetning av dagens ITQ-system med stärkta regionala kvoter inom ramen för ett ekosystembaserat fiske och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör ge Havs- och vattenmyndigheten i uppdrag att utreda hur det storskaliga pelagiska trålfisket och bottentrålning kan förbjudas generellt för alla nationers fiske inom tolv nautiska mil från baslinjen och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör ge Havs- och vattenmyndigheten i uppdrag att utreda möjligheten och förutsättningarna att begränsa bottentrålning i tid och rum för svenskt och utländskt fiske till de områden där den gör minst skada för ekosystemen och inom ramen för den gemensamma fiskeripolitiken och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen skyndsamt bör begära specifik rådgivning från Ices gällande strömmingens olika lekbestånd och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen skyndsamt bör be Ices om råd gällande den rumsliga och

tidsanpassade regleringen av trålfisket, enskilt eller i kombination, samt om hur ett minskat uttag skulle påverka ekosystemeffekterna i de kustnära områdena och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:473 av Anders Åkesson och Mikael Larsson (båda C):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att öka forskning och rådgivning kring insjöfiske och vattenbruk samt samordna detta vatten- och miljöarbete med de övriga nordiska länderna och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:579 av Sofia Nilsson (C):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att tillstånd att fiska ål ska få överlåtas på vissa villkor och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:700 av Eric Palmqvist m.fl. (SD):

39. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att verka för att svenskt fiske ökar inom ramen för tilldelade kvoter och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:731 av Runar Filper m.fl. (SD):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att i högre grad utnyttja tilldelade fiskekvoter och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att inom ramen för marknadsekonomiska principer och långsiktigt hållbart nyttjande av fiskevatten verka för en livskraftig svensk fiskerinäring och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att kvoterna i Östersjön och andra vatten ska anpassas till vad vetenskapen anser vara försvarbart och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att snarast vidta åtgärder för att begränsa spridningen av sälmask i Östersjön och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda behovet av mer forskning kring överförandet av parasiten mellan säl och fisk och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om mer forskning om tiaminbrist och andra möjliga näringsbrister hos torsken och andra arter i Östersjön och tillkännager detta för regeringen.
8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att inte missgynna svenska fiskare inom EU och tillkännager detta för regeringen.

9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda hur bottenstrålning i kustnära områden kan minska utan att branschen drabbas, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om utflyttning av trålgränsen genom att verka för att skapa överenskommelser med berörda medlemsstater och EU-kommissionen och tillkännager detta för regeringen.
11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att förenkla regelverket för fiskelicenser och tillkännager detta för regeringen.
12. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om utveckling av passiva redskap och tillkännager detta för regeringen.
13. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att säkerställa och öka självförsörjningsgraden samt öka sysselsättningen inom svenskt vattenbruk och tillkännager detta för regeringen.
14. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om bättre samordning mellan olika politikområden och tillkännager detta för regeringen.
15. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att modernisera miljöbalken och tillkännager detta för regeringen.
16. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda omklassning av vattenbruk till areell näring och tillkännager detta för regeringen.
17. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över tillståndprocessen så att den går betydligt enklare och fortare samt om att giltighetstiden för tillstånd bör förlängas och tillkännager detta för regeringen.
18. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att reducera den administrativa bördan för vattenbruk och tillkännager detta för regeringen.
19. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att uppmuntra fiskutsättning och tillkännager detta för regeringen.
20. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att genomföra miljöförbättrande åtgärder för sportfisket och tillkännager detta för regeringen.
22. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ålfisket och tillkännager detta för regeringen.
23. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att möjliggöra överlåtelse av ålfisketillstånd och tillkännager detta för regeringen.
24. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att underlätta för legalt fiske och tillkännager detta för regeringen.
26. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över hur man kan förstärka Ålfondens finansiering och tillkännager detta för regeringen.

27. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om minimimåttet för fångade flodkräftor och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:777 av Daniel Bäckström och Fredrik Christensson (båda C):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att via Tillväxtverket införa investeringsstöd till landbaserade fiskodlingar och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:796 av Per Lodenius m.fl. (C):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att vidta och samordna åtgärder vad gäller Östersjöns miljö och fiske enligt motionens intentioner och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:923 av Roland Utbult (KD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över hur en stödordning kan upprättas för de torskfiskare som är eller tidigare har varit verksamma i Östersjön och som drabbats negativt till följd av torskfiskestoppet som beslutades 2019 och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:924 av Roland Utbult (KD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om lämpligheten av en höjning av minsta tillåtna maskstorlek för svenskt räkfiske från 35 till 45 mm och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:1350 av Lars Hjalmered (M):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ett särskilt myndighetsuppdrag för regelförenkling och minskad administrativ börda på fiskeområdet och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:1451 av Joar Forssell och Lina Nordquist (båda L):

5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att villkoren för det kustnära fisket bör förbättras och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:1688 av Niklas Wykman (M):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att agera tillsammans med övriga länder runt Östersjön för att EU ska införa ett förbud mot bottentrålning av torsk i Östersjön och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:1974 av Johan Hultberg (M):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en regelförenklingskommission för yrkesfisket och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga att ge Havs- och vattenmyndigheten i uppdrag att ta fram en handlingsplan i syfte att underlätta generations- och ägarskiftet inom yrkesfisket och göra det enklare att bli yrkesfiskare och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att pröva möjligheten att fortsatt stödja utveckling av ett mer selektivt och skonsamt fiske och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att verka för att minimimåttet för havskräfta åter ska höjas till det tidigare minimimåttet på 13 centimeter och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om förändrad instruktion till Havs- och vattenmyndigheten och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att pröva hur staten kan ta ett större ansvar för yrkesfiskets och vattenbrukets infrastruktur samt beredningsindustrin och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:1975 av Johan Hultberg (M):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ett kunskapslyft avseende vattenbruk och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ökad samordning mellan myndigheter och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om förändrad instruktion till Havs- och vattenmyndigheten och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en översyn av implementeringen av EU:s ramdirektiv för vatten och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ändring av miljöbalkens 11 kap. 11 § och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:2149 av Per-Arne Håkansson m.fl. (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över förutsättningarna för att stärka det lokala och kustnära Östersjöfisket i Skåne och Blekinge och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:2228 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ålfiske och ålfiskeföretagares möjlighet att överlåta sin verksamhet och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:2305 av Kjell Jansson (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda ett gemensamt förbud i EU mot bottentrålning i Östersjön och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:2507 av Heléne Björklund (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över hur arbetet för levande kustsamhällen bör stärkas och hur det småskaliga kustnära fisket bör bidra till detta, både nationellt och inom EU, och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:2508 av Sanne Lennström och Elin Lundgren (båda S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen ska överväga ett tillägg i livsmedelsstrategin angående kustfiskets betydelse för miljö och näringsliv och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:2668 av Malin Danielsson m.fl. (L):

4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om försiktighetsprincipen och om att havet ska förvaltas långsiktigt hållbart för att värna hållbar utveckling i Stockholmsregionen och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:2711 av Elisabeth Falkhaven m.fl. (MP):

12. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att verka för att fiskerinäringen intensifierar arbetet med att eliminera bifångst och utveckla redskap som inte skadar botten med dess växt- och djurliv vid fisket, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
13. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ge ansvarig myndighet i uppdrag att tillståndspröva fisket i alla skyddade områden och efter en övergångstid också generellt och tillkännager detta för regeringen.
14. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att verka för att allt fiske av ål i Sverige och EU ska upphöra tills ålen nått god bevarandestatus, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
15. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ge ansvarig myndighet i uppdrag att använda sig av de möjligheter, lagar och regler som redan i dag finns i CFP för att skydda arter och

ekosystem i svenska territorialvatten och tillkännager detta för regeringen.

16. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige bör driva att det införs begränsningar för bottentrålning, s.k. trålningsstoppzoner, inom EU:s beslut om fiskekvoter och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:2732 av Rebecka Le Moine m.fl. (MP):

6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att förbjuda destruktiva fiskemetoder och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:2806 av Magnus Oscarsson m.fl. (KD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att de för fisken viktigaste lekområdena ska stängas för fiske under hela lekperioderna och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att intensifiera regelförenklingsarbetet inom fiskerinäringen och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att möjligheten bör utredas att bilda fiskevårdsområden i sådana vatten där fritt handredskapsfiske nu råder, i syfte att utveckla fisketurism och annat småskaligt fiskeföretagande och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att anpassa spårbarhet av fisk till europeisk procedur med spårbarhet av fångst och landning samt ett steg fram och ett steg bak i värdekedjan och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att spårbarhetssystemen bör upprätthållas genom företagens egna affärssystem och tillkännager detta för regeringen.
9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ett tillfälligt stopp för trålfiske efter torsk i Östersjön och tillkännager detta för regeringen.
10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten att överföra ålfisketillstånd mellan generationer och tillkännager detta för regeringen.
11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör motarbeta EU-kommissionens förslag om ett totalt ålfiskestopp i Östersjön, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2020/21:2807 av Kjell-Arne Ottosson m.fl. (KD):

33. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om bottentrålning och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:2808 av Magnus Oscarsson m.fl. (KD):

32. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att anpassa spårbarhet av fisk till europeisk procedur med spårbarhet av fångst och landning samt ett steg fram och ett steg bak i värdekedjan och tillkännager detta för regeringen.
33. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att spårbarhetssystemen bör upprätthållas genom företagens egna affärssystem och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:2917 av Ulrika Heie m.fl. (C):

41. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att stärka forskningen och kunskapen om landbaserad fiskodling och tillkännager detta för regeringen.
42. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att verka för snabbare tillståndprocesser för att starta och bedriva vattenbruk och tillkännager detta för regeringen.
43. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att höja kunskapen hos handläggare som handlägger ärenden om vattenbruk, exempelvis landbaserad fiskodling, och tillkännager detta för regeringen.
44. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheterna att öka investeringsstödet för landbaserade fiskodlingar och tillkännager detta för regeringen.
45. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över skrivningarna om nya livsmedel i miljöbalken och tillkännager detta för regeringen.
46. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att skapa ett hållbart nationellt fiskepolitiskt program och tillkännager detta för regeringen.
47. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att myndighetsförslagen om elektroniska loggböcker och andra elektroniska lösningar bör ses över i syfte att förbättra fiskbestånden i Östersjön och tillkännager detta för regeringen.
48. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att möjligheten till regional förvaltning av fiskekvoter som involverar lokala och regionala aktörer i större utsträckning bör utredas och tillkännager detta för regeringen.
49. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att hänsyn bör tas till kustsamhällellenas utveckling och samhällsnyttan vid fördelningen av kvoter i det pelagiska respektive demersala fisket och tillkännager detta för regeringen.
50. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att arbeta för att stärka framtidstron i fiskeribranschen för att underlätta

- nyrekrytering och generationsskiften och tillkännager detta för regeringen.
51. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige bör verka för ett hållbart fiske globalt och tillkännager detta för regeringen.
  52. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att beslut om fiskekvoter bör tas efter vetenskapliga rekommendationer och tillkännager detta för regeringen.
  53. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen ska verka för utkastförbudets efterlevnad inom EU-samarbetet och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:3257 av Nina Lundström m.fl. (L):

5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige ska verka för att vetenskapliga organ ska ha de förutsättningar som krävs för att göra goda bedömningar av fiskbestånden och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att värna fiskens lekområden och tillkännager detta för regeringen.
8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om utveckling av selektiva fiskeredskap och tillkännager detta för regeringen.
9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om hållbart fiske och tillkännager detta för regeringen.
10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige ska verka för att landningsskyldigheten efterlevs i samtliga EU:s medlemsländer och tillkännager detta för regeringen.
11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige ska arbeta för att EU skyndsamt ska begränsa fiskemetoder som skadar ekosystemen samt vikten av att följa upp att begränsningarna mot de skadliga metoderna efterlevs, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
12. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ett miljömässigt hållbart vattenbruk och om förutsättningarna för fiskodling i Sverige och tillkännager detta för regeringen.
13. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om fritidsfiskets roll och om en långsiktigt hållbar förvaltning av fiskbestånden och tillkännager detta för regeringen.
14. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om åtgärder för goda livsmiljöer för fisk, inklusive lekområden, och tillkännager detta för regeringen.
15. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om vikten av övervakning av vild fisk och fiskdöd och tillkännager detta för regeringen.

16. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en översyn av de lagar, regelverk och planer som påverkar förutsättningarna för det kustnära yrkesfisket och tillkännager detta för regeringen.
17. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att fördelning av fiskerättigheter ska stödja miljömässigt hållbart fiske och tillkännager detta för regeringen.
18. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att effekterna för det småskaliga fisket av fiskerätter inom det pelagiska fisket bör utvärderas och tillkännager detta för regeringen.
19. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att stärka det småskaliga kustnära fiskets villkor för att möjliggöra levande kustsamhällen och tillkännager detta för regeringen.
20. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över behovet av regelförändringar för det demersala yrkesfisket och tillkännager detta för regeringen.
24. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ett hållbart fiske globalt och tillkännager detta för regeringen.
25. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om försiktighetsprincipen i relation till ekosystemen gällande fisket och tillkännager detta för regeringen.
26. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att fiskekvoterna i Östersjön ska anpassas till vetenskapliga underlag som beaktar ekosystemen och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:3352 av Jessica Rosencrantz m.fl. (M):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen ska verka för att uppföljningen av EU:s kontrollprogram för den gemensamma fiskeripolitiken ska skärpas och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen i EU ska verka för att landningsskyldigheten fullgörs i samtliga medlemsländer och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen ska verka för att EU:s fiskeripolitik följer vetenskapliga rekommendationer om ett långsiktigt hållbart fiske och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen ska verka för att EU ger relevanta vetenskapliga organ de förutsättningar som krävs för att kunna inhämta nödvändiga data om fiskbestånd, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen ska verka för att EU höjer minimimåttet vid fångst av havskräfta till 12 cm, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige ska verka för att den nuvarande förvaltningsplanen för torsk, sill/strömning och skarpsill i Östersjön ska utvärderas och revideras och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige ska verka för att det utpekade fredningsområden där hotade fiskarter kan leka och växa upp och tillkännager detta för regeringen.
8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen ska verka för att EU gör en samlad utvärdering av medlemsstaternas planer för ål och tillkännager detta för regeringen.
9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen ska ge Havs- och vattenmyndigheten i uppdrag att utreda hur fiskbestånden av torsk, sill/strömning och skarpsill påverkas om trålgränsen flyttas ut till 12 nautiska mil i Östersjön och om en sådan förändring kan tillämpas på utländska fartyg, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen ska verka för att EU:s fiskepartnerskapsavtal ska bli mer hållbara genom bättre uppföljning och sänkt subventionsgrad och tillkännager detta för regeringen.
11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda de ekonomiska villkoren för yrkesfiskare, exempelvis vad gäller grunderna för utbetalning av stilleståndsersättning och a-kassa, och tillkännager detta för regeringen.
12. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen skyndsamt ska klargöra att väl fungerande samförvaltningsorgan som har godkänts av Havs- och vattenmyndigheten ska undantas från förbud då det gäller bottentrålning i skyddade områden, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
13. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om värnandet av det småskaliga kustfisket och tillkännager detta för regeringen.
14. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om vikten av att möjliggöra generationsskiften i det småskaliga fisket och tillkännager detta för regeringen.
15. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regelverken för överlåtelse av fiskerätter bör göras mer tillåtande och tillkännager detta för regeringen.
16. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen ska ge Havs- och vattenmyndigheten i uppdrag att se till att delar av EU-beslutad bifångstkvot av en fiskart ska tilldelas småskaliga fiskare på platser där arten i fråga fortsatt har god beståndstillväxt och storlek och tillkännager detta för regeringen.
17. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen ska ge Havs- och vattenmyndigheten i uppdrag att se till att

- ägare till enskilt fiskevatten ges rätt till del i bifångstkvot och tillkännager detta för regeringen.
18. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Jordbruksverket systematiskt bör följa upp hur det lokala fisket bidrar till att öka svensk livsmedelsproduktion i enlighet med målsättningen i livsmedelsstrategin och tillkännager detta för regeringen.
  19. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör uppdra åt relevanta myndigheter att göra en genomgripande analys av huruvida nationella fiskereglerverk är relevanta, enkla och kostnadseffektiva och tillkännager detta för regeringen.
  20. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringens myndigheter inte ska ägna sig åt s.k. gold-plating vid införande av EU:s regelverk på fiskeområdet och tillkännager detta för regeringen.
  21. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att spårbarhetssystemet måste ändras så att det blir likvärdigt det som används i andra EU-länder och t.ex. endast ska omfatta fisk som har fångats och landats i Sverige, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
  22. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införandet av nya lagar och regleringar särskilt måste analysera konsekvenserna också för det småskaliga fisket samt tillkännager detta för regeringen.
  24. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Jordbruksverket ska utreda huruvida nya regleringar behövs vid ökad utländsk fisketurism och tillkännager detta för regeringen.
  25. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Jordbruksverket ska utreda gränsdragningen mellan fritidsfiske och yrkesfiske och tillkännager detta för regeringen.
  26. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om vikten av ett fortsatt arbete för att utveckla och implementera mer selektiva fiskemetoder och tillkännager detta för regeringen.
  30. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Havs- och vattenmyndigheten bör få i uppdrag att systematiskt analysera de miljömässiga och akvatiska effekterna av vattenbruk och tillkännager detta för regeringen.
  31. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Tillväxtverket ska utreda varför kassodlare av matfisk flyttar sin verksamhet till andra länder, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
  32. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att det måste tydliggöras vilken myndighet som har till uppgift att stödja nyföretagande inom vattenbruk och tillkännager detta för regeringen.

33. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att förlänga nu gällande miljötillstånd för vattenbruk som löper ut senast 2022 med fem år och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:3368 av Ulf Kristersson m.fl. (M):

51. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en långsiktigt hållbar fiskeripolitik i Östersjön och Västerhavet och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:3385 av Markus Wiechel m.fl. (SD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en översyn av kontrollen av importerad odlad fisk och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:3401 av Markus Wiechel och Mikael Strandman (båda SD):

3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utveckla arbetet med sjöpungrar och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:3668 av Aron Emilsson (SD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om trålgränsen och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om översyn av det fria fisket och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om implementering av den nordiska fiskestrategin och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda förutsättningarna för regionalt förvaltningsansvar i vissa avseenden och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om begränsningar av trålfiske i sårbara områden och tillkännager detta för regeringen.

BILAGA 2

Motionsyrkanden som avstyrks av utskottet

Motion	Motionärer	Yrkanden
13. Motioner som bereds förenklat		
2020/21:243	Fredrik Christensson och Sofia Nilsson (båda C)	
2020/21:330	Anders Åkesson och Magnus Ek (båda C)	
2020/21:394	Elin Segerlind m.fl. (V)	1 och 2
2020/21:473	Anders Åkesson och Mikael Larsson (båda C)	
2020/21:579	Sofia Nilsson (C)	
2020/21:700	Eric Palmqvist m.fl. (SD)	39
2020/21:731	Runar Filper m.fl. (SD)	2, 3, 8, 9, 11–20, 22–24, 26 och 27
2020/21:796	Per Lodenius m.fl. (C)	
2020/21:1350	Lars Hjalmered (M)	1
2020/21:1451	Joar Forssell och Lina Nordquist (båda L)	5
2020/21:1688	Niklas Wykman (M)	2
2020/21:1974	Johan Hultberg (M)	1–4
2020/21:1975	Johan Hultberg (M)	2, 4 och 5
2020/21:2149	Per-Arne Håkansson m.fl. (S)	
2020/21:2228	Maria Malmer Stenergard m.fl. (M)	1
2020/21:2305	Kjell Jansson (M)	
2020/21:2507	Heléne Björklund (S)	
2020/21:2668	Malin Danielsson m.fl. (L)	4
2020/21:2711	Elisabeth Falkhaven m.fl. (MP)	12, 14 och 16
2020/21:2732	Rebecka Le Moine m.fl. (MP)	6
2020/21:2806	Magnus Oscarsson m.fl. (KD)	2, 3 och 9–11
2020/21:2807	Kjell-Arne Ottosson m.fl. (KD)	33
2020/21:2917	Ulrika Heie m.fl. (C)	42, 45–51 och 53
2020/21:3257	Nina Lundström m.fl. (L)	8–10, 16–20 och 24
2020/21:3352	Jessica Rosencrantz m.fl. (M)	1, 2, 6–8, 10, 13–15, 19, 20, 22, 26 och 30

2020/21:3368	Ulf Kristersson m.fl. (M)	51
2020/21:3385	Markus Wiechel m.fl. (SD)	
2020/21:3401	Markus Wiechel och Mikael Strandman (båda3 SD)	
2020/21:3668	Aron Emilsson (SD)	6 och 7